

Canadian
International
Development
Agency

Agence
canadienne de
développement
international

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

ROYAL NORWEGIAN EMBASSY

РІЧНИЙ ЗВІТ ПРО ЗАХОДИ ПРОЕКТУ 2008

МУНІЦИПАЛЬНА ПРОГРАМА ВРЯДУВАННЯ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Подяка нашим партнерам

Національні партнери

	Івано-Франківська міська рада		Житомирська міська рада		Рівненська міська рада		Калинівська міська рада
	Новоград-Волинська міська рада		Галицька міська рада		Миколаївська міська рада		Сакська міська рада
	Кіровська міська рада		Голопристанська міська рада		Кагарлицька міська рада		Джанкойська міська рада
	Вознесенська міська рада		Українська міська рада		Нововолинська міська рада		Щолкінська міська рада
	Могилів-Подільська міська рада		Львівська міська рада		Долинська міська рада		Рубіжанська міська рада
	Тулчинська міська рада		Міністерство з питань житлово-комунального господарства України		Міністерство регіонального розвитку та будівництва України		Українська асоціація місцевих та регіональних влад
	Бахчисарайська міська рада		Академія муніципального управління		Комітет Верховної Ради України з державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування		

Міжнародні партнери

Canadian International Development Agency

Agence canadienne de développement international

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

ROYAL NORWEGIAN EMBASSY

Досягнення проекту були б неможливими без підтримки та співпраці міст-партнерів нашої програми, зокрема, міст Івано-Франківськ, Рівне, Житомир, Галич, Новоград-Волинський, Миколаїв, Кіровське, Гола Пристань, Кагарлик, Вознесенськ, Українка, Могилів-Подільський, Львів, Рубіжне, Долина, Тулчин, Калинівка, Саки, Джанкой, Щолкіне; Української асоціації місцевих та регіональних влад, Комітету Верховної Ради України з державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, Академії муніципального управління, Міністерства з питань житлово-комунального господарства України, Міністерства регіонального розвитку та будівництва України, а також міжнародних партнерів, зокрема, Канадської агенції міжнародного розвитку, Швейцарської агенції розвитку та співробітництва та Посольства Королівства Норвегії в Україні. Команда проекту висловлює щирю подяку їм за їхню підтримку та співпрацю. Аналогічно, команда МПВСР хотіла б подякувати за співпрацю всім інституціям/людям, залученим до процесу впровадження програми, зокрема, керівництву ПРООН, Бізнес-центру, та іншим структурним підрозділам в Україні, а також громадянам, службовцям муніципалітетів, працівникам закладів освіти, членам бізнес-громад, неурядовим громадським організаціям, засобам масової інформації, іншим приватним і громадським організаціям.

Успіх підходу за участі громади в Україні

Фото - 1: Йоанна Казана-Вишньовецька, Заступниця Постійного представника ПРООН в Україні

Програма розвитку ООН сприяє залученню громадян, громадських організацій та приватного сектору до процесу розвитку. Їх участь у процесі прийняття рішень була визнана засадничою для становлення ефективного державного управління, що має сприяти сталому соціальному, економічному та екологічному розвитку.

ПРООН працює в сфері місцевого розвитку в Україні з 1994 року. Тоді ми з'ясували, чи Україна має необхідну інституційну спроможність для ефективного використання підходу за участі громади. Виявилось, що Україна не лише повністю готова застосовувати цей підхід, але й здатна розвивати й покращувати його в рамках реалізації програм ПРООН. Також, цей підхід швидко поширюється поза заходами програм ПРООН і допомагає розв'язувати проблеми місцевого розвитку.

З того часу, як ми розпочали нашу діяльність, значно покращилося законодавство і місцеві громади стали зрілішими. Ми не очікували, що місцеві громади долучатимуться до справи з таким ентузіазмом та справно виконуватимуть свої зобов'язання. Далі, потрібно наголосити на тому, що співпраця між міськими радами та місцевими громадами є продуктивною і вигідною для обох сторін.

Перші кроки в рамках ПРООН/МПВСР були обережні. Ми досліджували, яким чином підхід працює в контексті українських міст. Проаналізувавши здобутий досвід, ми намагалися поширити підхід серед інших міст України. Таким чином, досвід трьох пілотних міст у 2004 році був прийнятий 19-ма іншими містами по всій країні, включаючи 4 міста з АР Крим.

Муніципальна програма врядування та сталого розвитку не єдина програма, в якій успішно використовується цей підхід. Він застосовується також в Чорнобильській програмі інтеграції і розвитку ПРООН, в рамках якої було реалізовано більше 300 проектів громад, і в Програмі розвитку та інтеграції Криму, яка розв'язує побутові проблеми людей, що проживають у селах. Останнє особливо сприяє інтеграції кримських татар в місцеве суспільство. Підхід за участі громади - це універсальний підхід, який працює не лише у містах, але й в селах України.

Програма розвитку ООН працює з Урядом України для розбудови спроможності місцевих/національних органів влади, приватного сектора, місцевих громад та організацій громадянського суспільства працювати разом в ім'я розв'язання проблем розвитку. Підтримка ПРООН поширюється на міста та села, охоплює національний та місцевий рівні та спрямована на вразливі верстви українського суспільства.

Ми б хотіли працювати більше на національному рівні й поширювати унікальний досвід і практику наших міст з тим, щоб вони могли бути використаними в процесі здійснення адміністративно-територіальної та інших реформ на місцевому рівні. Міста-партнери ПРООН/МПВСР створюють потужну мережу, яка застосовує інноваційні практики, тому їх рекомендації можуть бути дуже корисними. Ми розглядаємо це як ключовий елемент демократичних реформ та європейської інтеграції України.

Йоанна Казана-Вишньовецька, Заступниця Постійного представника ПРООН в Україні

Уривок з виступу на зустрічі Національного форуму міст-партнерів ПРООН/МПВСР 11 грудня 2008 р.

Головна статистична інформація про заходи Програми у 2008 р.

№	Заходи	До 2008	1 кв. 2008	2 кв. 2008	3 кв. 2008	4 кв. 2008	Разом 2008	Разом з 2004
1	Територія, охоплена заходами							
a	Області (включаючи АР Крим)	12	-	-	-	-	-	12
б	Міста	21	-	1	-	-	1	22
2	Інституційний розвиток							
a	Організації жителів	264	21	24	24	26	95	359
б	Мережі навчальних закладів	9	-	-	-	-	-	9
в	Мережі бізнес-структур	2	-	-	-	-	-	2
г	Мережі громадських організацій	4	1	1	-	2	4	8
д	Муніципальні ради сталого розвитку	4	-	-	-	-	-	4
е	Національний форум міст-партнерів	1	-	-	-	-	-	1
є	Національний форум ВНЗ-партнерів	1	-	-	-	-	-	1
3	Членство							
a	Кількість громадян – всього	30373	2413	1204	2950	1708	8305	38678
i)	Жінок	17544	1363	694	1661	1035	4753	22297
ii)	Чоловіків	12829	1050	510	1289	673	3552	16381
б	Загальноосвітні та дошкільні навчальні заклади	206	2	3	-	-	5	211
в	Неурядові громадські організації	54	7	18	-	12	37	91
г	Бізнес-структури	31	-	-	-	-	-	31
4	Розвиток людських ресурсів							
a	Кількість впроваджених заходів РЛР	211	10	12	7	6	35	246
б	Вигодонабувачі / учасники – всього	5034	340	233	334	309	1216	6250
5	Покращення якості життя людей							
a	Підтримані проекти місцевих громад	141	-	28	-	3	31	172
б	Загальна вартість проектів (тис. грн) *	16799,9	-	3092	-	346,7	3438,5	20238,4
i)	Внесок громади	2014,2	-	405,5	-	60,2	465,7	2479,9
ii)	Частка міської ради	8572,5	-	1486,3	-	148,4	1634,7	10207,2
iii)	Частка ПРООН / ШАРС/ КАМР	5576,9	-	865,2	-	138,1	1003,3	6580,2
iv)	Частка інших місцевих донорів	636,3	-	334,8	-	-	334,8	971,1
в	Статус впровадження проектів							
i)	Перерахована сума, (тис. грн.)***	12390,3	552,5	456,4	1286,5	1072,5	3365,5	15755,8
ii)	Завершені проекти	88	3	30	5	19	57	145
г	Прямі вигодонабувачі проектів							
i)	Жінки	28676	-	5826	-	529	6355	35031
ii)	Чоловіки	22585	-	4668	-	285	4953	27538
iii)	Діти	46059	-	5159	-	220	5379	51438
6	Мобілізація та використання ресурсів, дол. США	Бюджет 2008	Використано в 2008				Виконання	
			1 кв,	2 кв,	3 кв,	4 кв,	2008	, %
a	Івано-Франківська міська рада	255347	69977	171553	245086***	7023	252109	98,73
б	Рівненська міська рада	52641	0	2434	45181	0	45181	85,83
в	Голопристанська міська рада	9686	0	0	2257**	14453	16710	78,75
г	Новоград-Волинська міська рада	42913	0	1895	41145	2968	44113	102,80
д	Кіровоградська міська рада	28488	0	519	4456**	16735	21191	74,39
е	Миколаївська міська рада	13184	11657	13211	14691	1271	15962	121,07
є	Галицька міська рада	1084	0	0	0	0	0	0,00
ж	Кагарлицька міська рада	496	0	0	444	0	444	89,46
з	Нововолинська міська рада	16467	13150	14188	15802	2711	18513	112,42
и	Вознесенська міська рада	52449	0	36692	83060	1587	84647	161,39
i	Могилів-Подільська міська рада	7982	0	8146	8146	8893	17039	85,89
й	Сакська міська рада	22354	0	0	6322*	15053	21375	95,62
к	Долинська міська рада	16319	0	0	0	11048	11048	67,70
л	Тульчинська міська рада	19409	0	0	0	12857	12857	66,24
м	Програма розвитку ООН	250001	157874	155155	349164	62175	279419*	114,52
н	ШАРС	55315	0	33038	54776	13938	61538**	89,30
о	Норвезьке Посольство	4440	1675	2787	4500	24419	28585**	65,91
п	КАМР	366709	0	0	52466	105398	140431**	38,29
	Всього	1179558	254333	439618	927496	300529	1225397	82,8

* 1 дол. США = 6.30 грн (грудень 2008)

***не включаючи зобов'язання

Перегляд основних досягнень МПВСР протягом 2008

Основними завданнями протягом року були наступні:

- Розбудова спроможності центральних органів влади в сфері фінансової та адміністративної децентралізації для підтримки місцевого розвитку.
- Посилення спроможності місцевої влади прозоро визначати та впроваджувати стратегії місцевого розвитку, надавати громадські послуги та прискорювати місцевий економічний розвиток.
- Підтримка обміну досвідом між державними службовцями та посадовими особами для покращення надання місцевих громадських послуг.
- Підвищення спроможності громад покращувати соціальні, економічні, екологічні умови життя шляхом підтримки проектів місцевих громад.
- Зосередження діяльності на підпроекті KAMP в АР Крим та підпроекті ШАРС в Вінницькій області та АР Крим.

1. Реформи в сфері законодавства та політики:

- На розгляд Верховної Ради подано Проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про органи самоорганізації населення».
- Підписано «Угоду про партнерство» між ПРООН/МПВСР та Парламентським Комітетом з державного будівництва та місцевого самоврядування для створення сприятливого середовища для децентралізованого управління та сталого розвитку в Україні.
- Встановлено партнерські відносини з Міністерством з питань житлово-комунального господарства України для сприяння сталому розвитку регіонів України.
- Організовано конференцію на тему «Якість питної води» з метою розповсюдження досвіду міст-партнерів.

2. Розбудова інституційного потенціалу:

- Укладено «Угоду про партнерство» між ПРООН/МПВСР та Бахчисарайською міською радою та створено Муніципальний відділ підтримки. МВП надано логістичну підтримку для забезпечення ефективного функціонування.
- Створено 95 організацій жителів за участю 4753 жінок та 3552 чоловіків.
- Створено офіційну веб-сторінку для Сакської міської ради міста для зміцнення її потенціалу у сфері інформаційно-комунікаційних технологій.
- У місті-партнері Рубіжному створено 2 мережі НГО, які об'єднують 37 місцевих неурядових громадських організацій.
- Міста-партнери Долина, Саки, Джанкой, Бахчисарай та Щолкіно провели Аналіз рівня місцевого розвитку з тим, щоб уточнити своє бачення майбутнього розвитку у співпраці з громадами.
- Спільно з Академією муніципального управління організовано конференцію «Місцевий сталий розвиток: теоретичні та практичні аспекти» для поширення курсу «Сталий місцевий розвиток суспільства».

3. Розвиток людських ресурсів:

- Протягом року було проведено 35 заходів щодо розвитку людських ресурсів, з яких 8 було організовано МВП міст-партнерів та 27 – відділом управління проекту у м. Київ.
- У ході цих заходів 1216 учасників підвищили власний потенціал, з них 53% - чоловіки та 47% - жінки.
- Серед 35 заходів – 10 тренінгів з питань підвищення поінформованості про сталий розвиток, ВІЛ/СНІД та ґендер, 2 – з питань управління проектом (для функціональних груп щодо проектів СР), 10 – з питань створення ОСББ, 2 – про інформаційно-комунікаційний потенціал.

4. Покращення якості життя – інфраструктурні проекти громад:

- Протягом року затверджено 31 новий проект громад на загальну суму 3438,5 тис. грн., пряму вигоду від яких отримають 16687 громадян. Ці проекти співфінансувалися громадами (13,5% загальної вартості проекту), міськими радами (47,5%), та ПРООН/МПВСР 29,2% (з цієї суми 17,1 % надійшло з фонду ПРООН, 3,8% з фонду Швейцарської агенції розвитку та співробітництва та 4,9% з фонду Посольства Королівства Норвегія в Україні, а також 2,8% з Канадської агенції міжнародного розвитку), а також 9,7% були внесені іншими місцевими донорами.
- Протягом року фінансові гранти були фактично надані на 37 проектів сталого розвитку у містах-партнерах: Івано-Франківськ, Гола Пристань, Новоград-Волинський, Кіровське, Саки, Рівне,

Миколаїв, Галич, Нововолинськ, Вознесенськ, Долина, Тульчин та Могилів-Подільський. Загальна перерахована сума становила 3,37 млн. грн., з якої 62,5% було внесено містами-партнерами, 25,6% з головного фонду ПРООН, 4,4% від Посольства Королівства Норвегія в Україні, 3,3% від Канадської агенції міжнародного розвитку та 4,2% від Швейцарської агенції розвитку та співробітництва).

- Протягом року було завершено реалізацію 19 проектів громад; у цілому від часу започаткування Програми було повністю завершено 145 громадських проектів.
- Протягом року було проведено 68 громадських аудитів, в яких взяли участь 7533 членів громад з 11183 (або 67,4%); аудит показав повну задоволеність членів заходами проекту та використанням ресурсів.

5. ВІП/СНІД та ґендерне інтегрування:

- Протягом року організовано 9 кампаній з інформування громадськості з питань ВІП/СНІДу. Вони відбулися в містах Рубіжне, Новоград-Волинський, Саки, Нововолинськ, Долина, Тульчин. Вони включали медіа заходи, 5 тренінгів для місцевих волонтерів та 5 круглих столів для практиків.
- МПВСР отримала сертифікат від ШАРС як результат ґендерного аудиту, що підтверджує відповідність вимогам щодо рівня ґендерної інтеграції в проектній діяльності.

6. Мобілізація та використання ресурсів:

- Протягом року для заходів Програми було залучено ресурси в обсязі 1285203 дол. США, включаючи 244001 дол. США від ПРООН, 68915 дол. США від ШАРС, 366709 від КАМР, 43369 дол. США від Посольства Норвегії в Україні та 562207 дол. США від міст-партнерів.
- З початку 2008 року було використано 122,5 тис. дол. США (або 82,8%) (не включаючи зобов'язання до сплати).

7. Результати комунікаційних заходів:

- Протягом року було зафіксовано 264 згадок в ЗМІ про заходи Програми, з яких 25 були національного рівня та 239 – місцевого рівня.
- Серед 264 медіа згадок 41,3% були розміщені в газетах, 15,1% - у радіопрограмах, 15,9% - у теленовинах та 27,7% на офіційних веб-сторінках. У цілому, з 2004 року, коли Програма була започаткована, було зафіксовано 1106 медіа згадок.

8. Зв'язки для синергії:

- З ШАРС: для створення синергії для підтримки ґендерного інтегрування і планування майбутніх заходів щодо ґендерного інтегрування в Україні.
- З проектом ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду»: для поширення досвіду по впровадженню підходу за участю громад, набутого МПВСР, на національному рівні.
- З Міністерством житлово-комунального господарства: для поширення знань про підхід ПРООН до місцевого розвитку за участі громад для розв'язання проблем водопостачання.

Плани на 2009 рік

- Розбудова спроможності центральних органів влади децентралізувати фіскальну та адміністративну владу/відповідальність у підтримку місцевого розвитку.
- Посилення спроможності місцевої влади прозора розробляти та впроваджувати стратегії місцевого розвитку, надавати якісні громадські послуги та сприяти місцевому розвитку.
- Підвищення спроможності громад покращувати місцеві соціальні, економічні та екологічні умови.
- Зосередження діяльності на підпроекті Швейцарського бюро співробітництва у Вінницькій області та АР Крим.
- Зосередження діяльності на підпроекті КАМР в АР Крим.

ЗМІСТ

Головна статистична інформація про заходи Програми у 2008 р., *iii*

Короткий виклад досягнень МПВСР у 2008 р., *iv*

Абревіатури, *viii*

I. Контекст, 1

- 1.1 Генезис Програми, 2
- 1.2. Територія, охоплена заходами Програми, 3

II Досягнення Програми, 4

- 2.1 Результати розвитку, 5
 - 2.1.1 Реформи у сфері законодавства та політики, 7
 - 2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу, 11
 - 2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку, 29
 - 2.1.4 Розвиток людських ресурсів, 40
 - 2.1.5 Громадська поінформованість про ВІЛ/СНІД та гендер, 45
- 2.2 Менеджмент та ефективність, 45
 - 2.2.1 Поширення території, охопленої заходами Програми, 46
 - 2.2.2 Партнерства / Зв'язки, 47
 - 2.2.3 Результати комунікаційних заходів, 49
 - 2.2.4 Мобілізація та використання ресурсів, 51
 - 2.2.5 Оглядові місії програми, 53

III Уроки та можливості, 56

- 3.1 Нагромадження досвіду, 57
- 3.2 Плани на майбутнє, 57

Карти

- 1. Територія охоплена заходами МПВСР, 4

Список таблиць

- 1. Досягнення цільових показників розвитку МПВСР у 2008 р., 5
- 2. Інституційний розвиток у містах-партнерах у 2008 р., 12
- 3. Статус розміщення ресурсів у 2008 р. за метою, 30
- 4. Статус розподілу ресурсів у 2008 р. за ініціаторами проектів, 31
- 5. Фінансовий статус місцевих проектів сталого розвитку, що впроваджуються місцевими партнерами, тис. грн., 31
- 6. Проектні пропозиції: кошторисна вартість та співфінансування (тис. грн.), 32
- 7. Статус завершеності проектів (2004-2008), 33
- 8. Досвід проведення громадського аудиту партнерськими ОЖ / мережами, 34
- 9. Заходи з розвитку людських ресурсів (2004-2008), 40
- 10. Тренінги для підвищення поінформованості / круглі столи в містах-партнерах протягом року 2008, 42
- 11. Кількість згадок у мас-медіа в 2008 році, 50
- 12. Мобілізація і використання ресурсів у 2008 році за напрямками діяльності, тис. дол. США, 53
- 13. Мобілізація та використання ресурсів в 2008 році в розрізі донорів, тис. дол. США, 53

Список вставок

- 1. Необхідність законопроекту по підвищенню участі громади в місцевому розвитку, 7
- 2. Міністерство з питань житлово-комунального господарства та МПВСР об'єднують зусилля для досягнення спільних цілей, 9
- 3. Покращення якості питної води, 10
- 4. МВП як відділ міської ради для підтримки сталого розвитку за участю громади, 13
- 5. МВП як міжгалузевий ресурсний центр для сталого розвитку за участі громад НГО «Центр підтримки та розвитку реформ» - приклад м. Долина, 13
- 6. Програма підтримки створення та діяльності ОСББ у місті Нововолинськ та смт. Жовтневе на 2009 рік, 15
- 7. Мережа неурядових організацій у Рубіжному досягла успіхів у вирішенні проблем місцевого розвитку, 16
- 8. Пріоритети на 2009 рік – реформа житлово-комунального господарства та сприяння створенню організацій громад, 18

9. Швейцарська агенція розвитку та співробітництва розширює підтримку децентралізації в Україні, 19
10. Вчені рекомендують викладати курс по місцевому сталому розвитку в усіх університетах України, 21
11. Оцінка рівня місцевого розвитку в містах Саки, Бахчисарай, Щолкіно та Джанкой, 24
12. Очікувані переваги від впровадження ISO 9001:2000, 28
13. Покращення умов навчання в Рівненському ліцеї економіки та права завдяки капітальному ремонту – заміні вікон та дверей, 25
14. Громада дитячого садочка попередила його закриття, спорудивши новий дах, 36
15. Обслуговуючий кооператив зумів збудувати систему водопостачання та підвести воду до кожного приватного будинку на вулиці, 36
16. Змобілізована громада спроможна реалізувати проект будь-якого масштабу заради розв'язання спільних проблем, 38
17. Оцінка заходів Програми в 2008, 41
18. Думка представників міст-партнерів щодо публікацій, підготовлених МПВСР, 52

Додатки

1. Висновки та рекомендації міжнародної науково-практичної «Якість питної води: нові підходи та шляхи вирішення», 60
2. Рекомендації конференції «Збалансований (сталий) місцевий розвиток: теоретичні та практичні аспекти», 61
3. Місцеві ініціативи сталого розвитку: співфінансування, прогрес виконання та статус вигодонабувачів станом на кінець 2008 р., 64
4. Деталі щодо фінансових трансакцій за проектами місцевих партнерів щодо сталого розвитку, грн. , 73
5. Оцінка проектів місцевих громад в 2008 році реалізованих за підтримки ПРООН/МПВСР та міст-партнерів, 75
6. Деталі щодо проекту, що впроваджується за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва , 87
7. Деталі щодо проектів громад, що підтримуються Посольством Норвегії, 88
8. Деталі щодо проектів громад, що підтримуються Канадською агенцією міжнародного розвитку, 89
9. Результати оцінки рівня місцевого розвитку в 4 містах-партнерах, 90
10. Деталі щодо медіа-згадувань в 2008 р, 92
11. Анкета опитування на зустрічі НФМП, 93
12. Анкета учасника тренінгу, 95
13. Команда реалізації проекту, 96
14. Список контактів, 97

Список діаграм

1. Бачення заходів МПВСР у 2008 році, 6
2. Результати дослідження у м. Вознесенськ, 28
3. Результати дослідження у м. Вознесенськ, 29
4. Місцеві проекти сталого розвитку, ініційовані у 2008 р., за метою, 30
5. Місцеві проекти СР залежно від ініціаторів, 2008 рік, 29
6. Розподіл згадок у мас-медіа відповідно до типу ЗМІ, 50
7. Використання ресурсів у 2008 р. згідно зі сферами підтримки, 52

АБРЕВІАТУРИ

ОСББ	Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків
БК	Будинковий комітет
ОГ	Організація громади
ІКТ	Інформаційно-комунікаційні технології
УЦРТ	Українські цілі розвитку тисячоліття
МПВСР	Муніципальна програма врядування та сталого розвитку
МПВРПГ	Муніципальна програма врядування та розширення повноваження громад
МВП	Муніципальний відділ підтримки
НГО	Неурядова громадська організація
ОЖ	Організація жителів
ОРЖР	Організація розвитку житлового району
СР	Сталий розвиток
ШАРС	Швейцарська агенція розвитку та співробітництва
грн.	Українська гривня
ПРООН	Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй
КАМР	Канадська агенція міжнародного розвитку

Розділ ПЕРШИЙ

КОНТЕКСТ

1.1. Генезис Програми, с. 2

1.2 Територія, охоплена заходами Програми, с. 3

1.1 ГЕНЕЗИС ПРОГРАМИ

Передумови

Підготовча фаза «Муніципальної програми врядування та сталого розвитку» (МПВСР) ПРООН в Україні була започаткована у квітні 2004 р. для розробки спільного та прозорого механізму локалізації принципів сталого розвитку. У 2005 році Програма увійшла у другу фазу своєї діяльності для демонстрації ефективності громадсько-приватного партнерства з метою вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем у містах. Друга фаза Програми закінчилась 31 грудня 2007 року. Третя фаза – «Муніципальне врядування та розширення повноважень громад» – передбачена на період 2008-2010 рр. Програма зареєстрована Міністерством економіки України та виконується Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй.

МПВСР є частиною Програми місцевого розвитку (ПМР) ПРООН / Україна разом з іншими проектами, таким як «Програма розвитку та інтеграції Криму», «Чорнобильська програма відродження та розвитку», «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» та «Створення безпечного середовища для молоді України». Програма місцевого розвитку слугує парасольковою програмою для сприяння підтримуваному громадянами місцевому розвитку та місцевому демократичному врядуванню в Україні через модель сталого розвитку за участю громад.

Головними двосторонніми донорами, що підтримують проектні заходи ПРООН/МПВСР є Швейцарська агенція розвитку та співробітництва, Канадська агенція міжнародного розвитку та Посольство Королівства Норвегія в Україні.

Мета, стратегія та схема виконання

Метою МПВСР є сприяння врядуванню за широкої участі громадян для покращення якості життя населення міст України. З цією метою, у 2008 році Програма зосереджуватиметься на досягненні таких результатів:

- Посилення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фіскальних / адміністративних повноважень / відповідальності на користь місцевих органів самоврядування.
- Зміцнення потенціалу місцевих органів влади щодо прозорого визначення та реалізації стратегій місцевого розвитку, надання громадських послуг та прискорення місцевого економічного розвитку.
- Підвищення спроможності громад реалізовувати покращення місцевих соціальних, економічних та екологічних умов проживання.

За стратегією, Програма втілюється на засадах партнерства, що базується на зобов'язаннях щодо співфінансування, власності та сталості. Діяльність програми здійснюється через місцевих та національних партнерів з громадського та приватного секторів. Основними партнерами є міські ради, місцеві громади, Парламентський комітет із питань державного будівництва та місцевого самоврядування; Міністерство житлово-комунального господарства України; Українська асоціація місцевих та регіональних влад; вищі навчальні заклади та органи державної влади, такі як обласні державні адміністрації.

Використовуючи підхід соціальної мобілізації, Програма сприяє створенню відповідних організацій місцевих громад жителів, навчальних закладів, малих бізнесових структур та організацій громадянського суспільства. Ці організації заснуються в обраних містах України за принципами самопомоги та ефективного врядування. З

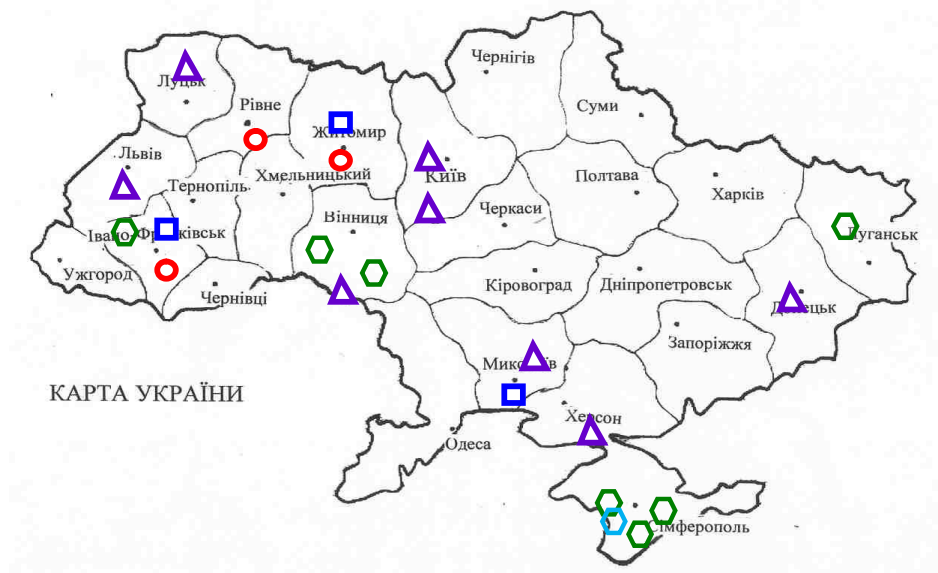
допомогою інтервенцій Програми, інституційна спроможність цих організацій розбудовується таким чином, аби вони були спроможними планувати, мобілізувати ресурси та визначати пріоритети щодо вирішення своїх соціальних, економічних та екологічних проблем у сталий спосіб, що, у кінцевому підсумку, призводить до досягнення українських Цілей розвитку тисячоліття. Це відбувається за підтримки відповідних міських рад та інших національних / міжнародних агенцій із розвитку. Міські ради включають плани громад до власних загальноміських планів розвитку та виділяють ресурси на впровадження таких планів. Таким чином, процес сталого місцевого розвитку відбувається у повному сенсі слова за принципом «знизу-вгору». Він рухається від місцевого рівня по всій схемі до національного рівня.

1.2 ТЕРИТОРІЯ, ОХОПЛЕНА ЗАХОДАМИ ПРОГРАМИ

Програма функціонує у 22 містах з 12 областей України, зокрема міста, Івано-Франківськ, Галич, Долина (Івано-Франківська обл.); Рівне (Рівненська обл.); Житомир, Новоград-Волинський (Житомирська обл.); Миколаїв, Вознесенськ (Миколаївська обл.); Кіровоцьке (Донецька обл.); Гола Пристань (Херсонська обл.); Кагарлик, Українка (Київська обл.); Нововолинськ (Волинська обл.); Могилів-Подільський, Тульчин, Калинівка (Вінницька обл.); Львів (Львівська обл.); Рубіжне (Луганська обл.); Саки, Джанкой, Щолкіне та Бахчисарай (АР Крим).

Три міста приєдналися до Програми протягом 2004 року; 3 долучилися у 2005 році; 8 міст налагодили партнерство протягом 2006 року; 7 стали партнерами у 2007 році, та одне місто приєдналося в 2008.

Карта – 1 показує розміщення міст, охоплених заходами Програми, у розрізі років партнерства.

Карта - 1: Територія, охоплена заходами МПВСР

Де:

- Пілотні міста-партнери 2004 р.
- Міста-партнери 2005 р.
- △ Міста-партнери 2006 р.
- ⬡ Міста-партнери 2007 р.
- ⬡ Міста-партнери 2008 р.

Розділ ДРУГИЙ

ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМИ

2.1 Результати в розвитку, с. 5

- 2.1.1 Реформи у сфері законодавства і політики, с. 7
- 2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу, с. 11
- 2.1.3 Місцеві ініціативи зі сталого розвитку, с. 29
- 2.1.4 Розвиток людських ресурсів, с. 40
- 2.1.5 Поінформованість громадськості про ВІЛ/СНІД і гендер, с. 45

2.2 Менеджмент та ефективність, с. 45

- 2.2.1 Поширення території, охопленої заходами Програми, с. 46
- 2.2.2 Партнерства / зв'язки, с. 47
- 2.2.3 Результати комунікаційних заходів, с. 49
- 2.2.4 Мобілізація та використання ресурсів, с. 51
- 2.2.5 Оглядові місії Програми, с. 53

2.1 РЕЗУЛЬТАТИ РОЗВИТКУ

У 2008 р. ПРООН/МПВСР зосереджувалась на розвитку інституційного і людського потенціалу національних та місцевих органів влади та місцевих громад; формулюванні рекомендацій щодо створення сприятливого середовища для місцевого самоврядування та розвитку за участі громади, підвищення рівня поінформованості про важливі питання людського розвитку. Очікувані результати у цих сферах відображені на Схемі – I:

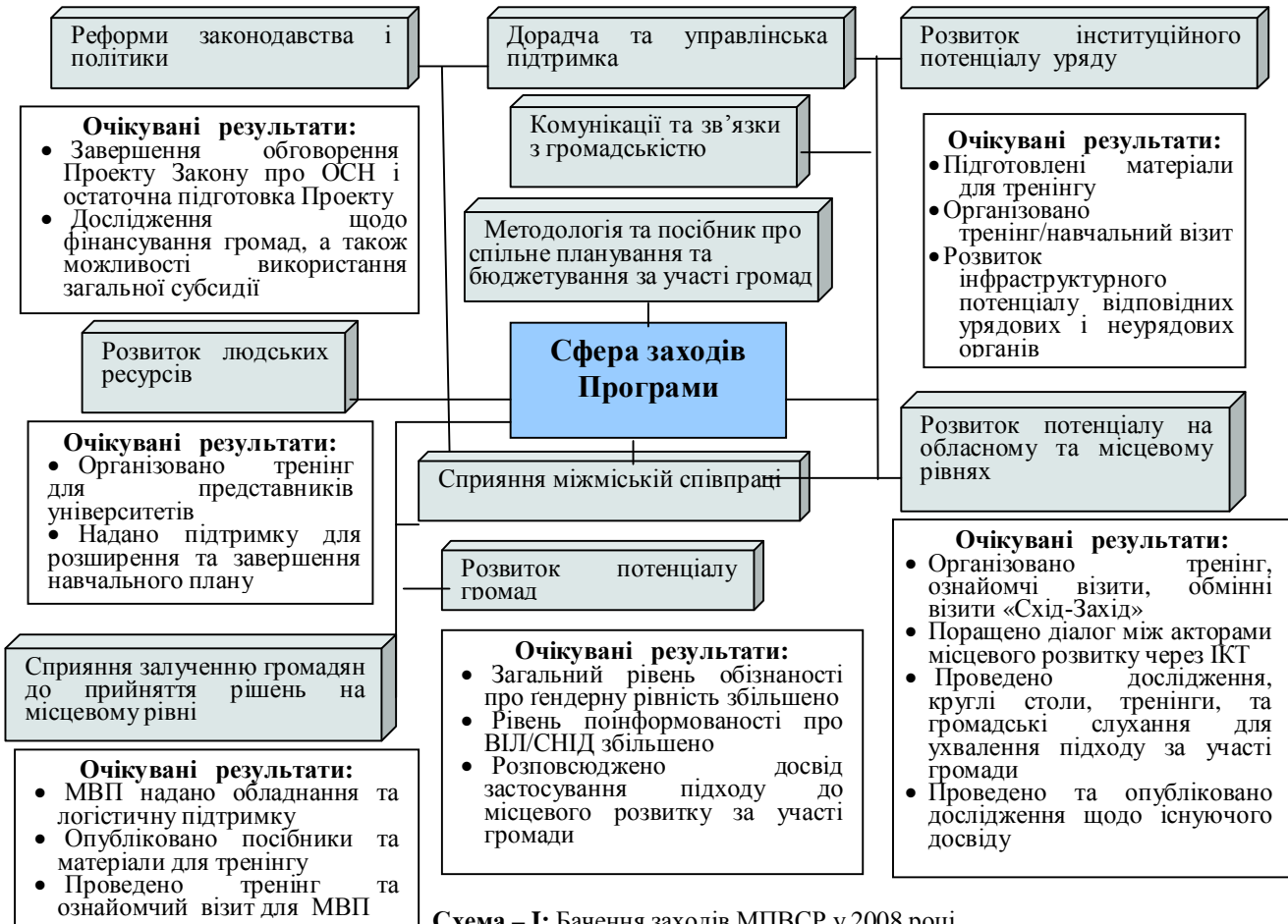

Схема – I: Бачення заходів МПВСР у 2008 році

Прогрес у цих сферах відстежувався шляхом моніторингу цільових показників, визначених у робочому плані (Таблиця - I).

Опис досягнень Програми наведений у розділі нижче. Результати, досягнуті у сфері законодавства і політики для муніципального сталого розвитку, відображені у підрозділі “Реформи у сфері законодавства і політики” (2.1.1); здобутки у розбудові інституційної спроможності для врядування за широкої участі громадян висвітлені у підрозділі “Розбудова інституційного потенціалу” (2.1.2); підрозділ “Місцеві ініціативи сталого розвитку” (2.1.3) описує прогрес у покращенні якості життя; досягнення із сприяння розвитку зайнятості, питань ВІЛ/СНІДу та гендеру описані у відповідних розділах (2.1.5, та 2.1.5); заходи із дорадчої підтримки муніципального врядування та проектного менеджменту відображені у відповідному розділі “Менеджмент та ефективність”(2.2).

Таблиця – I: Досягнення цільових показників розвитку МПВСР у 2008 р.

№	Очікувані результати	Донор, що підтримує	Річний цільовий показник	Фактичні досягнення	
				Кількість	%
1.	Посилення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фінансових і адміністративних повноважень для підтримки місцевого розвитку	ПРООН, ШАРС, КАМР	<ul style="list-style-type: none"> Розробити та подати на розгляд Парламенту Проект Закону про внесення змін до Закону «Про органи самоорганізації населення» Провести тренінг для 50 посадових осіб центральних органів влади Поширити навчальний план з курсу «Сталий розвиток» (СР) Провести 1 захід для просування реформи децентралізації 	<ul style="list-style-type: none"> Проект Закону зареєстрований для розгляду ВРУ Проведено тренінг для 55 посадових осіб центральних органів влади Навчальний план був переглянутий, завершений та розповсюджений Проведено 2 заходи для просування реформи децентралізації 	<ul style="list-style-type: none"> - 100 - 110 - 100 - 200
2	Посилення потенціалу місцевих органів влади прозоро визначати і впроваджувати стратегії місцевого розвитку, надавати громадські послуги і сприяти місцевому розвитку	ПРООН, ШАРС, КАМР Посольство Норвегії, міські ради міст-партнерів	<ul style="list-style-type: none"> Провести тренінги для представників/ць 15 обласних та міських рад 2 міські ради провели громадські слухання Розробити ряд рекомендацій для удосконалення надання громадських послуг Провести заходи в 2 містах для покращення надання громадських послуг Провести тренінги для 50 державних службовців місцевого рівня та посадовців органів місцевого самоврядування Визначено два міста, які можуть розробити спільні проекти 	<ul style="list-style-type: none"> Проведено тренінг для представників/ць 44 обласних та міських рад щодо спільної розробки стратегії 3 міські ради провели громадські слухання Розроблено ряд рекомендацій для удосконалення надання громадських послуг Проведено заходи в 2 містах для покращення надання громадських послуг Проведено тренінги для 55 державних службовців місцевого рівня та посадовців органів місцевого самоврядування Визначено два міста, які можуть розробити спільні проекти 	<ul style="list-style-type: none"> - 293 - 150 - 100 - 100 - 110 - 100
3	Зміцнення потенціалу громад для покращення соціальних, економічних та екологічних умов проживання	ПРООН, ШАРС, КАМР	<ul style="list-style-type: none"> Створити 30 організацій жителів/мереж Провести тренінги для 60 лідерів організацій громад Сформувати 4 МВП У 2 містах створити МРСР Надати фінансову та технічну підтримку 20 місцевим ініціативам СР Залучити 10 громад до семінарів для активізації роботи з питань людського розвитку 	<ul style="list-style-type: none"> Створено 99 організацій жителів/мереж Проведено тренінги для 191 лідерів організацій громад Сформовано 4 МВП У 2 містах створено МРСР Надано фінансову та технічну підтримку 28 місцевим ініціативам СР 27 громад залучено до семінарів для активізації роботи з питань людського розвитку 	<ul style="list-style-type: none"> - 330 - 318 - 100 - 100 - 140 - 270

2.1.1 Реформи у сфері законодавства і політики

Досвід здобутий на місцевому рівні, особливо у сфері децентралізації і місцевого самоврядування, виноситься ПРООН/МПВСР та НФМП для проведення діалогу і вдосконалення політики. Це здійснюється через дослідження у сфері політики, семінари, конференції, круглі столи, тощо.

Головні заходи щодо реформ у сфері законодавства і політики

Для вдосконалення законодавчого та регуляторного середовища ініціатив місцевого сталого розвитку, спільного планування та фінансування місцевого розвитку, впродовж року були проведені такі основні заходи: 1) Реєстрація Проекту Закону України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про органи самоорганізації населення» для розгляду Парламентом; 2) Підписання Угоди про партнерство між ПРООН та Парламентським комітетом державного будівництва та місцевого самоврядування; 3) Встановлення партнерства з Міністерством з питань житлово-комунального господарства України; 4) Організація конференції присвяченої якості питної води для розповсюдження досвіду міст-партнерів.

Головні досягнення в цих сферах наведено далі.

1. Реєстрація законопроекту для розгляду в Парламенті.

21 лютого 2008 р. проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про органи самоорганізації населення», розроблений в 2007 році спільними зусиллями Парламентського Комітету з питань державного будівництва та місцевого самоврядування та «Муніципальною програмою врядування та сталого розвитку» ПРООН, був зареєстрований для розгляду Парламентом.

Вставка - I: Необхідність законопроекту по підвищенню участі громади в місцевому розвитку

Згідно з пояснювальною запискою, необхідність запропонованого законопроекту обґрунтовується нестачею законодавчих норм для регулювання статусу органів самоорганізації населення (ОСН), потребою спрощення процедури їх реєстрації та нагальною потребою оновлення законодавчої бази стосовно органів самоорганізації населення у контексті адміністративно-територіальної реформи та реформування системи місцевого самоврядування. Окрім цього, Закон України «Про самоорганізації населення», прийнятий у 2001 році, є ускладненим в плані практичного застосування. Беручи до уваги зростаючу роль ОСН в зміцненні системи місцевого самоврядування, чітке визначення їхнього статусу та спрощення процедури реєстрації має важливе значення.

Основні положення запропонованих доповнень стосуються наступного:

- Визначення “мікрогромади”.
- Чітке визначення “неприбуткового статусу” органів самоорганізації населення.
- Спрощення процедури реєстрації при створенні органів самоорганізації населення.
- Усунення обмежень при створенні ОСН періодом повноважень міських рад.
- Надання права на господарську діяльність органів самоорганізації.
- Зміцнення фінансової і майнової основи діяльності органів самоорганізації.

Повну версію законопроекту можна завантажити з офіційного веб-сайту Верховної Ради України <http://portal.rada.gov.ua> разом з пакетом документів: 1) пояснювальна записка; 2) презентація; 3) порівняльна таблиця запропонованих змін та правок; 4) авторська команда. Також на даному сайті можна простежити хід розгляду даного законопроекту

Витяг з пояснювальної записки щодо реєстрації законопроекту в Верховній Раді України від 21 лютого 2008 р.

2. Підписання Угоди про партнерство із Парламентським Комітетом з питань державного будівництва та місцевого самоврядування.

28 лютого 2008 р. між ПРООН та Парламентським Комітетом з питань державного будівництва та місцевого самоврядування підписано Угоду про партнерство, основна мета якої – створити сприятливі умови для посилення процесів децентралізації врядування заради забезпечення сталого розвитку в Україні. Новину про цю подію можна знайти за посиланням: <http://undp.org.ua/ua/media/1-undp-news/440>

Фото - 2: Йоанна Казана-Вішньовецька, Заступниця Постійного Представника ПРООН, Олександр Омельченко – голова Парламентського Комітету, та інші учасники зустрічі

Партнерство передбачає наступне:

- Ініціювання реформ у сферах адміністративної та фінансової децентралізації згідно з принципом субсидіарності;
- Просування врядування за участі громади та створення ефективної децентралізованої системи органів влади;
- Вдосконалення законодавства і практики для створення сприятливого середовища для місцевих громад, органів місцевого самоврядування та неурядових організацій для застосування планування за участі громади;
- Просування адміністративно-територіальної реформи;

В рамках партнерства, Проект Закону «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про органи самоорганізації населення» був зареєстрований в Парламенті, пройшов обговорення та був схвалений на засіданні Парламентського Комітету. Експерти Програми і Комітету постійно обмінюються думками і представники Комітету залучаються до заходів ПРООН/МПВСР. Програма планує налагодити партнерство з Парламентським Комітетом будівництва, містобудування, житлово-комунального господарства та регіональної політики в 2009 році.

3. Налагодження співпраці з Міністерством з питань житлово-комунального господарства України

10 червня 2008 року було підписано Меморандум про порозуміння між ПРООН та Міністерством з питань житлово-комунального господарства для співпраці щодо покращення житлово-комунального господарства в Україні.

Згідно із Меморандумом, ПРООН та Міністерство співпрацюватимуть заради:

- Реформування та сталого розвитку житлово-комунального господарства, виробляючи національні орієнтири розвитку у цій сфері, а також збираючи та розповсюджуючи найкращі практики надання громадських послуг жителям (через зміни до державної політики та законодавства, наукові дослідження, комунікаційні заходи).

- Підвищення ефективності проведення проектів у галузі навколишнього середовища та ефективного використання енергії (наприклад, впровадження енергоефективних механізмів при наданні комунальних послуг, реалізація ініціатив щодо покращення застарілих систем водовідведення та поводження із твердими побутовими відходами).
- Створення та підтримки діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та створення конкурентного середовища на ринку комунальних послуг, для чого розбудовуватиметься спроможність як громад, так і місцевих органів влади для підвищення якості надання послуг.

Більш детально про цю подію можна прочитати за посиланням: <http://undp.org.ua/ua/media/1-undp-news/477>

МПВСР залучила Міністерство до роботи Національного форуму міст-партнерів, який пройшов 11-12 грудня 2008 року в с. Гута, де Міністерство представляла Юлія Суднікова, Голова департаменту стратегії реформ Міністерства з питань житлово-комунального господарства.

Вставка - II: Міністерство з питань житлово-комунального господарства та МПВСР об'єднують зусилля для досягнення спільних цілей.

Міністерство розробило Державну програму реформування житлово-комунального господарства, яка передбачає існування конкурентного ринку послуг для обслуговування житла з новими формами самоорганізації населення (ОСББ та інші) та управління власністю. Для розвитку потенціалу людських ресурсів Міністерство планує розробити матеріали для тренінгів і курсів щодо створення та управління ОСББ. Окрема частина програми присвячена залученню громадськості до розробки заходів у сфері житлового господарства та реформи житлово-комунального господарства. Міністерство обрало інструмент громадських обговорень, які дозволять кожному громадянину підняти проблеми, які він/вона вважає найважливішими. Така практика є новою для України й сприяла б укріпленню демократії, громадянського суспільного та місцевого самоврядування.

“Міністерство з питань житлово-комунального господарства високо цінує зусилля ПРООН/МПВСР, спрямовані на залучення громадськості до спільного утримання житла і допомогу міським головам у розв'язанні проблем реформи житлово-комунального господарства, які є нагальними в усіх містах України.

Міністерство підтримуватиме заходи ПРООН/МПВСР і сприятиме розповсюдженню досвіду Програми в усіх містах України. Робота зі створення ОСББ проводиться вже 8 років. Близько 5% житлового фонду охоплено ОСББ.

Існує багато проблем, які гальмують цей процес. Перша і найважливіша – недосконалість законодавства. Друга - громадськість ще не повною мірою усвідомила, що жителі мають самі управляти спільною власністю.

Міністерство розробило Проект змін до Закону «Про об'єднання співвласників багатоквартирних будинків». Метою внесення змін є врегулювання передачі права власності на землю під будинком до ОСББ, для того щоб власники могли отримувати прибуток з використання цієї землі. Ми плануємо проведення тренінгів для менеджерів ОСББ і управляючих компаній за бюджетні кошти. Просвітня робота з громадськістю є запорукою майбутнього успіху.

Найціннішою допомогою від ПРООН/МПВСР є висвітлення пілотних проектів та успішного досвіду, прикладів організацій громад в кожному місті. Надання прикладів успіху організацій громад, інформації про вартість проектів та досягнуті результати допомогли б переконати громадськість”.

Юлія Суднікова, Голова департаменту стратегії реформ Міністерства з питань житлово-комунального господарства

Фото – 3: Юлія Суднікова, Голова департаменту стратегії реформ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України

4. Міжнародна конференція «Якість питної води: нові підходи та шляхи вирішення»

Конференція пройшла 25 вересня 2008 року, за участі 196 учасників, серед яких були присутні голови районних та обласних рад, міські голови та інші представники органів місцевого самоврядування, а також представники уряду, вчені для обговорення концептуальних принципів надання якісної питної води та ролі центральних та місцевих органів влади в цьому процесі.

Конференцію організували Міністерство з питань житлового-комунального господарства України та Національною академією наук України за підтримки ПРООН/МПВСР.

Уривок з резолюції конференції «Якість питної води: нові підходи та шляхи вирішення» наведений у Вставці – III.

Фото - 4: О. Ю. Кучеренко, Міністр житлово-комунального господарства України, Б. Є. Патон, Президент Національної академії наук України, І. В. Запатріна, Заступник Міністра, С. Г. Зімін, Заступник міністра та інші представники

Вставка - III: Покращення якості питної води

Заслухавши та обговоривши доповіді і виступи, учасники конференції вважають за доцільне рекомендувати:

1. Підтримати пропозиції Національної академії наук України щодо необхідності застосування нових концептуальних підходів забезпечення населення України якісною питною водою із використанням модульних і колективних станцій очистки води, в т.ч. біоетного типу, з першочерговим їх впровадженням в населених пунктах, де вода подається за тимчасовими дозволами з відхиленням від вимог стандарту.
2. Мінжитлокомунгоспу України звернутися від імені учасників Конференції:
 - до Верховної Ради України, Кабінету міністрів України з відповідними пропозиціями щодо забезпечення фінансування Загальнодержавної програми «Питна вода на 2006-2020 роки» у передбачених програмою обсягах;
 - до Кабінету Міністрів України щодо перегляду діючого порядку надання дозволів (ліцензій) на використання ресурсів прісних підземних вод;
3. Мінжитлокомунгоспу України:
 - до кінця 2008 року розробити проекти законів України "Про централізоване водопостачання та водовідведення" та «Про внесення змін до законів України «Про питну воду та питне водопостачання», «Про загальнодержавну програму «Питна вода на 2006-2020 роки»;
 - разом з Мінприроди України, МОЗ України, Держспоживстандартом, Держводгоспом та іншими заінтересованими центральними і місцевими органами виконавчої влади забезпечити ведення моніторингу якості питної води в Україні.
 - разом з НАН України, МОЗ України, Держспоживстандартом, профільними науково-дослідними та проектно-вишукувальними установами і організаціями надавати місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування дієву наукову та методичну допомогу у впровадженні заходів з забезпечення населення якісною питною водою;
4. Раді Міністрів АР Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям разом з Мінприроди України та МОЗ України провести у 2008 – 2010 роках обстеження водозаборів і родовищ прісних підземних вод стосовно відповідності їхньої якості ДСТУ та інших нормативно – правових документів;
5. Раді Міністрів АР Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям спільно з органами місцевого самоврядування, підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства, громадськими організаціями розробити заходи щодо приведення питної води до вимог стандартів якості.
6. Державному підприємству «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства» створити спеціалізований галузевий центр з інформатизації та автоматизації для впровадження на підприємствах сучасного світового та вітчизняного досвіду.

Уривок з резолюції конференції «Якість питної води: нові підходи та шляхи вирішення»

2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу

ПРООН/МПВСР надає підтримку містам-партнерам у мобілізації місцевих громад жителів для створення об'єднань громадян (об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та їхніх асоціацій і т.д.). Програма також сприяє освітнім установам, громадським організаціям та малому / середньому бізнесу у створенні їхніх мереж (асоціацій). Такі самоврядні організації засновуються за принципами демократичного врядування. Вони співпрацюють із міськими радами, обласними / районними органами влади для вироблення спільного бачення сталого розвитку. Впродовж року у цьому відношенні було виконано наступні головні заходи:

А) Інституційний розвиток на місцевому рівні

Фото – 5: В ході загальних зборів ОК «Джерело життя вулиці Замкової»

Процес інституційного розвитку складається із налагодження контактів із зацікавленими сторонами, проведення діалогів із ними, формування організацій громад або мереж, розбудови їхнього потенціалу з питань врядування за широкої участі громадян, інституціоналізації (офіційного визнання) цих організацій та супроводження їхнього розвитку командами МПВСР / МВП. Ці кроки є важливими для закладення підвалин демократичного врядування на місцевому рівні; розбудови потенціалу місцевої громади щодо встановлення партнерства із місцевими органами влади та іншими

організаціями розвитку, та для залучення місцевих / зовнішніх ресурсів на впровадження ініціатив розвитку та сталість зусиль розвитку.

Досягнення в інституційному розвитку у містах-партнерах у 2008 р. наведені нижче:

- Створено 95 організації жителів (ОЖ) за участю 346 будинків (включаючи 199 багатоквартирних будинків), 4753 жінок та 3552 чоловіків;
- 2 мережі НУО були створені в м. Рубіже і об'єднали 37 місцеві НГО.

Відповідні дані з інституційного розвитку наведені у Таблиці – II. Таблиця відображає дані по 17 містах-партнерах, які мали певні досягнення в інституційному розвитку протягом року. Інші міста, що не згадані у Таблиці стикнулися із певними труднощами у налагодженні ефективної діяльності муніципального відділу підтримки із метою мобілізації громад.

У сукупному обсязі загальна чисельність ОЖ у 2004-2008 рр. досягла 359 за участю 22297 жінок та 16381 чоловіків із 1095 будинків (включаючи 456 багатоквартирних будинків). Також 211 шкіл та дитячих садочків створили 9 мереж навчальних закладів та 91 НГО об'єдналися заради створення 6 мереж НГО.

Таблиця – II: Інституційний розвиток у містах-партнерах у 2008 р.

№	Місто	Організації жителів (ОЖ)	Члени організацій жителів	Жінки	Чоловіки	Кількість будинків	Кількість домогосподарств	Кількість мереж шкіл	К-сть членів мереж шкіл	Кількість мереж НГО	К-сть НГО-членів	К-сть бізнес-мереж	К-сть бізнес-членів	К-сть охоплених мікроф-в
1	Всього до 2008 р.	264	30373	17544	12829	749	18843	9	206	4	54	2	31	56
2	Прогрес у 2008 р. в розрізі міст													
2.1	Івано-Франківськ	5	285	182	103	75	278	-	2	-	-	-	-	-
2.2	Рівне	5	1381	841	540	5	651	-	-	-	-	-	-	-
2.3	Миколаїв	6	842	505	337	6	316	-	-	-	-	-	-	-
2.4	Кіровське	4	836	440	396	4	428	-	-	-	-	-	-	2
2.5	Кагарлик	12	617	348	269	9/147 приват	62/147 приват	-	-	-	-	-	-	2
2.6	Нововолинськ	6	182	107	75	6	114	-	-	-	-	-	-	4
2.7	Рубіжне	8	462	308	154	8	174	-	-	2	37	-	-	-
2.8	Українка	3	1263	645	618	5	609	-	-	-	-	-	-	1
2.9	Галич	1	27	12	15	1	8	-	-	-	-	-	-	-
2.10	Щолкіно	2	131	69	62	5	148	-	-	-	-	-	-	-
2.11	Джанкой	8	914	590	324	87	87	-	-	-	-	-	-	-
2.12	Долина	15	385	197	188	9	420	-	-	-	-	-	-	2
2.13	Новоград-Волинський	8	607	312	295	12	431	-	-	-	-	-	-	-
2.14	Гола Пристань	4	78	38	40	4	80	-	-	-	-	-	-	-
2.15	Саки	2	117	71	46	2	50	-	1	-	-	-	-	-
2.16	Тульчин	2	34	19	15	2	23	-	2	-	-	-	-	-
2.17	Вознесенськ	4	144	69	75	4	62	-	-	-	-	-	-	-
3	Всього до 2008 р.	95	8305	4753	3552	346	4088	-	5	2	37	-	-	11
4	Всього у 2004-2008	359	38678	22297	16381	1095	22931	9	211	6	91	2	31	67

Задля створення інституційної структури підтримки спільного муніципального врядування громадяни мають бути готовими обрати з-поміж себе природніх лідерів, бути переконаними у підході громад, дотримуватись елементів демократичного врядування, регулярно проводити зустрічі, вносити кошти на утримання організації та спільно здійснювати планування, впровадження та моніторинг проектів розвитку. Позитивна відповідь від 80% або більше членів може вважатися чітким показником того, що вони бажають прийняти рішення на користь створення організації.

Головною організацією, відповідальною за сприяння інституційному розвитку на місцевому рівні, є муніципальний відділ підтримки (МВП), що створюється міськими радами – партнерами після підписання «Угоди про партнерство». Завдяки зусиллям МВП, місцеві жителі створюють організації громад та реєструють їх у відповідній правовій формі.

Процесом МПВСР передбачається, що з часом МВП на місцевому рівні стануть міжгалузевими Ресурсними центрами по підтримці ініціатив громад зі сталого розвитку. У містах існують успішні приклади таких інституцій з різноманітними організаційними формами. У деяких містах МВП створені як внутрішній відділ міської ради (див. Вставку - IV), а в інших МВП функціонує як незалежна громадська організація у формі Ресурсного центру (див. Вставку – V).

Вставка - IV: МВП як відділ міської ради для підтримки сталого розвитку за участю громади **Відділ міської ради – приклад м. Тульчин**

Муніципальний відділ підтримки Тульчинської міської ради був створений у вересні 2007 р., згідно з рішенням міської ради після підписання «Угоди про партнерство» із ПРООН/МПВСР від 22 серпня 2007 р. Муніципальний координатор отримав необхідне тренування від команди ПРООН/МПВСР, взяв участь у багатьох обмінних візитах до міст-партнерів. Таким чином, було створено потенціал для мобілізації громад для сталого розвитку.

Спочатку діяльність відділу була спрямована на співпрацю з МПВСР та громадськими ініціативами, а надалі діяльність було розширено. Відділ брав участь у написанні та впровадженні інших проектів. Так, у кінці 2007 року було виграно проект «Відродження рідного міста до (400-річчя Тульчина). Створення зони активного відпочинку для дітей, підлітків та жителів міста в скверах міста». Загальний бюджет проекту - 50 000 грн.

У 2008 році за підтримки ПРООН/МПВСР відділ надав підтримку громадським організаціям міста та втілює в життя два проекти «Встановлення теплозберігаючих пластикових вікон» у дошкільно-навчальних закладах №4 та №3 на загальну суму 200 000 грн. В рамках обласного конкурсу написано та впроваджено проект «Очищення громадських криниць» на загальну суму 10 000 грн.

Фото - 6: Йорк Крістен, незалежний консультант ПРООН, Валерій Весняний, Тульчинський міський голова та Олександр Мельник, Муніципальний координатор в м. Тульчин відвідують проект в дитячому садку

МВП підтримував створення двох організацій громад батьківських комітетів дитсадків та налагодив співпрацю із Львівським Центром науково-технічної і економічної інформації та Українським інститутом підприємництва в м. Київ.

У кінці 2008 р. функції та завдання відділу було розширено до наступних:

1. Мобілізація місцевих громад, жителів, НГО, навчальних закладів та бізнесу.
2. Підтримка зв'язків із місцевими організаціями громад/мережами.
3. Реалізація інвестиційної та інноваційної політики.
4. Залучення міжнародної технічної допомоги.

«Ми очікуємо збільшення результатів МВП, коли збільшиться кількість працівників відділу і розширяться його завдання. Ми плануємо, що МВП буде спеціалізуватися на реформі житлово-комунальної інфраструктури в місті. Ознайомчі візити значно збільшують потенціал працівників, які вивчають досвід, успіх та прогрес інших міст».

Валерій Весняний, Тульчинський міський голова

Вставка - V: МВП як міжгалузевий ресурсний центр для сталого розвитку за участі громад **НГО «Центр підтримки та розвитку реформ» - приклад м. Долина**

Здійснюючи реформу житлово-комунального господарства, м. Долина спрямувало зусилля на роботу з громадою, зміною її свідомості, виховання ефективного власника, роз'яснення прав та зобов'язань щодо ефективного утримання житлових будинків тощо.

Для активізації цих заходів 20 червня 2007 року м. Долина підписало угоду про співпрацю із ПРООН/МПВСР. Відповідно до підписаної угоди, розпорядженням міського голови був створений Муніципальний відділ підтримки, представники якого згодом утворили громадську організацію «Центр підтримки та розвитку реформ». Основне завдання організації – підтримка державних та місцевих реформ в місті та регіоні, роз'яснення громадам їхніх прав та обов'язків, інформування населення щодо актуальних питань (проблем) життя й розвитку.

Зважаючи на актуальність реформи ЖКГ на загальнодержавному рівні та усвідомлюючи важливість даного процесу для органів місцевого самоврядування і населення багатоквартирних будинків у місті Долина, громада Центру в найближчі роки вирішила скоординувати й спрямувати свої зусилля саме на вирішення проблем у житловому секторі і впровадження реформи житлово-

комунального господарства у регіоні. За підтримки та допомоги ПРООН/МПВСР персонал Центру пройшов неодноразове навчання в рамках роботи з громадою, реформування житлово-комунальної галузі і є кваліфікований у даній галузі.

Громадська організація тісно співпрацює із Долинською міською радою. В рамках затвердженої Програми реформування ЖКГ в місті, вона є виконавцем всіх заходів і постійно організовує зустрічі із жителями будинків, проводить інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення міста щодо необхідності реформування житлово-комунального господарства та доцільності створення ОСББ, надає юридичні та бухгалтерські консультації активним громадам та лідерам, правову допомогу при реєстрації ОСББ. В рамках співпраці із ПРООН Центр проводить навчальні тренінги та семінари для голів ОСББ та активних громад.

Фото - 7 : Під час тренінгу для голів правління ОСББ на тему «Як ефективно управляти в будинку?» учасники отримали не тільки знання щодо управління ОСББ, а й книги, законодавчу базу та електронні носії із інформацією про ОСББ

Центр активно організовує заходи щодо інформування населення міста з питань гендеру, ВІЛ/СНІДу тощо. Так, в червні 2008 року Олена Урсу, виконуюча обов'язки Менеджера проекту ПРООН/МПВСР, провела навчальний тренінг щодо гендеру для представників активних громад. Семінар відвідала методист районного відділу освіти Данків Лілія Павлівна, яка вже в кінці листопада на базі отриманих знань та роздаткових матеріалів провела навчальний семінар по гендеру для вчителів, педагогів, психологів різних шкіл міста. Центр активно залучає громади до процесу прийняття рішень на місцевому рівні.

Визнання організації відбулось і на всеукраїнському рівні. Так, проект Центру "Комплексна допомога жителям багатоквартирних будинків в самоорганізації та управлінні житловим фондом м. Долини" отримав підтримку Фонду сприяння місцевому самоврядуванню. Крім того, підтримку надав Міжнародний Фонд «Відродження» через проект для створення сприятливого середовища та оптимізації системи управління багатоквартирним житловим фондом у м. Долина шляхом запровадження інституту Керуючого та допомогу активним громадам.

Таким чином, головним результатом роботи Центру є «пробудження» свідомості місцевих жителів та виховування в них рис справжніх власників, що прискорить процес реформування житлово-комунальної галузі м. Долина. Виявом успіху міста стало обрання Долинського міського голови Володимира Гаразда Головуючим Національного форуму міст-партнерів.

Сергій Гаргат, громадський активіст МВП м. Долина

1. Розвиток спроможності органів місцевого самоврядування долати перешкоди на шляху створення ОСББ

У 2008 році МПВСР підтримувала міста-партнери у створенні організацій місцевих громад та виробленні нових підходів до вирішення наявних у цій царині проблем. Головні перешкоди на шляху до створення ОСББ та підходи до їх нейтралізації¹:

- Пасивність місцевого населення, низький рівень соціальної мобілізації, спрямованої на управління власністю;

¹ На основі презентації Володимира Гаразда, Долинського міського голови, виголошеної в ході НФМП 11 грудня 2008 року та Програми підтримки створення та діяльності ОСББ в м. Нововолинськ та с. Жовтневе в 2009 р (підготовленої Борисом Карпусом, муніципальним координатором в м. Нововолинськ).

Досвід міст Саки та Джанкой: Візит з метою обміну досвідом та ознайомлення з успішними проектами на місці мобілізує лідерів громади. Наприклад, візит активістів громад з м. Джанкой та Щолкіне до м. Вознесенськ 16 березня 2008 року посприяв тому, що громади цих міст змобілізувалися та подали власні проекти, які успішно реалізуються. Метод «рівний рівному» дуже ефективний у справі навчання та вмотивовування людей піклуватися самостійно про власність

- Заплутана, складна та дорога процедура реєстрації організацій громад в деяких містах;

Досвід міста Бахчисарай: Переконаність у тому, що процедура реєстрації ОСББ є дуже дорогою, блокувала створення таких об'єднань у місті. Для того аби отримати достовірну інформацію, МВП у м. Бахчисарай направило запити до місцевих реєстраційних органів (Відділу статистики, державної реєстрації та Департаменту внутрішніх справ) та отримало офіційні відповіді. У цілому з відповідей випливало, що процедура реєстрації є значно дешевша, ніж очікувалося. Офіційні відповіді реєструючих органів були розміщені на інформаційних дошках МВП.

- Низький рівень підтримки з боку місцевих органів влади;

Досвід міст Саки та Джанкой: Візит з обміну досвідом до м. Гола Пристань, в якому взяли участь місцеві депутати та заступники міських голів міст Саки й Джанкой, посприяв тому, що представники місцевих органів влади й органів місцевого самоврядування підтримали заходи Програми. У рамках візиту гості ознайомилися з тим, як органи місцевого самоврядування, які є партнерами МПВСР, справляються зі своїми зобов'язаннями та виконують співфінансування.

2.Сприяння з боку МПВСР у справі створення та підтримки ОСББ

Починаючи з травня 2007 року, коли в Нововолинську розпочалася діяльність у рамках Програми, організаціями місцевих громад були реалізовані дев'ять проектів загальною вартістю 504 тис. грн. Користь від реалізації цих проектів отримали 784 місцевих жителя, зокрема 171 дитина. Проекти співфінансувалися різними партнерами в таких пропорціях: 19,84% від фонду ПРООН, 59,70% від міської ради та 20,45% від місцевої громади. Громади в м. Нововолинськ взяли за справу мобілізації своїх членів із великим ентузіазмом. У місті функціонує Асоціація ОСББ «Містечко», залучаючи до своїх лав нових членів. Відділ економічної політики та інвестицій міста Нововолинськ накопичив досвід і експертні знання у співпраці з ПРООН/МПВСР. Завдяки цьому виникла об'єктивна потреба у виведенні цієї співпраці на якісно новий рівень. Відділ розробив програму підтримки створення та діяльності ОСББ у населених пунктах Нововолинськ та селища Жовтневе на 2009 рік. Ця програма подана на розгляд міській раді.

Вставка - VI: Програма підтримки створення та діяльності ОСББ у місті Нововолинськ та смт. Жовтневе на 2009 рік

Метою програми є сприяння впровадженню конкурентних засад надання житлово-комунальних послуг та створення прозорого ринку цих послуг, шляхом комплексної підтримки створення та діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків міста Нововолинська та селища Жовтневого

Також, Програма покращить якість життя людей, які проживають в ОСББ, шляхом підвищення інституційної спроможності керівництва об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та ініціативних груп, через реалізацію трьох напрямків програми: організаційний, інформаційний та стимулюючий. Метою Програми є підвищення ефективності та надійності функціонування житлово-комунального господарства, забезпечення його сталого розвитку для задоволення потреб населення в житлово-комунальних послугах відповідно до встановлених нормативів і національних стандартів.

Фото - 8: Асоціація ОСББ об'єднує багато новозбудованих багатоквартирних будинків

ОСББ набуто великий досвід у вирішенні власних проблем, а це - реконструкція покрівлі, заміна трубопроводів холодного та гарячого водопостачання в будинках, впорядкування прибудинкових територій, побудова каналізаційних мереж та дитячих спортивних майданчиків. В рамках програми ПРООН/МПВСР було профінансовано 9 проектів громад, а через їх банківські рахунки (громадських організацій) пройшло 470 тис. гривень. Багато з цих громад стали інституційно спроможними та розробили плани розвитку власних організацій і планують в найближчий час значні покращення умов свого проживання здійснити власними ресурсами.

Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків повинно стати основною формою організації, утримання та експлуатації житлових будинків і прибудинкових територій, підвищення рівня їх благоустрою та умов проживання.

Фото - 9: ОСББ в невеликих будинках в селищі Жовтнєве є прикладом демократичної участі місцевих громад

Головними завданнями Програми є:

- поліпшення якості житлово-комунальних послуг;
- зниження нераціональних витрат;
- забезпечення доступу всіх верств населення до житлово-комунальних послуг, які відповідають вимогам державних стандартів;
- сприяння демонополізації житлово-комунального господарства, створення конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг.

Уривок з Програми підтримки створення та діяльності ОСББ у місті Нововолинськ та смт. Жовтнєве на 2009 рік

3. Сприяння створенню мереж НГО як інструменту врядування за участі громад

Урядування за участі громад ґрунтується на залученні громадян та громадських організацій до процесу планування та прийняття рішень на місцевому рівні. НГО стають впливовим актором, коли об'єднуються в мережу. Мережі НГО дозволяють об'єднати наявні ресурси, накопичити капітал, визначити пріоритети місцевого розвитку, проводити моніторинг, лобіювати та встановлювати співпрацю з різними місцевими установами та організаціями. Мережа НГО, створена в м. Рубіжне стала потужним місцевим актором, досвід мережі наведено у Вставці – VII.

Вставка - VII: Мережа неурядових організацій у м. Рубіжне досягла успіхів у вирішенні проблем місцевого розвитку

Громадська рада при міському голові є демократичною інституцією, що об'єднує 27 неурядових організацій, які працюють у найрізноманітніших сферах.

Муніципальний відділ підтримки в м. Рубіжне став першопрохідцем у справі мобілізації місцевих громад. МВП ініціював створення асоціації неурядових організацій, якій він надає всебічну технічну, організаційну та інформаційну підтримку. Громадська рада провела установчі збори та була офіційно зареєстрована. Положення про Громадську раду при міському голові було схвалене міським головою та установчими зборами неурядових організацій і асоціацій міста Рубіжне. Ця Рада є формою співпраці між органами місцевого самоврядування та місцевими громадськими організаціями. Вона має сприяти всебічному розвитку міста та покращувати соціальну, політичну та економічну складові його сталого розвитку.

Фото - 10: Зустріч Громадської ради з міським головою Анатолієм Бусенковим

Відповідно до Положення, Громадська рада повинна виконувати такі завдання:

- Покращення нормативно-правових та організаційних умов для участі місцевих жителів у процесі прийняття управлінських рішень місцевого значення;
- Забезпечення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади;
- Враховування думки громадськості в процесі прийняття рішень, підтримання діалогу з усіма групами інтересів;
- Гармонізація інтересів місцевих неурядових організацій та асоціацій при прийнятті рішень, які стосуються важливих питань місцевого розвитку;

Громадська рада провела дослідження нагальних проблем міста. Вона часто запрошує посадовців, від яких залежить прийняття того чи іншого рішення, взяти участь у відкритому обговоренні наявних проблем. Завдяки відкритому публічному обговоренню різних питань, складні проблеми вирішуються в місті з врахуванням думки усіх груп інтересів. Громадська рада займається вирішенням різноманітних питань, проте найуспішнішою вона є у вирішенні транспортних проблем і проблем із паркуванням приватних автомобілів. Наприклад, задля того аби попередити гуляння й розпивання спиртних напоїв на газонах і квітниках, розташованих поблизу багатоквартирних будинків, спеціальна адміністративна комісія організовує перевірки. Стягнуті за порушення встановлених правил штрафи використовуються для облаштування дворів навпроти житлових будинків.

Досвід м. Рубіжне довів, що створення мереж НГО є важливим і необхідним для сприяння активному залученню громадян до розв'язання місцевих проблем.

Національний форум міст-партнерів (НФМП)

Щорічне засідання Національного форуму міст-партнерів МПВСР/ПРООН проведене 11-12 грудня, с. Гута (Івано-Франківська область) за участі 48 представників та представниць міських рад, державних посадовців, науковців та донорських організацій. Головною метою форуму була розбудова потенціалу керівників органів місцевого самоврядування шляхом обміну найкращими практиками, сприяння міжміській співпраці для місцевого сталого розвитку та лобювання нагальних змін для забезпечення більш сприятливого середовища для ширшого залучення громад до прийняття рішень на місцевому рівні. Зустріч стала базою для обміну експертними думками, представлення професійних презентацій та демократичного вираження думок щодо сучасного стану і проблем розвитку місцевого самоврядування в Україні.

Фото – 11: В ході Щорічного засідання Національного форуму міст-партнерів, 11 грудня 2008

У процесі обговорення, учасники форуму виробили наступні рекомендації, що будуть взяті до уваги керівництвом ПРООН та донорських організацій:

- Посилити зусилля щодо інформаційної та пропагандистської кампанії стосовно досвіду Програми у створенні ОСББ, обслуговуючих кооперативів та інших форм сталих організацій громад;
- Зміцнити співпрацю із Міністерством регіонального розвитку та будівництва України, Міністерством з питань житлово-комунального господарства України та Парламентом України щодо національного розповсюдження підходу на рівні політики;
- Нові заходи мають бути запропоновані із метою надання підтримки міським радам у реагуванні на обставини фінансово-економічної кризи, наприклад, сприяння місцевій економічній діяльності та зменшення безробіття шляхом запровадження тренінгових програм та ін.;

- Муніципалітети мають скласти проект плану їхньої роботи в Програмі, що враховуватиме їхні інституційний розвиток, співфінансування проектів громад, проведення тренінгів, а Програма визначить терміни реалізації цих планів, що в цілому допоможе Програмі зміцнити елемент планування своєї діяльності;
- Спростити процедуру затвердження проектів на рівні офісу ПРООН/МПВСР та сприяти впровадженню проектів громад у I-II кварталі року;
- Місцеві громади мають дотримуватися процедури підготовки проектних пропозицій та звітувати про виконання проектів більш відповідально;
- МВП та місцеві громади мають тісно співпрацювати та координувати свою діяльність на стадії підготовки проектних пропозицій та звітування про хід впровадження проектів;
- Коло вищих навчальних закладів, де викладається курс зі сталого місцевого розвитку, має бути розширене; курс має бути також запроваджений в академіях, інститутах, університетах, училищах, коледжах міст-партнерів;
- Відділи управління освітою міських рад могли б допомогти організувати зустрічі із представниками місцевих ВНЗ з питань обговорення можливостей запровадження курсу з місцевого сталого розвитку;
- Має бути проведено круглий стіл для ВНЗ з питань обговорення проблем освіти окремо від питань наукового дослідження теми;
- Має проводитися більше наукових конференцій та видаватися більше матеріалів, присвячених питанням сталого місцевого розвитку;
- У поточній ситуації фінансової кризи, ПРООН/МПВСР могла б стати платформою для обговорення шляхів пом'якшення наслідків кризи на місцевому рівні.

Згідно з Резолюцією форуму, Юрій Гершов, Вознесенський міський голова передав повноваження Головуючого у НФМП Володимиру Гаразду, Долинському міському голові. На думку Володимира Гаразда, пріоритетом має бути реформа житлово-комунального господарства та сприяння створенню організацій громад (див. Вставку - VIII).

Вставка – VIII: Пріоритети на 2009 рік – реформа житлово-комунального господарства та сприяння створенню організацій громад

2008 рік був роком напруженої, але плідної роботи на благо наших з Вами територіальних громад, на благо України. Аналізуючи здобутки міст-партнерів Муніципальної програми врядування та сталого розвитку ПРООН, хочеться висловити слова вдячності всім учасникам і партнерам програми.

Ми зробили ще один вагомий крок у напрямку сталого розвитку наших громад, реалізували сотні дрібних та великих проектів, а головне – продовжували залучати до цього процесу наших співгромадян, мобілізуючи таким чином невичерпну внутрішню енергію громад.

Тільки через залучення людей, мешканців до вирішення проблем міст і сіл можна досягти справжнього щирого успіху! Приємно, що доля активних, небайдужих членів територіальних громад в містах-партнерах Програми щороку зростає. Це особливо актуально зараз, у 2009 році, коли до політичної кризи в країні додалась криза економічна.

Різке падіння доходів бюджетів, сумний прогноз економічного стану на тлі зростаючих викликів та наростаючої девальвації національної валюти дає підстави зрозуміти, що нас чекає непростий рік. А тому різко зростає

Фото - 12: Володимир Гаразда, Голова Національного форуму міст-партнерів, Долинський міський голова

актуальність набутого нами досвіду в царині ефективного врядування, в першу чергу у сфері бюджетування, управління якістю послуг та енергозбереження. Важливим є нині максимально зберегти робочі місця, як в бізнесі так і в бюджетних установах через суспільний діалог та партнерство. Без сумніву, більші шанси для виживання і розвитку мають ті муніципалітети, де до участі у самоврядуванні залучена максимальна кількість громадян, де стимулюється ініціатива та заохочується лідерство.

Актуальною залишається реформа житлово-комунальної сфери та розвиток і стимулювання громадських утворень (ОСББ чи інших), як її основної складової, позаяк найважливішим тут є не стільки ремонт даху чи підвалу, а швидше зміни у свідомості мешканців і реальна опіка над власним колективним майном. І тут важко переоцінити роль ПРООН/МПВСР та її внесок у трансформацію мислення жителів наших громад. Дуже важливо цю роботу продовжувати і розвивати. Рівно як і в напрямку підвищення міжміської співпраці та лобювання змін до законодавства, визначення положень і практик, що потребують змін.

Нехай нові виклики життя зроблять нас ще мужнішими та згуртованішими в досягненні наших цілей і завдань.

Володимир Гарзд, Головуючий Національного форуму міст-партнерів, Долинський міський голова

В ході зустрічі НФМП, представники міст також мали змогу почути враження донорських організацій – ПРООН, ШАРС та Норвезького посольства щодо їх роботи (див. Вставку - IX).

Вставка - IX: Швейцарська агенція розвитку та співробітництва розширює підтримку децентралізації в Україні

Швейцарська агенція розвитку та співробітництва (ШАРС) працює в чотирьох напрямках: охорона здоров'я, верховенство права і демократія, економічний розвиток та підтримка малих та середніх підприємств, а також сільське та лісове господарство. Завданням сектору реформування публічної влади ШАРС на 2007 – 2010 є надання допомоги Україні в децентралізації та перерозподілі влади.

Така діяльність включає надання технічної та методологічної допомоги Уряду України в розробці концепцій документів щодо регіональної політики, територіальної, адміністративної структур, державного управління, а також сприяння координації та гармонізації національного законодавства з цих питань.

Завданням сектору на 2007-2009 рр. є створення умов для сталого розвитку на муніципальному рівні за допомогою зміцнення потенціалу органів місцевого самоврядування щодо надання публічних і адміністративних послуг, підтримка публічно-приватного партнерства та інтеграція принципів сталого розвитку в національне законодавство.

Бюджет сектору становить близько 6,5 млн. швейцарських франків (43 млн. грн.), оскільки цей сектор є одним з пріоритетних у нашій допомозі в Україні і найбільший за обсягами фінансування. Нашим головним партнером на рівні Уряду України є Міністерство регіонального розвитку і будівництва України. Міністерство розробило проекти Законів про адміністративно-територіальний устрій, реформу місцевого самоврядування, про підготовку і перепідготовку представників муніципалітетів. В нас є домовленість з Міністерством, що ці проекти будуть обговорюватися на національному рівні і будуть розглядатися на державному рівні.

Реформа з децентралізації є пріоритетом для Уряду України, тому Швейцарська агенція розвитку та співробітництва прийняла рішення підтримувати подальшу роботу спільно з МПВСР. Також, з огляду на плани Міністерства створити пілотні території, ми вирішили поширити нашу діяльність на шість додаткових міст, з якими співпрацює МПВСР (Івано-Франківськ, Долина, Новоград-Волинський, Вознесенськ, Гола Пристань, Кіровське). Починаючи з наступного року, ми будемо фінансувати різні Програми не тільки в АР Крим і Вінницькій області. Ми вважаємо МПВСР зразковою Програмою. Досвід, здобутий на муніципальному рівні, повинен бути розповсюджений і на національному рівні і розглянутий на законодавчому рівні.

Фото - 13: Олена Литвиненко, Національний програмний спеціаліст ШАРС

Ми прийняли рішення фінансувати діяльність програми в 2009 – 2012 роках з фокусом на капіталізацію досвіду, залучення експертів, практиків, а також міністерства. Програма має змобілізувати їх для оцінки та передачі досвіду на національному рівні. Для ШАРС пріоритетом на 2009 рік є співпраця з Верховною Радою України, підтримка її ініціатив в контексті наших проектів, підтримки децентралізації та майбутнього проекту «Управління знаннями в сфері децентралізації».

Ми очікуємо підтримки та зусиль з боку міст в наступному році. Зі свого боку, ми можемо забезпечити підтримку через надання експертизи та успішних прикладів. Хотілося б подякувати МПВСР та керівництву програми за результати та позитивний досвід.

*Олена Литвиненко, Національний програмний спеціаліст ШАРС
Уривок з виступу під час засідання НФМП 11 грудня 2008, Гута*

Оцінка заходів Програми очима представників міст-партнерів МПВСР: опитування

Опитування було проведено під час засідання НФМП, в якому взяли участь 25 представників. Загалом респонденти відзначили покращення спроможності місцевої влади прозоро визначати та втілювати стратегії місцевого розвитку, надавати громадські послуги. Так 20% респондентів зауважили, що спроможність значно зросла внаслідок співпраці з ПРООН/МПВСР, 68% зазначили, що така спроможність покращилася певною мірою.

Потенціал місцевих громад покращився ще більше. Саме такий висновок впливає з оцінок респондентів. 40% представників міст вважають, що спроможність громад ініціювати, розробляти та втілювати проекти для покращення місцевого економічного, екологічного та соціального середовища значно покращилася. 52% учасників вважають, що така спроможність місцевих громад покращилася певною мірою.

В ході опитування виявилось, що міста мають такі головні проблеми:

- Потреба в Генеральному плані забудови міста та Плані стратегічного розвитку;
- Реформа місцевого житлово-комунального господарства (потреба створення ОСББ, застаріла інфраструктура, потреба ремонту доріг, створення зелених зон відпочинку, ремонту дахів, реконструкції приміщень дитячих садків і шкіл);
- Збір та утилізація сміття (збір та переробка твердих побутових відходів, побудова смітцевого полігону, запровадження роздільного збору сміття);
- Низький рівень соціальної мобілізації (правова неграмотність населення, байдужість до розв'язання спільних місцевих проблем);
- Водопостачання та водовідведення (будівництво станції очищення води, реконструкція систем водопостачання та водовідведення);
- Заходи з енергозбереження (запровадження індивідуального опалення, розробка комплексної програми енергозбереження);
- Запровадження системи управління якістю муніципальних послуг;
- Співпраця між місцевою владою і населенням (непрозорість діалогу між місцевими громадами і місцевою владою);
- Гендерне інтегрування (інформаційна кампанія по гендерному інтегруванню);
- Молодь, діти та культурне життя міста (будівництво якісних спортивних та дитячих майданчиків, створення молодіжного центру).

Б) Навчальний план зі сталого розвитку за участю громад для ВНЗ

Досвід українських міст доводить, що існує мало вчених та практиків, які спеціалізуються на питаннях сталого місцевого розвитку. В Україні проводиться замало досліджень з цих питань, тому існує брак професійної літератури, посібників, наукових заходів та громадської уваги щодо місцевого сталого розвитку. Оскільки підхід за участі

громади отримав визнання з боку місцевих та національних партнерів, існує потреба покращити потенціал керівників на всіх рівнях шляхом запровадження навчального курсу в нових університетах України.

Науково-практична конференція «Місцевий сталий розвиток: теоретичні і практичні аспекти»

28 листопада 2008 року відбулася науково-практична конференція «Збалансований (сталий) місцевий розвиток: теоретичні та практичні аспекти», що зібрала 25 учасників, які ухвалили рекомендації для органів державної влади та місцевого самоврядування з питань удосконалення управління процесами переходу до збалансованого місцевого розвитку. Конференція була організована Академією муніципального управління спільно з Муніципальною програмою врядування та сталого розвитку ПРООН.

У процесі переходу до більш демократичного врядування та підходу за участі громади, органи місцевого самоврядування потребують людських ресурсів, обізнаних із сталим розвитком та концепцією громадсько-приватного партнерства. *«Для сприяння процесу підготовки майбутнього покоління компетентних державних службовців на національному рівні, ми маємо запровадити Європейську стратегію сталого розвитку в національну освіту, спеціальні навчальні курси у вищих навчальних закладах та закладах післядипломної освіти, розробити та запровадити систему тренінгів з питань сталого розвитку для підвищення кваліфікації державних та місцевих державних службовців та депутатів місцевих рад»*, – сказав Анатолій Садовенко, Вчений секретар Академії муніципального управління.

Рекомендації конференції були надіслані Уряду України, спеціалізованим комітетам Верховної Ради України, національним неурядовим організаціям, що працюють у сфері місцевого самоврядування, та іншим установам, містять поради для органів державної влади, освітніх установ та організацій громадянського суспільства щодо покращення законодавчого поля та державної політики у сфері підходу до місцевого розвитку, орієнтованого на громади в Україні.

Новину про цю подію можна знайти за посиланням: http://msdp.undp.org.ua/index.php?news_id=114

Фото - 14: Конференція зібрала провідних експертів та практиків в сфері сталого розвитку в Україні

Вставка - X: Вчені рекомендують викладати курс по місцевому сталому розвитку в усіх університетах України

В ході дискусій та презентацій, учасники та учасниці ухвалили ряд рекомендацій для покращення системи органів місцевого самоврядування та її адаптації до потреб місцевого сталого розвитку. Органам державного управління та місцевого самоврядування пропонується звернути увагу на такі актуальні проблеми забезпечення сталості місцевого розвитку:

1. Запровадження на законодавчому рівні підходу до місцевого розвитку саме як до сталого розвитку, визначення його засад, розробка відповідних вимог, передбачення можливості планування «знизу - догори» за умов широкого залучення громадськості;
2. Розробка та впровадження системи та механізмів планування місцевого розвитку, які б забезпечували інтегрований підхід щодо інтересів різних верств населення, участь та взаємодію їхніх представників на засадах соціального партнерства, ефективність та підзвітність а також узгодженість планів сталого розвитку населених пунктів з загальнодержавними та регіональними планами сталого розвитку;
3. Поширення досвіду стратегічного планування розвитку міст та регіонів на зразок місцевих

«порядків денних на XXI століття», рекомендованих до розробки Конференцією ООН з навколишнього середовища і розвитку (1992 р.), залучення все більшої кількості міст до підписання Ольборської хартії «Міста Європи на шляху до сталого розвитку» та Ольборських зобов'язань, заохочення великих і малих міст до підтримки ініціативи міста Донецька щодо створення Мережі міст сталого розвитку України;

4. Розробка в населених пунктах, містах і регіонах науково обґрунтованих та узгоджених з європейськими зразками індикаторів місцевого сталого розвитку, та активне їх використання для аргументованого визначення критеріїв сталості, оцінки досягнутого прогресу та своєчасного внесення коректив у стратегічні плани сталого місцевого розвитку;
5. Активне залучення до процесу впровадження програм місцевого сталого розвитку будинкових, вуличних, квартальних та інших органів самоорганізації населення, громадських асоціацій (неурядових організацій), наукових та дослідницьких установ, професійних та бізнесових спілок а також муніципальних рад зі сталого розвитку, муніципальних відділів підтримки сталого розвитку, ресурсних центрів сталого розвитку; використання соціальної мобілізації як ефективного інструменту організації людей для колективних дій через поєднання ресурсів та досягнення солідарності заради вирішення спільних проблем місцевого значення;
6. Більш широке використання місцевими громадами наданого чинним законодавством права безпосереднього впливу на формування муніципальної політики з використанням таких механізмів, як громадські слухання, місцева ініціатива, загальні збори громадян, місцеві референдуми;

В галузі освітньої діяльності учасники конференції підтримують проведення таких заходів:

1. Створення на базі територіальних органів Міністерства освіти і науки та Міністерства екології разом з іншими міністерствами, відомствами, навчальними та науковими установами координаційних рад з екологічної освіти та освіти для сталого розвитку;
2. Імплементация в національний освітній простір основних засад європейської Стратегії освіти для сталого розвитку;
3. Ведення спеціальних навчальних курсів з місцевого сталого розвитку у вищих навчальних закладах та закладах післядипломної освіти, забезпечення їх відповідною навчальною літературою, надання підтримки освітнім програмам зі сталого розвитку та забезпечення науково-методичного супроводу їх практичного втілення;
4. Розробка та запровадження системи тренінгів для підвищення кваліфікації держаних та муніципальних службовців, депутатів місцевих рад з питань сталого розвитку;
5. Розширення поінформованості населення через навчальні заклади усіх рівнів, спеціально створювані інформаційні та консультаційні пункти, популярні видання, засоби масової інформації, у тому числі електронні веб-сторінки тощо.

Повний текст резолюції конференції наведено в Додатку - І.

Уривок з резолюції конференції «Місцевий сталий розвиток: Теоретичні і практичні аспекти»

На даний час курс з місцевого сталого розвитку викладається в Академії муніципального управління. 9 жовтня було підписано Угоду про партнерство між ПРООН та Інститутом хімічних технологій Східноукраїнського університету ім. В. Даля в м. Рубіжне для підготовки майбутніх поколінь з теми місцевого сталого розвитку через запровадження відповідного курсу до навчального плану. Окрім цього, проводяться переговори з Національним університетом водного господарства та природокористування в м. Рівне. 20 листопада 2008 року відбулася зустріч з Віталієм Окорським, деканом факультету менеджменту цього університету в м. Рівне, де були узгоджені умови майбутнього договору між факультетом і ПРООН.

Фото - 15: Валентина Середя була деканом економічного факультету Академії муніципального управління, який вперше запровадив викладання курсу

«Ми запровадили курс зі сталого місцевого розвитку в навчальний план студентів економічної спеціальності Академії муніципального управління, яка є державним університетом на комерційній основі. Дуже важливо, щоб Міністерство освіти ініціювало запровадження курсу як вибіркового для всіх студентів. Міністерство регіонального розвитку і будівництва України виразило ініціативу проводити навчання для наступного покоління керівників щодо місцевого сталого розвитку, підходу за участі громади та глобальних проблем світового розвитку».

Валентина Середя, фасилітатор курсу зі сталого місцевого розвитку

В) Інформаційно-комунікаційні технології для міст-партнерів

Передумови

Відповідно до Рекомендації №19 “Про участь громадян у місцевому громадському житті”, затвердженої Радою Європи у 2001 році, місцеве самоврядування повинно дотримуватися принципів демократичної участі на місцевому рівні. У цьому документі йдеться про те, що місцеве самоврядування має надати громадянам рівний доступ до чіткої та повної інформації про справи, що стосуються громади, а також забезпечити дотримання прав членів громади щодо висловлення їхньої думки про найважливіші рішення, що впливають на їхнє майбутнє. Відповідно до цієї рекомендації, ПРООН/МПВСР підтримує міста-партнери у розбудові їхнього потенціалу через сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ).

ІКТ допомагають підвищити рівень доступу громадян до інформації про діяльність міських рад, а також до важливої інформації у сфері місцевого самоврядування, спільного врядування, сталого розвитку, інвестицій, тощо. Відповідно до робочого плану Програми на 2008 рік підтримка із створення / покращення офіційних веб-сторінок була надана одному місту.

Заходи у містах-партнерах

При підтримці ПРООН/МПВСР офіційну веб-сторінку було створено у м. Саки:

- Саки – веб сторінку <http://www.saki-rada.gov.ua/> активовано в грудні 2008;

Офіційну веб-сторінку міста-партнера було створено та розміщено у глобальній мережі Інтернет. Міські ради розробили структуру веб-сторінки, підготували інформацію для розміщення на ній та призначили головних адміністраторів веб-сторінки для забезпечення міжвідділової координації з метою оновлення інформації та забезпечення безперервної діяльності веб-сторінки. ПРООН/МПВСР підтримала

Фото – 16: Офіційна сторінка Сакської міської ради - дизайн головної сторінки

створення веб-сторінки, підготовку інструкцій та проведення навчання для офіційних осіб та представників міських рад.

Г) Вироблення бачення сталого розвитку

ПРООН/МПВСР передбачає необхідність вироблення чіткого бачення міськими радами рівня місцевого розвитку у світлі досягнення його сталості. Деякими інструментами, що застосовуються з цією метою, є оцінка рівня розвитку міста, стратегічне планування та спільне оцінювання організацій громад.

1. Аналіз рівня місцевого розвитку у містах-партнерах

Протягом року підтримка була надана 5-ти містам-партнерам, щоб допомогти їм у проведенні оцінки рівня місцевого розвитку. З цією метою використовувалась анкета-опитувальник, розроблений експертами Братиславського регіонального центру ПРООН. Анкета допомагає оцінити сильні та слабкі сторони місцевого сталого розвитку, пов'язані з різними секторами місцевого розвитку, зокрема: 1) місцева організація і демократія (стратегічне управління; інституційний розвиток; гендерна рівність; партнерство між групами місцевих учасників); 2) місцеве довкілля; 3) місцеве суспільство; і 4) місцева економіка.

Оцінку рівня місцевого розвитку в 2008 році було проведено в таких містах:

- Долина – в II кварталі 2008 року;
- Саки – в III кварталі 2008 року.
- Джанкой, Бахчисарай, Щолкіно – в IV кварталі 2008 року.

У 2008 році в чотирьох кримських містах-партнерах Муніципальної програми врядування та сталого розвитку, яка впроваджується ПРООН, було проведено дослідження з метою оцінки рівня інституційного розвитку. Дослідження було проведено в містах Саки, Джанкой, Щолкіно та Бахчисарай. До учасників дослідження увійшли члени місцевих рад, працівники міських адміністрацій, представники малого бізнесу, учбових закладів та місцеві активісти.

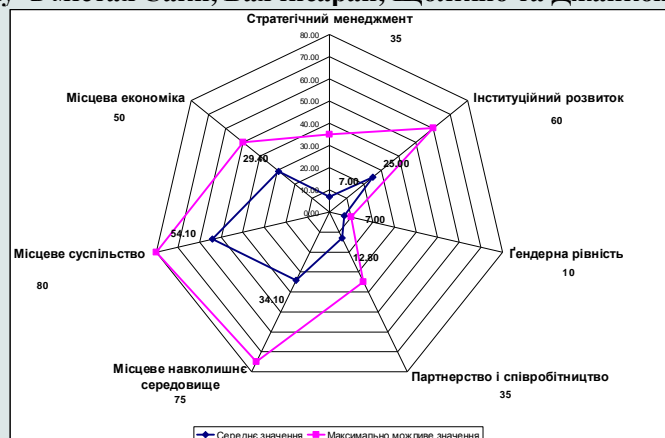
Результати досліджень за містами надано у Вставці – XI.

Вставка - XI: Оцінка рівня місцевого розвитку в містах Саки, Бахчисарай, Щолкіно та Джанкой

Місто-партнер **Бахчисарай** не має стратегії розвитку, в результаті чого воно набрало 7 балів з 35 по **стратегічному менеджменту**. Проте після декількох ознайомчих візитів в інші міста-партнери Програми місто виділило деякі кошти з Бюджету 2009 на розвиток цієї стратегії.

Рівень **інституційного розвитку** міста складає 25 балів з 60. Всі респонденти згадали високий рівень професійної підготовки працівників міської ради та високий рівень їх технічного забезпечення. В той же час вони відзначили недостатність інформації про діяльність міської ради.

Місцева влада має розвивати інтернет-сайт, де можна було б розміщувати інформацію про її діяльність та про заходи, які плануються до здійснення в найближчому майбутньому.

Діаграма – I. Результати оцінки рівня місцевого розвитку в місті-партнері Бахчисарай

Такі ж заходи слід здійснити для покращання **показника партнерства**, оскільки респонденти оцінили його розвиток в 12 балів з 35. Рівень **гендерної рівності** достатньо високий – 7 балів з 10.

Рівень розвитку **місцевого середовища** складає 34 бали з 70. Велика зношеність інфраструктури дуже впливає на нього. Така ж сама ситуація в Саках. Багато мереж в м. Бахчисарай було збудовано в 1960-их роках, рівень їх зношення досяг 60%. Зрозуміло, що місцева влада не може вирішити цю проблему самостійно, тому необхідно здійснювати активнішу політику в сфері участі громади в процесі місцевого розвитку. Цього можна досягти за допомогою створення ОСББ та проведення консультацій зацікавлених груп.

Рівень розвитку **місцевого суспільства** можна охарактеризувати як середній – 54 бали з 80. Позитивний вплив на нього мають достатній доступ до якісної освіти та лікувальних закладів, добре розвинута комунікаційна інфраструктура та транспортна мережа. Але в той же час місцева влада має приділяти більше уваги розвитку молоді та організації її діяльності у вільний час.

Рівень розвитку **місцевої економіки** достатньо високий – 30 балів з 50. Це досягається завдяки добре розвинутій мережі банків та великому притоку туристів в літній період. Для Бахчисарая, як і для багатьох інших міст Криму, характерним є низький рівень безробіття в літній період та дуже високий взимку. Влада має приділяти більше уваги розвитку інфраструктури для того, щоб приваблювати туристів та забезпечувати їх тривале перебування в місті, активніше розвивати зелений туризм та більше інвестувати в рекламу пам'яток не тільки самого міста, але й регіону в цілому. Це привабить більше туристів.

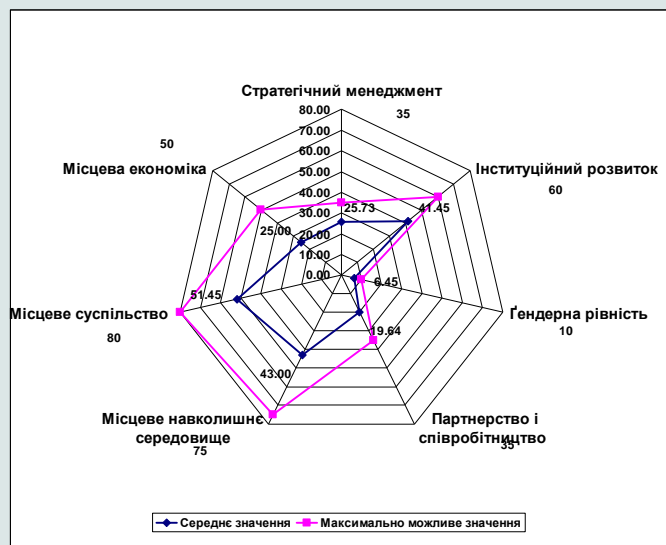
Серед інших міст Криму м. **Джанкой** показало найкращі результати. **Стратегічний менеджмент** міста отримав 31 бал з 35, а **інституційний розвиток** – 40 балів з 60. Таких результатів було досягнуто завдяки наявності та активному використанню стратегії розвитку міста, яка охоплює всі сфери економіки. Це сприяє сталому розвитку міста. Єдине, що варто здійснювати в даній ситуації, це регулярно переглядати стратегію, беручи до уваги швидкі зміни соціально-економічних умов країни.

Джанкой має високі показники **гендерної політики**: 9 балів з 10. Більше того, одним із заступників міського голови є жінка. Респонденти оцінили розвиток **партнерських відносин** у 19 балів з 30. Необхідно більш активно залучати місцеву громаду до процесу прийняття рішень, а також сприяти участі громади шляхом проведення спільних з громадою міні-проектів. Наприклад, ці проекти можуть бути на тему покращання місцевого середовища, будівництва дитячих та спортивних майданчиків тощо.

Міське середовище респонденти оцінили у 27 балів з 75. Така низька оцінка є результатом низької якості інфраструктури міста та поведження з твердими побутовими відходами. Щодо багатьох питань розвитку міста недостатньо інформації.

Серед інших проблем місцевого розвитку респонденти виділяють від'ємне сальдо міграції. Це пов'язано з відтоком молоді в пошуках більш високих заробітків, а також з поганим станом доріг і недостатністю інформації щодо деяких питань. Загальний результат – 52 бали з 80.

Розвиток **місцевої економіки** оцінюється респондентами у 33 бали з 50. Це високий результат, який показує, що, хоч Джанкой і не курортне місто, місцева влада багато працює над розвитком місцевої економіки. Місто має низький рівень безробіття. Також місцева влада провела оцінку землі з точки зору її інвестиційної привабливості і тепер працює над створенням привабливого інвестиційного клімату.

Діаграма – II. Результати оцінки рівня місцевого розвитку в місті-партнері Джанкой

В процесі оцінювання інституційного розвитку м. **Щолкіно** респонденти оцінили рівень **стратегічного менеджменту** у 20 балів з 35. Цей високий показник свідчить, що місцева влада багато уваги приділяє стратегічному плануванню та розробленню стратегії розвитку міста.

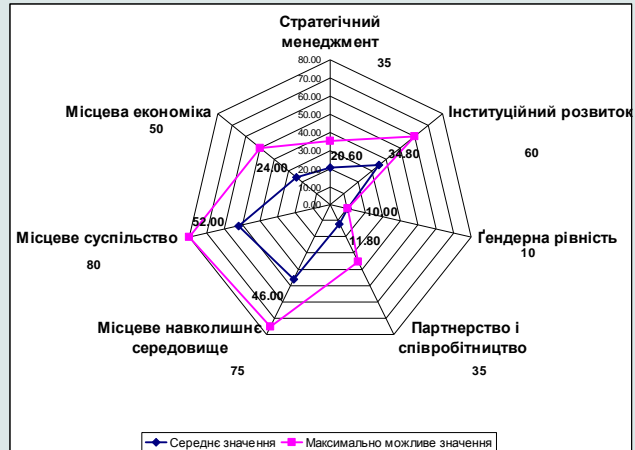
На думку респондентів, недостатній доступ муніципалітетів до Інтернету та невисокий рівень задоволення потреб громади призвів до зниження рівня інституційного розвитку. В той самий час респонденти відзначили високий рівень професіоналізму працівників муніципалітету та підкреслили, що можуть зустрітися з міським головою та членами міської ради без жодних перешкод. Рівень **інституційного розвитку** оцінюється у 35 балів з 60.

На думку респондентів, в Щолкіно жінки дуже активні. Вони складають більше 50% членів міської ради та беруть активну участь в житті міста. Рівень **гендерного розвитку** – 10 балів з 10. Оцінюючи рівень **партнерських відносин** (12 балів з 35) респонденти відзначили низький рівень діяльності громади на території Щолкіно. Це можна побачити з невеликої кількості організацій громад та з недостатнього рівня їх взаємодії з міською радою. Місцева влада має приділяти більше уваги діалогу з громадою. Вона має здійснювати якісь заходи з метою збільшення активності громади.

Рівень **місцевого середовища** достатньо високий – 46 балів з 75. Всі респонденти підкреслюють майже 100% забезпечення населення питною водою та каналізаційною системою. В Щолкіно це пов'язано з тим фактом, що місто ще достатньо молоде (йому тільки 30 років), і інфраструктура поки знаходиться в досить доброму стані. Але в той же час респонденти відзначили недостатній рівень будівельних робіт та відсутність заходів з реконструкції старих доріг та запровадження нових енергозберігаючих технологій.

В процесі дослідження респонденти оцінили рівень **місцевого суспільства** у 52 бали з 80. Вони також підкреслили відсутність проблем з доступом до системи освіти та медицини, а також відзначили добре розвинуту транспортну систему. На жаль, має місце відтік населення. Цей факт підтверджується малою кількістю приватних організацій в місті та високим (близько 35%) рівнем безробіття. Негативний вплив на наявність робочих місць має відсутність великих підприємств, які звичайно забезпечують місто їх достатньою кількістю. Розвиток **місцевої економіки** оцінюється у 24 бали з 50.

Місто-партнер **Саки** багато уваги приділяє **стратегічному менеджменту**, який набрав тут 26 балів з 35. Стратегія розвитку є дуже важливою складовою ефективного управління містом, оскільки дозволяє використовувати наявні ресурси у відповідності з пріоритетами, визначеними в плані.

Діаграма – III. Результати оцінки рівня місцевого розвитку в місті-партнері Щолкіно

У сфері **партнерства та інституційного розвитку** місто Саки досягло високих показників (20 балів з 35 та 41 бал з 60 відповідно). Місцева влада приділяє багато уваги роботі з місцевою громадою, створенню організацій на базі громади, таких як ОСББ, громадські організації в школах та дитячих садочках тощо. Також місцевий МВП надає інформаційну підтримку громаді у сфері самоорганізації та встановлює партнерські відносини з потенційними донорами та інвесторами.

Місто отримало небагато балів за **гендерну рівність** (6 з 10). Можливо, треба провести тренінг з гендерного інтегрування для місцевої громади.

Оцінка **місцевого середовища** (43 бали з 70) показала необхідність сконцентрувати зусилля місцевої влади та громади на покращенні його стану. Така ситуація є типовою для всіх міст України та Криму із застарілою інфраструктурою та негативним впливом на довкілля.

Оцінюючи розвиток **місцевого суспільства**, респонденти відзначають високий рівень доступу до системи навчання та охорони здоров'я та недавню тенденцію зростання кількості населення. Місто Саки також має приділяти більше уваги розвитку **місцевої економіки**. Беручи до уваги потенціал міста Саки як туристичного та медичного центру, рівень розвитку місцевої економіки достатньо низький (25 балів з 50).

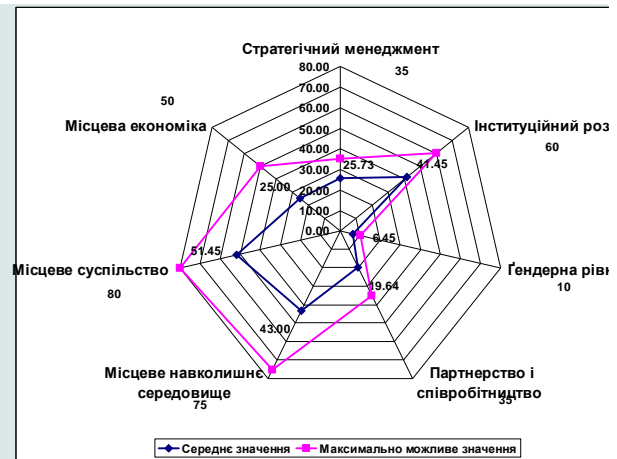
Підсумовуючи, зазначимо, що існує деяка подібність в проблемах, виявлених в рамках дослідження. Респонденти відзначають поганий стан місцевого довкілля. Це спричинено високим рівнем зношення основних фондів та відсутністю фінансових ресурсів для капітального ремонту, реконструкції та введення нових енергозберігаючих технологій.

Під час опитування багато респондентів відзначали недостатній рівень інформації про діяльність місцевої влади. На жаль, не всі міста Криму мають Інтернет-сторінки. По-друге, необхідно активно залучати громаду до процесів, які проходять в місті. Цього можна досягти створенням ОСББ, обслуговуючих кооперативів, громадських організацій шкіл та дитячих садочків. В цьому процесі активна роль належить Муніципальним відділам підтримки, створеним за сприяння ПРООН/МПВСР. Вони відіграють роль ресурсних та інформаційних центрів. Бажано, щоб молодь стала головною активною силою громади. Таким чином, діючи «з двох сторін», буде можливо встановити більш близьку взаємодію між Миською радою та громадою.

Практично всі респонденти відзначили, що рівень освіти та охорони здоров'я достатньо високий в містах Криму. Вони також підкреслили добре розвинуту транспортну систему та вільний доступ до банківської системи. На жаль, багато міст Криму мають сезонну потребу робочої сили: влітку спостерігається велика потреба, а взимку рівень безробіття дуже високий.

Всі міські голови ознайомлені з результатами опитування. А результати вивішені для ознайомлення в Муніципальних відділах підтримки.

Микола Смірнов, Спеціаліст ПРООН/МПВСР з врядування та мобілізації громади

Діаграма – IV. Результати оцінки рівня місцевого розвитку в місті-партнері Саки

2. Впровадження системи оцінки якості надання муніципальних послуг

ПРООН/МПВСР з метою посилення інституційної спроможності міст-партнерів забезпечувати партисипаторне урядування та сталий розвиток підтримує всіх учасників у справі покращення стандартів урядування, надання послуг і гарантування відповідної якості життя громадян. Система оцінки якості надання муніципальних послуг у відповідності з ISO 9001:2000 є прикладом такої підтримки. Запровадження цієї системи було започатковане Програмою в 2007 році на прохання міста Вознесенськ.

Діяльність у м. Вознесеньк

У 2008 році було здійснено зовнішній аудит, за результатами якого міська рада отримала сертифікат відповідності надання муніципальних послуг стандартам ISO 9001:2000. Загальна вартість цього проекту – 100 000 грн. Він співфінансувався в однакових пропорціях ПРООН/МПВСР та міською радою м. Вознесеньк. У процесі реалізації проекту співробітники виконавчого комітету міської ради взяли участь у понад 50 тренінгах, розробили понад 100 інформаційних та технологічних карт, Положення про політику щодо якості надання муніципальних послуг міською радою м. Вознесеньк, розробили та схвалили етичних кодекс для депутатів і чиновників міської ради м. Вознесеньк.

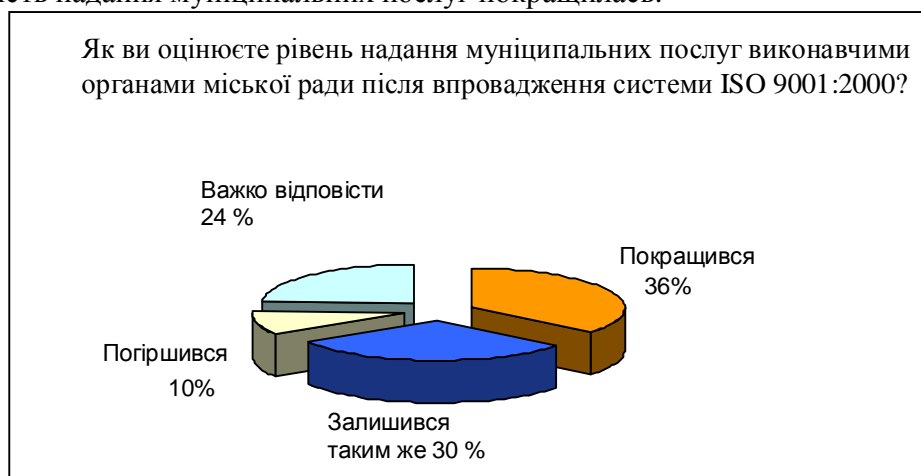
Вставка - XII. Очікувані переваги від впровадження ISO 9001:2000**Переваги для органів місцевого самоврядування**

- Громадяни більш задоволені наданими послугами;
- Зростання довіри до місцевих органів влади;
- Більша прозорість та демократичність попереджають корупцію;
- Покращення управління часом дає змогу співробітникам міської адміністрації фокусуватися на досягненні стратегічних цілей міста. Раніше більшість часу відводилася для вирішення поточних рутинних питань;
- Гнучка та зрозуміла система мотивації, а також зростання задоволеності робочим середовищем;

- Спрощення процедури звернення громадян до міської адміністрації;
- Суттєве скорочення часу між моментом звернення громадянина та моментом отримання послуги;
- Послаблення дії суб'єктивних чинників на процес надання послуг місцевими органами влади;
- Прозора та зрозуміла для громадян система;

Василь Федоров, заступник міського голови м. Вознесеньк

Для того щоб оцінити результати впровадження Системи управління якістю надання муніципальних послуг, у вересні 2007 року та у вересні-жовтні 2008 року були проведені соціологічні дослідження. Відповідно до результатів дослідження 36% респондентів визнали, що якість надання муніципальних послуг покращилась.

Діаграма -2: Результати дослідження у м. Вознесеньк

789 респондентів взяли участь у дослідженні в 2007 році та 755 у 2008. Результати дослідження продемонстрували зростання задоволеності роботою виконавчими органами міської ради з 3,6 до 3,75 за п'ятибальною шкалою.

Діаграма -3: Результати дослідження у м. Вознесенськ

Досвід м. Вознесенськ щодо запровадження сертифікації муніципальних послуг свідчить, що воно приносить значну користь як громадянам, так і органам місцевого самоврядування.

2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку

ПРООН/МПВСР має на меті покращення якості життя людей. Для цього Програма підтримує реалізацію пріоритетних проектів місцевих громад шляхом надання малих грантів за критеріями рівності, продуктивності і сталості. Ці проекти розробляються для безпосереднього покращення середовища життя.

А) Місцеві ініціативи, затверджені у 2008 році

У цілому, у 2008 р. було затверджено до підтримки 31 місцеву ініціативу. З усіх проектів, ініційованих місцевими організаціями громад, 6 було з м. Кіровське, 5 з м. Гола Пристань, по 3 з м. Івано-Франківськ, м. Вознесенськ, та м. Саки, по 2 з м. Новоград-Волинський, Рівне та Тульчин та по одному проекту з міст Могилів-Подільський, Долина, Українка, Кагарлик та Рубіжне.

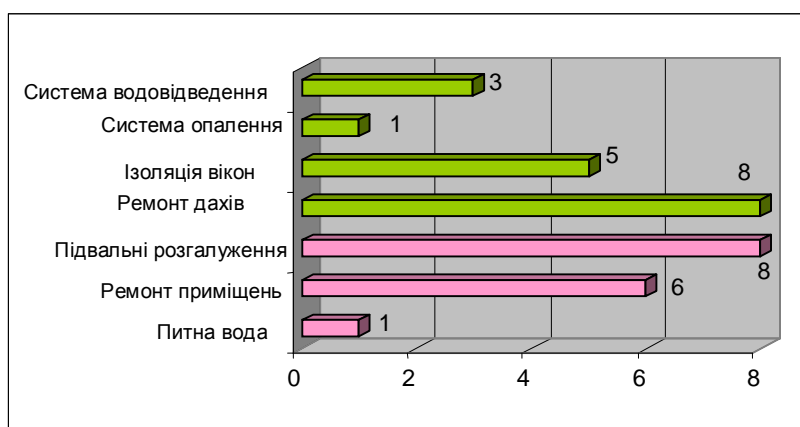
Загальна вартість проектів, підтриманих у 2008 р., становила 3,438 млн. грн. З цієї суми 1,24 млн. грн. (35,9 % від загального обсягу) було спрямовано на соціальні проекти та 2,20 млн. грн. (64,1 % від загального обсягу) – на проекти сектору енергії та довкілля.

Загальна вартість проектів у 2008 р. співфінансувалася різними партнерами, залученими до процесу становила 3,438 млн. грн. З цієї суми ПРООН/МПВСР внесла 29,2 % від загальної вартості (включаючи 2,8% з фонду КАМР, 3,8% з фонду Швейцарської агенції розвитку та співробітництва та 4,9% від Посольства Норвегії); 47,5% фінансувалися міськими радами-партнерами, 13,6 % вигодонабувачами та 9,7% іншими місцевими донорами (Таблиця - III; детальна інформація наведена у Додатку - III). 16687 людей отримають користь від реалізації цих проектів.

Таблиця – III : Статус розміщення ресурсів у 2008 р. за метою

№	Мета	К-сть проєктів	Загальна вартість (тис. грн)	Кошторисна вартість у співфінансуванні (грн)							Вигодонабувачі
				Вигодонабувачі	Міська рада	ПРООН	ШАРС	КАМР	Інші донори	Посольство Норвегії	
1	Соціальний розвиток										
1.1	Питна вода	1	180590	40590	70000	70000	-	-	-	-	62
1.2	Ремонт приміщень для покращення умов життя / навчання	6	792384	104821	411864	242716	-	-	-	32983	5889
1.3	Підвальні розгалуження	7	263143	35315	136698	-	-	-	-	91130	1312
2	Енергія і довкілля										
2.1	Ремонт даху	8	916566	92293	492012	100026	-	54099	99500	77358	1278
2.2	Ізоляція вікон	5	632616	76891	348893	69775	130556	-	-	-	6501
2.3	Система опалення	1	44752	6237	22877	-	-	-	-	15251	387
2.4	Система водовідведення	3	617887	109573	152328	76797	-	42631	235300	-	1258
	ВСЬОГО	31	3438514	465720	1634672	609042	130556	96730	334800	166994	16687
	Частка	*	100,00	13,54	47,54	17,71	3,80	2,81	9,74	4,86	*

Діаграма – IV класифікує проєкти 2008 року за метою, показуючи, що природа проєктів цього року була досить диверсифікованою. Серед проєктів соціального сектору, найбільш бажаними були ремонт підвальних розгалужень, ремонт туалетних приміщень та ремонт приміщень (93% від загальної кількості проєктів цього сектору). У секторі енергії та довкілля, громади переважно обирали в якості пріоритетів ремонт дахів та ізоляцію вікон (76% від загальної кількості проєктів цього сектору).

Діаграма – IV: Місцеві проєкти сталого розвитку, ініційовані у 2008 р., за метою

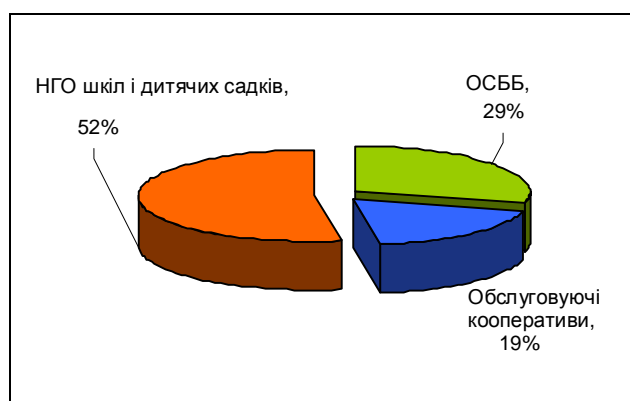
Де: ■ Проєкти соціального сектору
■ Проєкти щодо енергії та довкілля

Що стосується інституційних вигодонабувачів, 15 проєктів були ініційовані ОСББ, 14 – громадськими організаціями навчальних закладів та 2 – обслуговуючими кооперативами (див. Таблицю - 4).

Таблиця – IV: Статус розподілу ресурсів у 2008 р. за ініціаторами проектів

№	Ініціатори	Кількість проектів	Загальна вартість (тис. грн)	Кошторисна вартість (тис. грн.) у співфінансуванні							К-сть вигодонабувачів
				Вигодо-набувачі	Міська рада	ПРООН	ШАРС	КАМР	Посольство Норвегії	Інші донори	
1	Організації жителів	15	983561	137187	524321	133943	-	54099	134011	235300	2548
2	Мережа шкіл	2	647590	131790	156700	123800	-	-	-	-	178
3	Мережа НГО	14	1807363	196743	953651	351299	173187	42631	32983	99500	13961
	ВСЬОГО	31	3438514	465720	1634672	609042	173187	96730	166994	334800	16687

Близько 28,6% від загальної вартості проектів була використана ОСББ, 18,8% від суми затвердженої підтримки пішла на користь обслуговуючим кооперативам та 52,6% було використано громадськими організаціями навчальних закладів.

Діаграма – V: Вартість проектів сталого розвитку у 2008 р. за ініціаторами

Б) Використання ресурсів на проекти сталого розвитку протягом року

Протягом 2008 р. у цілому партнерським ОЖ/мережам було перераховано 3,37 млн. грн., з яких 2,10 млн. грн., або 62,5%, було фінансовано міськими радами-партнерами, 0,86 млн. грн., або 25,6%, надійшло з головного фонду ПРООН, 0,14 млн. грн., або 4,4%, - від Посольства Норвегії, 0,11 млн. грн., або 3,3 %, від КАМР, та 0,14 млн. грн., або 4,2%, від ШАРС (Таблиця - V).

Таблиця - V: Фінансовий статус місцевих проектів сталого розвитку, що впроваджуються місцевими партнерами, тис. грн.

№	Мета	Кількість трансакцій	Загальна перерахована сума на кінець 2008 року у співфінансуванні					Загальна сума до сплати у майбутньому у співфінансуванні				
			Фонд ПРООН	Фонд КАМР	Посольство Норвегії	Фонд ШАРС	Міські ради	Фонд ПРООН	Фонд КАМР	Посольство Норвегії	Фонд ШАРС	Міські ради
1.	Івано-Франківськ	38	180758	-	20418	-	888428	-	-	-	-	-
2.	Гола Пристань	8	101467	-	59783	-	27783	-	-	830	-	1245
3.	Новоград-Волинський	8	120454	-	-	-	180529	-	-	-	-	-
4.	Кіровське	19	15687	-	64764	-	118857	3506	-	-	-	5259

5.	Саки	9		-	-	88204	105256	-	-	-	-	
6.	Рівне	9	106198	-	-	-	207282	-	-	-	-	
7.	Вознесенськ	11	147090	-	-	-	234349	-	-	-	-	
8.	Долина	2	63000	-	-	-	63000	7000	-	-	-	7000
9.	Нововолинськ	10	19609	-	-	-	76646	-	-	-	-	
10.	Миколаїв	2	51884	-	-	-	63413	-	-	-	-	
11.	Тульчин	4	54000	27000	-	-	81000	-	9000	-	-	9000
12.	Могилів-Подільський	7	-	11482 9	-	23658**	55198	-	3605	-	-	5407
13.	Кагарлик	1	2931	-	-	-	2037	-	-	-	-	
	Разом	128	863078	141829	144966	111861	2103780	10506	12605	830	0	27911
	Відсоток, %	*	25,6	4,2	4,4	3,3	62,5	20,3	24,3	1,6	0,0	53,8
			3365514				51852					

* Детальна інформація щодо трансакцій, здійснених у 2008 р., відображена в Додатку – V.

** - Будуть відшкодовані з фону ШАРС в 2009 році

В) Місцеві ініціативи сталого розвитку в цілому за 2004-2008 роки

У цілому, з початку діяльності Програми підтримка була надана на 172 проект організацій жителів / мереж на загальну суму 20,2 млн. грн. Кошторисна вартість та співфінансування за проектними пропозиціями в розрізі окремих міст протягом 2004-2008 років наведені у Таблиці – VI.

Таблиця – VI: Проектні пропозиції: кошторисна вартість та співфінансування (тис. грн.)

№	ОЖ/мережа	Кількість проектів	Загальна вартість	Співфінансування за кошторисом			
				Вигодо-набувачі	Міська рада	ПРООН/ШАРС/ КАМР Посольство Норвегії	Інші
Проекти 2004 року							
1	Житомир	6	566,6	50,7	253	253	9,9
2	Рівне	3	404,6	44,1	160,8	160,8	38,9
3	Івано-Франківськ	2	189,2	23,2	74,8	74,8	16,4
	Разом у 2004 р.	11	1160,4	118	488,6	488,6	65,2
Проекти 2005 року							
1	Рівне	2	277,9	28,8	150,3	64,4	34,4
2	Івано-Франківськ	10	880,4	90,2	534,3	228,9	26,7
	Всього у 2005 р.	12	1158,3	119,0	684,6	293,3	61,1
Проекти 2006 року							
1	Новоград-Волинський	9	1304,4	146,6	426,6	426,6	304,5
2	Івано-Франківськ	22	3048,7	313,5	1329,4	1329,4	76,4
3	Кіровське	1	31,7	3,2	14,3	14,3	-
4	Миколаїв	5	739,4	92,6	323,4	323,4	-
5	Гола Пристань	1	70,1	9,6	30,3	30,3	-
6	Галич	1	117,1	11,8	52,7	52,7	-
	Всього у 2006 р.	39	5311,4	577,3	2176,7	2176,7	380,9
Проекти 2007 року							
1	Івано-Франківськ	38	5335,1	652,5	3513,8	1168,8	-
2	Новоград-Волинський	8	1208,4	170,7	459,2	449,5	129,0
3	Гола Пристань	3	150,9	22,9	64,0	64,0	-
4	Кіровське	4	121,3	29,1	46,1	46,1	-

5	Могилів-Подільський	4	436,9	61,6	187,7	187,7	-
6	Вознесенськ	6	581,7	81,1	250,3	250,3	-
7	Нововолинськ	9	472,6	71,7	300,9	100,0	-
8	Рівне	3	416,6	58,8	199,8	158,0	-
9	Миколаїв	1	156,5	20,9	74,6	61,0	
10	Львів	2	235,9	31,7	102,1	102,1	
11	Кагарлик	1	55,4	5,8	24,8	24,8	
Проекти 2008 року							
1	Івано-Франківськ	3	461,895	54,772	310,819	96,304	
2	Новоград-Волинський	2	727,5	111,7	173,4	107,6	
3	Гола Пристань	5	242,88	26,187	130,016	86,677	
4	Кіровське	6	234,106	33,311	120,478	80,317	
5	Могилів-Подільський	1	103,538	13,414	49,568	40,556	
6	Вознесенськ	3	407,898	43,237	237,03	127,631	
7	Долина	1	180,59	40,59	70	70	
8	Рівне	2	315,892	38,192	208,275	69,425	
9	Саки	3	216,755	23,295	96,73	96,73	
10	Українка	1	177,246	39,546	68,85	68,85	
11	Кагарлик	1	115,12	12,376	56,509	46,235	
12	Рубіжне	1	54,294	8,3	22,997	22,997	
13	Тульчин	2	200,8	20,8	90	90	
Разом 2008		31	3438,514	465,72	1634,672	1003,322	334,8
РАЗОМ 2004-2008			20239,9	2486,8	10207,9	6574,2	971,0
Частка у співфінансуванні, %			100,0	12,3	50,4	32,5	4,8

Детальна інформація про ці проекти наведена у Додатку – III. Статус завершеності проектів за період впровадження Програми наведений у Таблиці – VII

Таблиця - VII: : Статус завершеності проектів (2004-2008)

№	Рік початку	Кількість ініційованих проектів	Фінансовий статус завершеності			
			Повністю завершені	75-90%	Менше 50%	Середній рівень завершеності, %
1	2004	11	11	0	0	100
2	2005	12	12	0	0	100
3	2006	39	39	0	0	99.5
4	2007	77	59	18	0	76.6
5	2008	29	19	4	3	98.1
	Разом	168	140	22	3	94.84

У цілому з початку діяльності Програми було повністю завершено 140 місцевих проектів сталого розвитку партнерських ОЖ / мереж і 22 проекти перебувають на завершальній стадії реалізації (середній рівень виконання близько 75-90%). Лише 3 проекти впроваджені менш ніж на 50%; це пов'язано з тим, що вони були ініційовані в 4-му кварталі 2008 року.

Г) Громадський аудит

Згідно з концепцією ефективного врядування, лідери партнерських організацій жителів / мереж мають бути підзвітними людям – загальним членам своїх організацій, з питань використання ресурсів, наданих Програмою на виконання проектів громад. З цією метою ними практикується проведення громадського аудиту. У 2008 році громадські аудити як форма звіту перед загальними членами організацій були проведені за участю 7533 громадян в 11 містах: Івано-Франківськ, Новоград-Волинський, Кагарлик, Гола Пристань, Кіровське, Миколаїв, Вознесенськ та Рівне, Нововолинськ, Саки, Могилів-Подільський; копії відповідних звітів були передані до МПВСР. Згідно зі звітами, 98,7 % членів відповідних організацій, які взяли участь в аудитах, були повністю задоволені якістю, 1% були частково задоволені і 0,1% були незадоволені якістю та кількістю фізичних результатів проекту. Окрім цього 94% вигодонабувачів були повністю задоволені виконанням пов'язаних із цим витрат (фінансових та нефінансових), 1% були частково задоволені і 0,1% були незадоволені.

Таблиця –VIII: Досвід проведення громадського аудиту партнерськими ОЖ / мережами

№	ОЖ/ Мережа	К-ть громад- ських аудитів	Кількість членів громад, що задоволені результатами виконання проекту			Кількість членів громад, що задоволені використанням ресурсів			Кількість членів громади	
			Повністю задоволені	Частково задоволені	Незадовол ені	Повністю задоволені	Частково задоволені	Незадовол ені	Зареєстров ані	Взяли участь в аудиті
1	Івано- Франківськ	28	2749	36	6	2582	36	7	2956	2791
2	Кагарлик	1	20	0	0	6	10	3	20	20
3	Новоград- Волинський	4	313	16	0	212	17	0	756	330
4	Рівне	5	664	0	0	664	0	0	680	688
5	Вознесенськ	5	1920	6	1	1855	11	1	4772	1927
6	Кіровське	7	636	0	0	636	0	0	626	636
7	Могилів- Подільський	4	222	0	0	222	0	0	292	222
8	Нововолинськ	8	475	0	0	475	0	0	475	475
9	Саки	3	205	-	-	205	-	-	205	205
10	Гола Пристань	2	90	5	-	93	2	-	160	95
11	Миколаїв	1	144	-	-	144	-	-	241	144
	Разом	68	7438	63	7	7094	76	11	11183	7533

Громадський аудит дозволив громадам оцінювати ефективність їхніх організацій в особі виконавчих органів з точки зору виконання різних заходів. Це також є інструментом зміцнення соціальних інвестицій шляхом покращення якості організації та лідерства, покращення «доброго врядування» на рівні громади та посилення взаємної довіри між партнерами.

Д) Вплив місцевих ініціатив

Завершені проекти досягли очікуваних результатів шляхом підвищення рівня якості життя вигодонабувачів – чоловіків, жінок та дітей. Суттєво покращилось навчальне середовище

в закладах освіти. Завдяки самому процесу, ці проекти також зробили внесок у зміцнення врядування на місцевому рівні. Вставки – XIII та XIV відображають історії успіху навчальних закладів

Вставка - XIII: Покращення умов навчання в Рівненському ліцеї економіки та права завдяки капітальному ремонту – заміні вікон та дверей

Організація «Освіта майбутнього» дізналася про МПВСР від громадської організації «Мережа шкіл», яка на той момент уже реалізовувала певні проекти зі сталого розвитку. Таким чином представники ліцею запросили місцевих муніципальних координаторів програми, а також представників «Мережі шкіл» на загальноліцейні батьківські збори.

Організація «Освіта майбутнього» подала на розгляд МПВСР власний проект щодо заміни в шкільних приміщеннях зношених дерев'яних вікон на сучасні енергозберігаючі вікна. Старі вікна вже не виконували своєї функції. Дерев'яні рамки цих вікон були у вкрай поганому стані. В багатьох місцях у них утворилися тріщини, через які вікна у разі потреби не могли бути ані відкритими для провітрювання приміщення, ані щільно закритими. Через наявність тріщин та продувів у вікнах холодне повітря та дощова вода проникали до шкільних приміщень. Взимку температура в цих приміщеннях була нижчою за встановлену для учбових закладів санітарні та гігієнічні норми.

Фото- 17: Реалізація проекту покращила навчальні умов учнів

Опалювальна система ліцею була неефективною внаслідок постійної втрати тепла через негерметичні вікна. Дощова вода, що також потрапляла всередину через тріщини у віконних рамах, спричинювала надмірну вологість та пошкоджувала пластиковий матеріал на стінах і покриття підлоги. Все це негативно позначалося на здоров'ї дітей, які навчаються в ліцеї. Заміна старих зношених вікон новими енергозберігаючими мало б докорінно поліпшити ситуацію.

Як тільки-но температура падала, діти починали все більше й частіше хворіти внаслідок того, що холодне повітря проникало в приміщення через тріщини у вікнах. Температурний режим у ліцеї потрібно було постійно контролювати. Зменшення відвідуваність занять через масові простудні захворювання позначалося й на якості навчання. Приміщення ліцею були збудовані 1961 року. З тих пір не було здійснено жодного капітального ремонту. Зважаючи на цю ситуацію, а також на роботу ПРООН/МПВСР в м. Рівне, громада вирішила звернутися до них по допомогу.

«Встановлення енергозберігаючих вікон створило комфортні умови для навчання дітей і покращило в цілому атмосферу в ліцеї».

Оксана Максимчук, член робочої групи

Громада отримала також іншу користь від реалізації проекту:

- була попереджена захворюваність учнів, спричинена протягами та низькою температурою у шкільних приміщеннях;
- зросла відвідуваність занять та якість навчального процесу;
- були заощаджені кошти, які витрачалися на ремонт вікон та дверей, на їхнє утеплення, фарбування;
- було зменшено вартість опалення, збережено тепло та покращено мікроклімат у приміщеннях ліцею економіки та права.

Безпосередньо від реалізації проекту отримали користь 232 учня (із них 130 дівчат та 104 хлопця), 47 співробітників ліцею (31 жінка, 16 чоловіків). Непрямо від реалізації проекту отримали користь 458 батьків (229 жінок, 229 чоловіків), а також 15 членів робочої групи: 5 чоловіків, 10 жінок.

Загальна вартість проекту: 156972 грн., з яких 17872 грн. було внесено місцевою громадою; 104325 грн. було внесено міською адміністрацією та 34775 грн. внесено Програмою розвитку ООН.

Людмила Постоянець, громадський активіст у Рівненській міській раді

Вставка - XIV: Громада дитячого садочка попередила його закриття, спорудивши новий дах

Потрапивши до дитячого садочка №2 у м. Новоград-Волинський, відвідувачі одразу відчувають, що колектив закладу є однією великою родиною, що прагне забезпечити якнайкращі умови для своїх вихованців. Саме тому співробітники дитсадка створили громадську організацію «Батьківська Рада», подали проектну пропозицію до ПРООН/МПВСР та досягли того, що над будівлею закладу було споруджено новий двоскатний дах.

Дитсадок мав проблеми з дахом уже впродовж 20 років і практично втратив надію отримати гроші на ремонт із місцевого бюджету. Дах будинку, де розташовується дитячий садок, був у вкрай незадовільному технічному стані й протікав у багатьох місцях. Дощова вода, яка потрапляла в приміщення, пошкоджувала проводи, шпалери, стелю та покриття підлоги, а також меблі й обладнання. Існувала постійна загроза замикання та пожежі. У деяких кімнатах дитсадка взагалі не можна було проводити заняття через незадовільний санітарно-гігієнічний стан, зокрема через надмірну вологість та низьку температуру, які встановлювалися в періоди дощової або ж холодної погоди.

З допомогою та за сприяння міської ради й ПРООН/МПВСР, громадська організація «Батьківська Рада» збудувала новий дах над дитячим садком. Його було споруджено з найсучасніших високоякісних матеріалів. Як наслідок, санітарно-гігієнічний стан приміщення суттєво покращився. Комфортні умови є однією із запорук успішності й високої якості виховання та навчання дітей.

Місцева будівельна кампанія, яка споруджувала дах, була обрана на конкурентній основі й відмінно справилася з поставленим завданням. Молода команда компанії з ентузіазмом взялася за здійснення такої благородної справи й працювала навіть на вихідних.

Дуже гарні відгуки надійшли з боку батьків, зокрема й тих батьків, чиї діти тільки-но поступили до дитсадка. Батьки допомагали у шпаклюванні та клеєнні шпалер, постачали додаткові матеріали – і, взагалі, брали участь у всіх етапах реалізації проекту.

«Реалізація цього проекту згуртувала колектив дитсадка. Це надихнуло нас працювати з ентузіазмом і віддачею. Проблема з дахом була настільки серйозною, що восени ми припускали можливість закриття нашого закладу навесні. Співпраця з ПРООН/МПВСР навчила нас тому, як мають вирішуватися такі проблеми й яким чином ми можемо це робити самотужки. У найближчому майбутньому ми плануємо замінити вікна та двері, оскільки вони, як і запасні виходи, - в аварійному стані».

Оксана Сварицевич, директор дитячого садка № 2 у м. Новоград-Волинський.

Цей дитсадок відвідують 210 дітей. Батьки сплатили у середньому по 160 грн. Розмір плати залежав від доходів кожної конкретної родини. Загальна вартість проекту склала 260500 грн.: із них 20500 грн. було внесено місцевою громадою, 86700 грн. – міською радою, 53800 грн. було надано ПРООН/МПВСР та 99500 грн. – відділом освіти міської ради.

26 серпня 2008 року відбулося урочисте відкриття оновленого дитячого садочка. Цей заклад отримав друге життя!

Обслуговуючий кооператив є вдалою інституційною формою для сприяння сталому розвитку, розв'язання спільних фінансових, економічних та соціальних завдань, покращення прилеглих територій приватних будинків (котеджів). Історії успіху м. Долина та Новоград-Волинський доводять, що жителі приватних будинків можуть розв'язати спільні проблеми шляхом об'єднання зусиль.

Фото- 18: З новим двоскатним дахом дитячий садок №2 отримав друге життя

Вставка - XV: Обслуговуючий кооператив зумів збудувати систему водопостачання та підвести воду до кожного приватного будинку на вулиці

У м. Долина (Івано-Франківська обл.) у старій частині міста пролягає вулиця Замкова. Вона тягнеться вздовж схилу пагорба. На цій вулиці існує давня проблема забезпечення питною водою, тому що вода, яка залягає під верхнім ґрунтовим шаром, не підходить для вживання та гігієни. Впродовж десятиліть люди намагались вирішити цю проблему та звертались по допомогу до відповідних установ. Однак все було марно: жителі вулиці й далі вимушені були носити питну воду із сусідніх вулиць.

Місцеві жителі дізналися про діяльність ПРООН/МПВСП із місцевої преси та звернулися по допомогу. Представники вуличної громади вивчали успішний досвід інших громад, брали участь у семінарах із обміну досвідом – і вирішили діяти.

Зваживши на досвід інших громад та на свій власний досвід, члени місцевої громади зрозуміли, що ніхто не вирішить їхніх проблем окрім них – вони повинні зробити це самостійно. Жителі самоорганізувалися, створили обслуговуючий кооператив, розподілили сфери відповідальності, обрали керівництво, розробили План дій та почали збирати гроші для вирішення своєї головної проблеми.

Обслуговуючий кооператив «Джерело життя вулиці Замкової» отримав допомогу від ПРООН/МПВСП та місцевої адміністрації. І ось вже скоро новозбудована система водопостачання почне працювати, доставляючи питну воду до кожного будинку членів кооперативу. Громада вулиці самостійно (в особі кооперативу) буде управляти та обслуговувати нову систему водопостачання.

Таким чином, за допомогою ПРООН/МПВСП громада вулиці само організувалася та вирішила давню болочу проблему, яка ніяк не могла бути подолана до того впродовж десятиліть. Чи не найголовнішим підсумком проекту є те, що місцева громада відчула свою силу та створила організацію, спроможну самостійно діяти та вирішувати наявні проблеми.

“Саме завдяки досвіду проектів ПРООН/МПВСП, ми організували кооператив та зрозуміли, що ми можемо вирішувати свої проблеми якнайефективніше лише тоді, коли ми об’єднуємося навколо наших спільних інтересів та створюємо організацію, в рамках якої ми можемо спланувати нашу співпрацю. Проблема з водопостачанням на нашій вулиці спонукала нас об’єднатися в одну організацію (кооператив). Ми також усвідомили, що ми зможемо значно легше вирішити чимало інших проблем саме в рамках нашої організації, а саме: експлуатація під’їзних шляхів, труб, здійснення ремонтних робіт. Проект об’єднав громаду та подарував усім її членам впевненість і віру у власні сили”.

Галина Ткачук, голова кооперативу “Джерело життя вулиці Замкової”

Всі жителі вулиці провели збори, створили кооператив «Джерело життя вулиці Замкової», визначили його цілі та завдання, обрали керівні органи. Члени громади досягли порозуміння щодо тих проблем, які їм потрібно вирішувати першочергово. Громада використовувала буклети та роздаткові матеріали, видані в рамках ПРООН/МПВСП. Все це вмотивувало членів громади стати єдиною командою та тісно співпрацювати в рамках створеного ними кооперативу. Після спорудження та початку експлуатації системи водопостачання громада візьме на себе відповідальність за управління нею та утримання її в належному стані.

“Ми переконані, що інші мешканці нашого міста також повинні самоорганізуватися, об’єднуватися задля того, аби вирішувати такі спільні проблеми, як громадське обслуговування, догляд за комунальною власністю, її ремонт та покращення її стану. Єднання дає змогу зробити індивідуальні дії і зусилля ефективнішими”.

Галина Ткачук, голова кооперативу “Джерело життя вулиці Замкової”

Фото- 19: Члени кооперативу «Джерело життя вулиці Замкової» брали участь у всіх стадіях побудови системи водопостачання

Примітка: Проект кооперативу “Джерело життя вулиці Замкової” у м. Долина був ініційований та завершений у 2008 році. Його загальна вартість - 180590 грн. У цю суму входять 70000 грн. від ПРООН, 70000 грн. від міської ради Долини та 40590 грн. від членів громади.

Проект спорудження вуличної каналізаційної системи кооперативом «Олійник» є унікальним з-поміж усіх проектів, реалізованих за допомогою ПРООН/МПВСР: у його рамках був зафіксований найбільший внесок громади та встановлена винятково тісна співпраця між місцевою громадою, Новограда-Волинською міською радою та іншими донорами. Історія успіху громади з м. Новоград-Волинський наведена у Вставці - XVI.

Вставка - XVI: Змобілізована громада спроможна реалізувати проект будь-якого масштабу заради розв’язання спільних проблем

Досвід м. Новоград-Волинський

Жителі приватного сектора на вулиці Олейникової та жителі двох дотичних вулиць в м. Новоград-Волинський не мали централізованої каналізаційної системи. Ситуація погіршувалася високим рівнем підземних вод, через які відстійники (відстійні ями) не виконували своєї функції належним чином. Крім того, внаслідок цього навколишнє середовище забруднювалося речовинами, шкідливими для здоров’я людей, розмножувалися гризуни, комахи-переносники інфекційних хвороб, а також з’являвся специфічний неприємний запах. Як наслідок, місцеві жителі не мали змоги користуватися ванною та душем, не мали умов для прання й миття посуду. Далі вони вимушені були витрачати додаткові кошти на здійснення дезінфекційних робіт у відстійниках. Також вирити криницю на цих територіях було не можливо все через той же високий рівень ґрунтових вод.

Задля того, аби розв’язати спільні проблеми та покращити умови свого життя, жителі 29 приватних будинків об’єдналися в громаду та зареєстрували обслуговуючий кооператив «Олійник». Складаючи стратегічний план розвитку, спорудження власної каналізаційної системи, громада визначила як першочергове завдання. Після виконання цього завдання наступного року громада планує відремонтувати місцеву дорогу та покращити освітлення вулиць. Досвід кооперативу «Олійник» є чудовим прикладом спроможності громади змобілізуватися задля розв’язання нагальних проблем навіть тоді, коли це вимагає значних ресурсних внесків з боку самих жителів. Члени громади зробили внески в реалізацію проекту в різних формах.

Вони досліджували ринок та замовляли матеріали, надавали місця для зберігання матеріалів, охороняли їх, забезпечували безкоштовну робочу силу.

Фото - 21: Громада зуміла побудувати систему каналізації

Громада зіткнулася з проблемою зростання вартості проекту в зв’язку з інфляцією. Внаслідок цього жителі вимушені були сплатити більше, ніж планувалося. Члени громади погодилися управляти та наглядати за умовами експлуатації каналізаційної системи самостійно.

«Завдяки Програмі врядування та сталого розвитку ми змогли збудувати власну каналізаційну систему. Ми б не могли це здійснити без допомоги цієї Програми й її муніципального координатора в м. Новоград-Волинський Ірини Гудзь. Вона допомогла нам переконати людей, що проект буде реалізовано. Вона також пояснила нам, як зареєструвати кооператив, як організувати його роботу й як здійснити весь процес реалізації проекту».

Ірина Єгорська, бухгалтер кооперативу «Олійник»

Початкова вартість проекту складала 467000 грн. Програма розвитку ООН внесла 53800 грн., місцева громада – 91200 грн., міська адміністрація – 86700 грн. та відділ житлово-комунального господарства міської ради – 235300 грн. Від реалізації проекту отримали користь 166 жителів (38 дітей, 43 жінки, 35 чоловіків). Прикметною ознакою проекту є об’єднання зусиль

Фото -20: Новоград-Волинська міська рада співфінансувала будівництво насосної станції, яка стала унікальною інвестицією для міста.

усіх можливих сторін – місцевої громади, міської ради та міжнародної донорської організації. Крім того, громада спромоглася об'єднатися й зібрати з кожного дому по 3690 грн., що є найбільшими внесками від приватних господарств (чи квартир), зафіксованими в рамках проектів МПВСР.

Результати, досягнуті внаслідок реалізації проекту:

- 1) Збудована централізована каналізаційна система;
- 2) Стічні води більше не потрапляють у ґрунтові води;
- 3) Покращено стан навколишнього середовища;
- 4) Місцеві жителі стали активнішими у розв'язання своїх проблем власними силами;

Щомісячні витрати на очищення відстійників зменшилися до 40 грн. з господарства.

Громада кооперативу «Олійник» створила унікальну інфраструктуру, користь від якої можуть отримати й жителі сусідніх вулиць. Якщо вони забажають, то також можуть приєднатися до кооперативу. Рішення про прийняття нових членів прийматиметься на загальних зборах кооперативу, відповідно до його Статуту.

Ще рік тому реалізація такого проекту видавалася чимось неможливим. Проте вже сьогодні постало цілком дієспроможне об'єднання громадян, здатне реалізовувати складні проекти з метою вирішення власних проблем. У планах громади на найближче майбутнє – ремонт місцевої дороги.

Уроки, які потрібно винести з оцінювання впливу проектів

Порівняльний аналіз 39 проектів, реалізованих місцевими громадами, в 12 містах-партнерах був здійснений з метою визначення основних досягнень та вивчення впливу цих проектів на життя місцевих громад. У рамках цього дослідження були проаналізовані п'ять проектів, реалізованих громадами м. Рівне, 14 проектів – громадами м. Новоград-Волинський, два – громадами м. Івано-Франківськ, один – громадами м. Кіровське, чотири – громадами м. Гола Пристань, три – громадами м. Нововолинськ, а також по три – громадами м. Вознесенськ та м. Саки.

Аналіз виявив наступне. Деталі порівняльного аналізу даних, отриманих за кожним із проектів, подано в Додатку – VI.

- Середньостатистична вартість проектів становила 119,767 грн. і вартість реалізації – 126, 423 грн. Вартість близько 47% проектів зросла вже в процесі їхньої реалізації.
- У середньому від кожного з проектів отримали користь по 374 людини. Реальна кількість таких людей становила 414 у середньому на кожен проект. Для 11% проектів ця кількість людей зросла вже в процесі реалізації.
- Запланована вартість проектів в розрахунку на кожну людину, яка отримала користь від їх реалізації, становила в середньому 320,44 грн. На момент завершення реалізації проектів реальна вартість на людину склала 304,76 грн.
- Фактори, які призводили до зростання вартості проектів: (а) потреба в ширшій підтримці проекту в зв'язку зі збільшенням кількості людей, яким вигідна його реалізація, (б) зміни у вимогах щодо якості та/або кількості будівельних матеріалів, (с) зростання цін на товари та будматеріали внаслідок інфляції, (д) доповнення основного проекту підпроектом із тим, аби гарантувати комплексне вирішення наявної проблеми.
- Збільшення кількості людей, які отримали користь від реалізації проекту, відбувалося, головним чином, через те, що на початкових етапах роботи над проектом не всі із зацікавлених осіб вірили в можливість ефективних колективних дій громади, в можливість підтримки з боку міської ради та таких донорів, як ПРООН. Після того як ці люди отримували змогу пересвідчитися у зворотному, вони долучалися до проекту й приносили нові ресурси.
- Зростання реальної вартості проектів їхні учасники покривали або за рахунок власних ресурсів (готівкою, а також іншим чином), або за рахунок приватних інвестицій.
- Реалізація проектів часто мала багатомірний вплив на життя місцевих громад. Це допомагало громадам не лише отримати конкретний запланований результат (підвищити температуру в приміщеннях, знизити рівень захворюваності тощо), а й отримати економічну вигоду

(зменшити витрати, понизити вартість експлуатації об'єктів інфраструктури тощо) та покращити своє соціальне середовище (виховати почуття відповідальності серед членів громади, збільшити кількість членів громади тощо).

Внесок двосторонніх донорів

Технічна підтримка Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй містам-партнерам доповнюється трьома двосторонніми донорами – Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва (ШАРС), Канадською агенцією міжнародного розвитку (КАМР) та Посольством Королівства Норвегії в Україні. У 2008 році КАМР надала підтримку на впровадження 3-х проектів громад в м. Саки і одного проекту в м. Могилів-Подільський². У 2008 році ШАРС надала підтримку на впровадження 3-х проектів громад у м. Могилів-Подільський Вінницької обл. в контексті підпроекту «Сприяння умовам спільного врядування та розвитку в містах України», а Посольство Норвегії надало підтримку на 3 проекти громад жителів в м. Гола Пристань та 6 проектів у Кіровське.

Більше інформації про внесок ШАРС, КАМР та Посольства Норвегії наведено відповідно в Додатках - VII, VIII та IX.

2.1.4 Розвиток людських ресурсів

Програма досягла суттєвих результатів у підвищенні якості людських ресурсів на різних рівнях для кращого управління місцевим розвитком через спільну участь, громадсько-приватне партнерство та використання інформаційних технологій. 1216 осіб із МВП / ОЖ / мереж / міських рад підвищили кваліфікацію із питань підходів та принципів Програми через орієнтаційні сесії, тренінги, оглядові візити, конференції, семінари і т.д. Деталі щодо заходів, які сприяли досягненню цих результатів, наведені нижче.

А) Тренінги

В сукупному обсязі протягом 2008 р. для розбудови потенціалу партнерів було проведено 35 головних заходів, включаючи 23 тренінги, 7 оглядових візитів / навчальних поїздок та 5 семінарів (див. Таблицю - IX). У цілому, за рік 1216 осіб отримали пряму вигоду від заходів МПВСР із розвитку людських ресурсів. З усіх учасників близько 48% були жінки і 52% - чоловіки.

Таблиця – IX: Заходи з розвитку людських ресурсів (2004-2008)*

№	Захід з розвитку людських ресурсів	Кількість заходів		Кількість учасників у 2004-2008 роках			Кількість учасників у 2008 році		
		2004-7	2008	Жін.	Чол.	разом	Жін.	Чол.	разом
1	Тренінги	141	23	1778	1952	3730	173	343	603
а	Поінформованість про сталий розвиток, ЦРТ, ВІЛ/СНІД та гендер	34	10	722	500	1222	124	210	334
б	Комунікації та вирішення конфліктів	5	0	39	47	86	0	0	0
в	Проектний менеджмент (для ФГ щодо місцевих проектів сталого розвитку)	56	2	670	743	1413	22	36	58
г	Про створення ОСББ	4	10	52	34	86	73	121	194
д	Проектний менеджмент (для ФГ щодо	12	0	63	324	387	0	0	0

² Кошти будуть відшкодовані з фонду ШАРС в 2009 році.

	місцевих проектів сталого розвитку)								
е	Тренінг для персоналу проекту	4	0	21	17	38	0	0	0
є	Вступний тренінг для координаторів	3	0	5	11	16	0	0	0
ж	Вступний тренінг для активістів громад/МВП	8	0	61	56	113	0	0	0
з	З децентралізації та місцевого врядування	8	0	110	169	279	0	0	0
и	Потенціал ІКТ	7	2	35	51	86	4	11	15
2	Навчальні поїздки / оглядові візити	34	7	293	189	482	105	84	189
3	Семінари / конференції	36	5	348	498	846	263	163	426
	Всього	211	35	2406	2628	5034	541	590	1216

* Кількість учасників відповідає кількості осіб без повторень

Тренінги організовувалися з наступними цілями:

- Підвищення поінформованості громадськості з таких питань як сталий розвиток, Цілі розвитку тисячоліття, гендер, ВІЛ/СНІД. Ці тренінги проводились для членів мережі шкіл, службовців органів місцевого самоврядування, НГО, ЗМІ;
- Розбудова потенціалу службовців органів місцевого самоврядування з оцінки рівня місцевого розвитку та стратегічного планування місцевих ініціатив сталого розвитку за участю громад;
- Розбудова потенціалу членів функціональних груп партнерських ОЖ/мереж із питань інституційного розвитку (створення ОСББ та ін.), а також щодо управління місцевими проектами сталого розвитку (розробка та впровадження);
- Із інформаційно-комунікаційних технологій для покращення навиків призначених службовців органів місцевого самоврядування у питаннях оновлення та адміністрування веб-сторінки.
- Ознайомчі візити для лідерів громад і місцевих посадовців до місць реалізації проектів громад з практичним досвідом застосування підходу за участі громади.
- Орієнтаційні сесії для покращення систем водопостачання і водовідведення за підтримки Канадської агенції міжнародного розвитку;
- Ознайомлення з ОСББ. Створення та діяльність ОСББ. Написання проектної пропозиції.

Вставка -XVII: Оцінка заходів Програми в 2008 році

В ході зустрічі Національного форуму міст-партнерів, яку було проведено 11 грудня 2008 року, було проведено опитування, в якому взяли участь 25 учасників і учасниць, включаючи мерів міст-партнерів, муніципальних координаторів та представників партнерських організацій МПВСР. Згідно з результатами опитування, 98% назвали заходи Програми ефективними, деталі опитування наведені в таблиці.

Захід програми	Дуже ефективний	Ефективний	Неефективний	Важко відповісти
Ознайомчі візити	17	7		1
Тренінги	11	15		
Конференції/круглі столи	10	14		1
Орієнтаційні сесії	5	13		3

Тренінги про створення та управління ОСББ.

Протягом року, ПРООН/МПВСР провела 10 тренінгів для представників/представниць місцевих громад з питань інституційного розвитку (особливості різних форм організацій громад), підготовка проектної пропозиції, організація і проведення закупівель, обслуговування і утримання спільної власності,

забезпечення поширення інформації про проект під час ознайомчих візитів. Такі тренінги проведені в м. Саки (АР Крим), Тульчин, Калинівка (Вінницька область), Долина (Івано-Франківська область), Джанкой, Бахчисарай, Щолкіно (АР Крим), які принесли користь 194 громадянам зазначених міст.

Фото - 22: В ході тренінгу в м. Саки, лютий 2008 р.

Фото - 23: В ході тренінгу в м. Бахчисарай, листопад 2008 р.

Фото - 24: В ході тренінгу в м. Щолкіно, грудень 2008 р.

План тренінгу включав наступні питання:

- Діяльність ПРООН /МПВСР в Україні.
- Правові форми організацій громад та особливості їх діяльності.
- Підготовка якісної проектної пропозиції та кошторису.
- Вибір підрядчиків. Реалізація проекту та проведення громадського аудиту.
- Утримання та обслуговування спільної власності громади.
- Забезпечення поширення інформації про проект. Розповсюдження засвоєних уроків.
- Організація візитів.

В результаті тренінгу, громадяни отримали корисні знання про законодавче поле для створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, обслуговуючих кооперативів та інших форм організацій громад і особливостей їх діяльності, а також участі місцевих громад в ПРООН/МПВСР через ініціювання та реалізацію проектів та ініціатив для місцевого сталого розвитку. Для оцінки якості тренінгів були проведені опитування (анкета опитування наведена в Додатку - XII).

Також було проведено тренінг Ресурсним Центром м. Івано-Франківськ для організацій громад м. Долина по фінансовому управлінню та бухгалтерському обліку для 20 учасників та учасниць. Також, Анатолій Легенчук, Голова ОК в м. Нововолинськ, поділився знанням з 13 представниками/представницями місцевих громад м. Долина. Ці заходи були підтримані з бюджету ПРООН/МПВСР.

Тренінги для підвищення поінформованості щодо людського розвитку

Протягом кварталу було організовано тренінги в містах-партнерах для збільшення поінформованості з питань гендеру та ВІЛ/СНІДу; тренінги були проведені для місцевих громад / волонтерів з метою розбудови їх потенціалу в зазначеній сфері. 9 заходів було організовано ПРООН/МПВСР. Інформація про заходи наведена далі (див. Таблицю – X):

Таблиця – X: Тренінги для підвищення поінформованості / круглі столи в містах-партнерах протягом кварталу 2008

№	Дата	Цільова аудиторія	Тема	Кількість	Кількість осіб, що пройшли навчання
1	30 січня	Волонтери, посадові особи місцевих органів самоврядування (Рубіжне)	Попередження ВІЛ/СНІДу та план місцевих заходів з поінформованості	1	35

2	13 лютого	Шкільні вчителі, психологи, та лідери шкільних парламентів (Новоград-Волинський)	Започаткування в школах уроків «Основи гендерної рівності»	1	31
3	11 березня	Вчителі 6-ти місцевих шкіл (Саки)	Започаткування в школах уроків «Основи гендерної рівності»	1	25
4	12 березня	Учні шкіл/волонтери (Саки)	Гендер, гендерна рівність	1	26
5.	22 квітня	Вчителі місцевих шкіл та представники громадськості м. Нововолинськ (Волинська область)	Гендерна рівність як ознака розвинутого суспільства	1	22
6.	16 травня	Молоді волонтери та лідери шкіл в м. Саках (АР Крим)	Попередження ВІЛ/СНІДу серед молоді та жителів	1	22
7.	2 червня	Директори місцевих шкіл та психологи м. Долини (Івано-Франківська область)	Гендерна рівність для демократії	1	12
8.	4 червня	Безробітні жінки в м. Рубіжне (Луганська область)	Підтримка гендерної рівності на місцевому рівні через підвищення рівня зайнятості жінок	1	44
9.	6 червня	Молоді волонтери та лідери шкіл в м. Тульчині (Вінницька область)	Попередження ВІЛ/СНІДу серед молоді та громадян	1	32
	ВСЬОГО	*	*	9	248

В) Навчальні та оглядові візити

Ознайомчий візит до м. Вознесенськ

Оскільки одною з цілей ПРООН/МПВСР є розбудова потенціалу місцевих державних службовців на місцевому та національному рівні для покращення надання муніципальних послуг, у 2008 році Швейцарська агенція розвитку та співробітництва надала підтримку Програмі для зміцнення співпраці між містами України та популяризації підходу участі громад в розвитку міст. Наслідуючи досвід 2006 року, така допомога була проведена у формі оглядових візитів зі східних / західних областей України для обміну успішними моделями, механізмами людського розвитку та досвідом широкого залучення громад до процесу прийняття рішень на місцевому рівні та покращення надання муніципальних послуг представниками місцевих органів влади, які беруть участь у прийнятті рішень.

Фото - 25: Юрій Гершов, Вознесенський міський голова ділиться досвідом з учасниками візиту

Перший захід у цій сфері було проведено 26-27-го червня в м. Вознесенську (Миколаївська область), де міські голови та представники органів місцевого самоврядування, які беруть участь у прийнятті рішень поділилися досвідом впровадження успішних моделей, механізмів людського розвитку та досвідом широкого залучення громад до процесу прийняття рішень на місцевому рівні та покращення надання муніципальних послуг згідно з Системою якісного управління муніципальними послугами за стандартом ISO 9001:2000.

Місто Вознесенськ, в якому проживає близько 39 тисяч мешканців, є одним із найактивніших партнерів Муніципальної програми врядування та сталого розвитку ПРООН, яке робить великий внесок у досягнення її програмних цілей та є Головуючим у Національному форумі міст-партнерів з листопада 2007 року.

Оглядовий візит для керівників органів місцевого самоврядування до міст Івано-Франківськ і Долина

24-25 липня МПВСР організувала ознайомчий візит за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва для 24 мерів та інших представників органів місцевого самоврядування, відповідальних за прийняття рішень, зі східних / південних областей України для обміну успішними моделями, механізмами людського розвитку та досвідом широкого залучення громад до процесу прийняття рішень на місцевому рівні та покращення надання муніципальних послуг. У візиті взяли участь представники зі східних / південних областей України та прилеглих регіонів, включаючи міста Донецьк, Кіровське (Донецька область), Вишневе, Українка, Кагарлик, Ржищів (Київська область), Тульчин, Калинівка, Бершадь (Вінницька область), Суми, Полтава, Миколаїв, Чернігів, Луганськ, Херсон, Новоград-Волинський (Житомирська область), Рівне, Демидівка (Рівненська область), Броди (Львівська область) та Український інститут підприємництва (загалом 24 учасники). Метою заходу було довести учасникам, що підхід за участю громади може бути успішно засвоєний в процес прийняття рішень на місцевому рівні в будь-якому місті – обласному центрі або маленькому місті обласного/районного підпорядкування. Новину про цей візит можна прочитати за посиланням: http://msdp.undp.org.ua/index.php?news_id=92&language=ukr

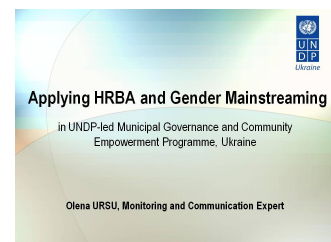
Обмін досвідом МПВСР щодо гендерної інтеграції та застосування підходу місцевого розвитку заснованого на правах людини

28-30 квітня 2008 р. досвід ПРООН/МПВСР в застосуванні підходу заснованого на правах людини та гендерної інтеграції було презентовано учасникам зустрічі Товариства з прав людини та практиків юстиції організованих в Женеві, Швейцарія Регіональним центром ПРООН в Братиславі.

Зустріч Товариства практиків була організована для посилення знань представників ПРООН про механізми захисту прав людини ООН та інформування про можливості процеси підтримки на національному рівні, дослідження можливостей співпраці з різними структурами ООН та іншими організаціями, що працюють у сфері захисту прав людини та юстиції, а також щоб розробити бачення Товариства з прав людини та практиків юстиції щодо майбутніх кроків.

В рамках зустрічі, було презентовано інструментарій «Підхід до програм місцевого розвитку заснований на правах людини на гендерній інтеграції». Цей інструментарій включає підхід ПРООН до таких важливих питань, як підхід заснований на правах людини та гендерній інтеграції, та пропонує інструменти для застосування цих двох підходів до програм місцевого розвитку. МПВСР/ПРООН в Україні зробила внесок в розробку інструментарію, поділившись конкретними механізмами та методиками, які вона застосовує в містах-партнерах. Цей досвід був використаний Регіональним центром ПРООН в Братиславі як реальні приклади для інструментарію.

В цьому контексті. Олена Урсу, спеціаліст з питань моніторингу та комунікацій МПВСР/ПРООН, зробила презентацію в ході зустрічі про досвід Програми та переваги застосування підходу, заснованого на правах людини та гендерній інтеграції в діяльності Програми.

2.1.5 Поінформованість громадськості про ВІЛ/СНІД та гендер

Робочий план МПВСР на 2008 р. передбачає підвищення рівня загальної поінформованості серед цільових груп населення у містах-партнерах про українські Цілі розвитку тисячоліття, зосереджуючись на таких питаннях як ВІЛ/СНІД та гендер. Для цього, ПРООН/МПВСР використовує модель проведення заходів з поінформованості в структурі місцевих громад, розроблену та запроваджену у 2006-2007 р.

А) Громадська поінформованість про ВІЛ/СНІД

Протягом кварталу було реалізовано заходи з використанням підходу ПРООН/МПВСР для підвищення поінформованості громадськості загалом та учнів старших класів зокрема по гендерній проблематиці були проведені у 2 містах-партнерах – Саки (АР Крим) та Тульчин (Вінницька область) спрямовані на збільшення поінформованості учнів старших класів міста і широких груп населення щодо ВІЛ/СНІДу в контексті сталого розвитку та ЦРТ. У цілому навчання з питань ВІЛ/СНІДу пройшли 54 молодих волонтери – 22 у м. Саки та 32 в м. Тульчин. Вони отримали інформаційні матеріали, які будуть розповсюджувати під час громадських заходів, таких як День міста та День молоді. Крім цього в м. Тульчин було організовано шкільні змагання, метою проведення яких стало підвищення рівня поінформованості учнів старших класів про способи поширення та шляхи запобігання ВІЛ/СНІДу

Підведення підсумкового круглого столу по ВІЛ/СНІД в м. Рубіжне

30 січня Рубіжненська міська рада провела заключне засідання круглого столу, де місцеві волонтери розповіли представникам міської ради про виконані ними заходи для підвищення поінформованості громадськості про ВІЛ/СНІД. Цей проект був започаткований в м. Рубіжне у 2007 році та включав проведення тематичних семінарів, громадське опитування для визначення поточного рівня обізнаності громади та акцію з розсилання «Листів батькам».

В) Громадська поінформованість про гендер

Громадська поінформованість про гендер у м. Саки

Було проведено роботу по згуртуванню місцевих навчальних закладів для започаткування роботи зі сприяння поінформованості про гендер широкого кола місцевого населення, включаючи учнів шкіл, їхні родини та вчителів.

У цілому навчання з питань гендеру у м. Саки пройшли понад 50 осіб (Крім того, у місцевих засобах масової інформації були опубліковані тематичні статті та трансльовані новини для охоплення інформацією ширшого кола населення. Очікується, що представники місцевих навчальних закладів, що пройшли тренінги, продовжуватимуть розповсюджувати ці знання у своєму середовищі. З цією метою вони організовуватимуть тематичні обговорення та семінари з молодим поколінням в школах та поширюватимуть отримані інформаційні матеріали.

Громадська поінформованість про гендер в м. Новоград-Волинський

Починаючи з 2005 року, Новоград-Волинська міська рада організувала багато заходів для підвищення поінформованості про гендер на місцевому рівні, включаючи проведення тренінгів для цільової аудиторії, розробку тематичних публікацій, організацію прес-конференцій, обговорень за круглим столом, розробку тематичних відеороликів для трансляції заходів тощо.

Протягом 1-го кварталу була продовжена кампанія з поінформованості громадськості про гендер шляхом удосконалення навчальних планів шкіл та впровадження в шкільну програму додаткових курсів по гендеру. З цією метою, для представників шкіл було презентовано підручник «Абетка рівності», розроблений «Програмою рівних можливостей» ПРООН. В ході навчання вчителів та психологів було мотивовано проводити семінари або тематичні заняття з питань гендеру для учнів шкіл.

Гендерний аудит Програми

ПРООН/МПВСР впроваджує підпроект «Сприяння умовам врядування та розвитку міст за участю громад» при підтримці Швейцарської агенції розвитку та співробітництва (ШАРС). В рамках цього проекту, ШАРС провела гендерний аудит для з'ясування рівня впровадження питань гендеру в діяльність проекту.

Процедура гендерного аудиту складалася з 3 етапів: 1) огляд документації проекту; 2) співбесіди з командою впровадження проекту; та 3) співбесіди з місцевими командами впровадження проекту та вигодонабувачами.

У ході процесу, незалежні експерти з гендерної проблематики побували у двох містах-партнерах - Івано-Франківськ та Новоград-Волинський - де зустрілися з групами вигодонабувачів проекту, проаналізували документацію (проектний документ, плани, звіти і т.п.), інформаційні матеріали (публікації в ЗМІ, інформаційно-навчальні буклети), оглянули місця впровадження проектів громад та ознайомилися із заходами, проведеними місцевими органами влади для впровадження проекту.

2.2. Менеджмент та ефективність

Для досягнення результатів, передбачених річним планом ПРООН/МПВСР на 2008 рік, були виконані ряд дорадчо-управлінських заходів з метою охоплення цільових аудиторій, досягнення співпраці з іншими організаціями та мобілізації ресурсів. У наступному розділі наведена більш детальна інформація про ці аспекти.

2.2.1 Поширення території, охопленої заходами Програми

Місто Бахчисарай приєдналося до Програми, підписавши Угоду про партнерство в 2008. В цьому напрямі ПРООН/МПВСР функціонує в чотирьох містах АР Крим – Саки, Джанкой, Щолкіно та Бахчисарай. В Бахчисарайі було створено МВП. Протягом четвертого кварталу буде надано логістичну підтримку, щоб забезпечити його ефективне функціонування. Для 46 представників місцевої влади в м. Бахчисарай та Джанкой було проведено тренінги для розбудови потенціалу проводити заходи для сталого розвитку за участю громади. Для зацікавлених сторін були проведені орієнтаційні сесії в м. Саки та Джанкой, в яких взяли участь 48 учасників.

Було надано підтримку комунікаційним заходам та створенню Інформаційної системи управління у приміщенні МВП в демонстраційному режимі в м. Саки. Було

розроблено демонстраційні матеріали, підготовлено зразки документів та звітів, надано посібники, публікації МПВСР для підтримки ефективних комунікацій та наочності в офісі Муніципального відділу підтримки. Було придбано мапи та настінні дошки, для забезпечення наочності та обізнаності про діяльність Програми на місцевому рівні. Для того, щоб забезпечити інформацію про донора, було виготовлено та розповсюджено прапори головних донорських агенцій.

2.2.2 Партнери / зв'язки

Протягом року Програмою було докладено зусиль для налагодження зв'язків з іншими подібними агенціями з метою досягнення синергії. Заходи в цьому напрямку включали такі:

Із Програмою розвитку та інтеграції Криму ПРООН

11-12 березня в м. Євпаторія було проведено семінар під назвою «Самоорганізація громадян: перспективи місцевого та регіонального розвитку Криму». У зустрічі взяли участь три представники ПРООН/МПВСР, включаючи Олега Федоришина - менеджера Івано-Франківського Ресурсного центру зі сталого розвитку, Олександра Заїку - начальника відділу підтримки муніципальних ініціатив та інвестицій Вознесенської міської ради, та Ірину Скалій - експерта ПРООН/МПВСР з врядування та сталого розвитку, які поділилися досвідом міст-партнерів Програми щодо врядування та розвитку за широкою участі громадян у містах України.

Із проектом, що впроваджується ПРООН та фінансується ЄС «Спільнота споживачів та громадські об'єднання» (ССГО)»

Для спільної організації заходів по підвищенню обізнаності громад у містах-партнерах ПРООН/МПВСР про права споживачів та механізми їхнього захисту було налагоджено співпрацю з проектом ССГО. В рамках цієї співпраці ССГО проводить тренінги для зацікавлених міст; зі своєї сторони, МПВСР надає організаційну допомогу через муніципальні відділи підтримки у міських радах-партнерах на місцевому рівні. Завдяки цьому механізму, міста Івано-Франківськ, Житомир, Новоград-Волинський, Галич, Українка, Рубіжне збільшили обізнаність свого населення у сфері захисту прав споживачів.

З проектом ШАРС «Підтримка процесу децентралізації в Україні»

- В контексті створення взаємодії між проектами «Підтримка децентралізації в Україні (DesPro)» та «Сприяння умовам спільного врядування та розвитку в містах України» (підпроект МПВСР), 27 березня 2008 р. було проведено координаційну зустріч за участю Клавдії Шнайдер - спеціаліста SKAT по сталому будівництву та розвитку населених пунктів, п. Оксани Гарнець - керівника проекту DesPro, В'ячеслава Сороковського - експерта DesPro, Ірини Скалій - експерта Програми з врядування та сталого розвитку, та Олени Урсу - експерта з урядування та сталого розвитку ПРООН/ МПВСР.
- 3 квітня Ірина Скалій, менеджер проекту ПРООН/МПВСР, взяла участь у міжнародній конференції з питань регіональної політики України, яка була

організована ШАРС. На конференції було розроблено та подано Концепцію державної регіональної політики України для схвалення Міністерством регіонального розвитку та будівництва України.

- 17 квітня Ірина Скалій, менеджер проекту ПРООН/МПВСР та міські голови міст-партнерів в Вінницькій області взяли участь у презентації, підготовленій ШАРС по стратегічному розвитку держави, де було зроблено презентацію про досвід та досягнення Програми.
- 26 травня відбулася координаційна зустріч між МПВСР та проектом DesPro для обговорення існуючого статусу впровадження проекту та розробки плану подальших спільних дій для створення синергії. У зустрічі взяли участь Джордж Крістен – виконавчий директор DesPro, Оксана Гарнець – менеджер Проекту DesPro, Ірина Скалій – менеджер проекту МПВСР, та представники інших проектів.
- 27 травня Ірина Скалій, менеджер проекту ПРООН/МПВСР, взяла участь у презентації аналітичного дослідження за підтримки ШАРС «Статус та перспективи децентралізації в Україні».
- 18 вересня, Ірина Скалій, менеджер проекту ПРООН/МПВСР та Олена Урсу, експерт з урядування та сталого розвитку ПРООН/МПВСР взяли участь в семінарі – SWOT аналізі, організованому Швейцарсько-український проектом підтримки децентралізації в Україні та Швейцарським центром ресурсів та консультування для розвитку. Семінар було організовано в контексті дослідження оцінки децентралізації та забезпечення послуг водопостачання в обраних регіонах України.

Інші зв'язки

- З ЮНІСЕФ: Відбулася зустріч між п. Оксаною Ремігою – старшим програмним менеджером ПРООН, Іриною Скалій – експертом Програми з врядування та сталого розвитку, та п. Наталією Астаповою – експертом Дитячого фонду ЮНІСЕФ з питань політики та моніторингу, для дослідження можливостей впровадження в містах-партнерах МПВСР кампанії «Місто, дружнє до дитини».
- З ШАРС: 30-31 січня команда ПРООН/ МПВСР взяла участь у семінарі «Семінар з оцінки впровадження питань гендерної рівності в Україні», що проводився ШАРС.
- З Національним інститутом демократії (НІД): 21 лютого Ірина Скалій, експерт Програми з врядування та сталого розвитку, взяла участь в круглому столі «Ефективний власник житлового майна», який було організовано Національним інститутом демократії в рамках проекту «Голос громадськості».
- З Федерацією канадських муніципалітетів: 27 лютого відбулася зустріч за участю Кароль Кардіш та Тіма Кехое, представниками Федерації канадських муніципалітетів, які поділилися досвідом в сфері муніципального врядування та місцевого розвитку.
- З громадсько-приватним відділом ПРООН: Відбулася зустріч із Оленою Пановою для забезпечення участі представників міст-партнерів МПВСР в конференції «Стратегії зниження рівня бідності», проведення якої планується в квітні цього року, та обговорення можливостей мобілізації ресурсів приватного сектору на проекти громад.

З іншими проектами ПРООН та ООН

- 16 квітня представники ПРООН/МПВСР в містах-партнерах взяли участь у міжнародній конференції щодо скорочення рівня бідності, де зробили презентацію по досвіду Програми у впровадженні державно-приватного партнерства для розв'язання пріоритетних проблем громади.
- 15 травня в містах-партнерах Кіровське (Донецька обл.) та Рубіжне (Луганська обл.) в рамках спільного проекту Європейського Союзу та Програми розвитку ООН «Спільнота споживачів та громадські об'єднання» було проведено тренінг по підвищенню рівня поінформованості громади в сфері прав споживачів. Тренінг було організовано за підтримки проекту ООН «Спільнота споживачів та громадські об'єднання», МПВСР, яка надала кошти на транспортування та допомогла організувати тренінг через МВП.
- 27 травня Олена Урсу, експерт Програми з моніторингу та зовнішніх зв'язків, надала підтримку спільному проекту ПРООН та ЄС «Місцевий розвиток орієнтований на громаду», зробивши презентацію про досвід проекту та взявши участь в обговоренні.
- Підтримку було надано Проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» за участю Олени Урсу, виконуючої обов'язки менеджера проекту ПРООН/МПВСР, як ресурсної особи в ході тренінгу для нового персоналу проекту 29 липня в м. Житомир і організація оглядового візиту учасників до м. Новоград-Волинський, місто-партнер МПВСР, 30 липня для передачі знань та засвоєних уроків в ході заходів для розв'язання пріоритетних проблем місцевого розвитку.
- 23 серпня, делегація ПРООН відвідала урочисту церемонію відкриття Міжнародного фестивалю літератури та мистецтва «Лесині джерела» в м. Новоград-Волинський за участю Йоанни Казани-Вишньовецької, Заступниці Постійного представника ПРООН в Україні, Сергія Гриценко, Координатора зв'язків із громадськістю та роботи з медіа, Джейсінга Саха – Міжнародного менеджера Проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» та Олени Урсу, виконуючої обов'язки менеджера ПРООН/МПВСР.
- Надано підтримку Проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» для розробки програми освітнього візиту керівників місцевого самоврядування до Чеської Республіки, яку було схвалено Чеським Фондом Довіри Братиславського регіонального центру ПРООН в Братиславі. Темою візиту «Передача знань про добре врядування, місцеві джерела енергії та енергозберігання з Чеської Республіки в Україну».

2.2.3 Результати комунікаційних заходів

Розповсюдження інформації про програму протягом року відбувалося у різних формах та на різних рівнях. Даний розділ підсумовує їх у формі переліку комунікаційних заходів, публікацій та ін.

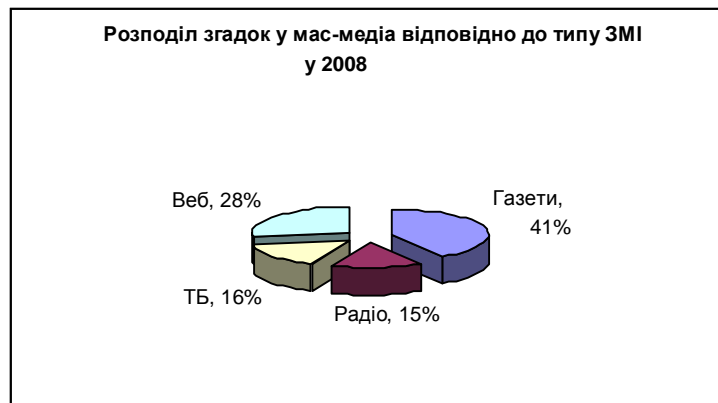
А) *Мас-медіа та інформація*

У 2008 році ЗМІ висвітлювали основні події загальнонаціонального значення, організовані Програмою, а саме: зібрання Національного Форуму міст-партнерів; тренінги зі створення ОСББ; тренінги з проблеми ВІЛ/СНІД та гендеру. Також мас-медіа публікували матеріали, які розповідали про приклади успішної діяльності місцевих громад. Міста-партнери знайомили з досягненнями своїх громад шляхом проведення спеціальних ознайомчих візитів.

Таблиця – XI: Кількість згадок у мас-медіа в 2008 році

№	ЗМІ	Заходи 2008 щоквартально				Всього, починаючи з 2004					
		Q1	Q2	Q3	Q4	2004	2005	2006	2007	2008	2004-08
1	Газети	23	24	26	36	7	34	117	115	109	382
2	Радіо	14	10	6	10	6	15	79	77	40	217
3	Телебачення	14	9	11	8	10	17	92	75	42	236
4	Веб	20	22	5	26	-	24	101	73	73	271
	Всього	71	65	48	75	23	90	389	340	264	1106

З-поміж різних типів і видів ЗМІ найчастіше в якості джерел, які розповідають про діяльність Програми, виступають національні та місцеві газети – 109 з 264 згадувань (41,3%), друге місце посідають офіційні веб-сайти - (27,7%), третє – регіональне телебачення (15,9%) та четверте - радіо (15,1%).

Діаграма – 6: Розподіл згадок у мас-медіа відповідно до типу ЗМІ

У 2008 році, порівняно з попередніми роками, менше статей було присвячено концепції та принципам, як-от: поняттю сталого розвитку міст, партисипаторного урядування, громадсько-приватне партнерство. Висвітлення саме принципів Програми було актуальним на початковому етапі її діяльності. Скажімо, у нових містах-партнерах Криму таке висвітлення було своєчасним і в 2008 році, так як ці міста лише нещодавно долучилися до участі в Програмі.

Ряд статей був присвячений процесу налагодження співпраці між ПРООН/МПВСР та Міністерством з питань житлово-комунального господарства, Парламентським Комітетом та Національним університетом водного господарства та природокористування в м. Рівне.

Досвід Програми розглядався в контексті реформування комунально-житлового господарства України. Створення ОСББ входить до Стратегії реформування ЖКГ України, розробленої Міністерством, тому серед громадськості та журналістці спостерігається живий інтерес до прикладів успішної діяльності місцевих громад та досвіду зі створення ОСББ на місцевому рівні. Ця тема залишатиметься на політичному порядку денному й у 2009 році. Це створює тривке підґрунтя для подальшої плідної співпраці зі ЗМІ.

Детальні дані щодо висвітлення діяльності програми в ЗМІ подані в Додатку - X.

В) Дослідження та публікації

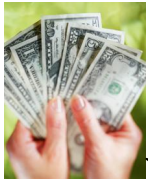
- (1) **Квартальні звіти про заходи проекту**, що відображали детальну інформацію про досягнення Програми за відповідні періоди, були підготовлені та розповсюджені в англійській та українській версіях.

- (2) **Брошура «Проекти громад»** (1000 екземплярів), яка відображає один з механізмів партнерства між громадами, органами місцевої влади та підприємцями, була розроблена на основі досвіду співпраці ПРООН/МПВСР з містами-партнерами по підтримці проектів громад для задля сприяння спільному врядуванню, результатом якого є покращення рівня життя міського населення України.
- (3) **Посібник «Як створити дієздатну організацію громади»** (600 екземплярів) було розроблено на основі попередніх брошур для організацій жителів та додаткової інформації і здобутого досвіду в сфері діяльності організацій громад. Посібник містить інформацію про різноманітні організаційно-правові форми реєстрації таких організацій та методи забезпечення врядування за широкої участі членів на рівні громад для вирішення пріоритетних проблем розвитку.
- (4) **Посібник «Сталий розвиток суспільства»** (380 екземплярів) розроблено на основі нового навчального курсу, що зосереджується на підході розвитку громад задля підготовки людських ресурсів у цій сфері.
- (5) **«Експлуатація та утримання майна громади»** (2000 примірників) - це збірка рекомендацій, яка обґрунтовує необхідність утримання та обслуговування майна, створеного або покращеного силами громади в результаті виконання проектів за підтримки Програми, та описує законодавчо-нормативну базу, що регламентує таку діяльність. Рекомендації адресовані, в першу чергу, жителям багатоквартирних будинків, але можуть також бути застосовані, за умови адаптації до відповідного контексту, жителями приватних будинків або представниками громадських організацій навчальних закладів.
- (6) **Навчальний посібник по стратегічному плануванню розвитку громади** було підготовлено та роздруковано в обсязі 5000 екземплярів в формі брошури (українська версія). Брошура описує досвід м. Новоград-Волинський в сфері впровадження системи стратегічного планування місцевого розвитку. Проект було впроваджено в 2007-2008 році за підтримки ПРООН/МПВСР.
- (7) **Навчальний посібник по впровадженню системи управління якістю згідно з ISO 9001:2000** було підготовлено та роздруковано (50 екземплярів українською мовою); підручник описує досвід м. Вознесенськ в сфері впровадження Системи управління якістю муніципальних послуг. Проект було впроваджено у м. Вознесенськ у 2007-2008 за підтримки ПРООН/МПВСР.
- (8) **Дослідження можливості міжмуніципальної співпраці для покращення надання послуг через спільні проекти** було проведено. Дослідження аналізує спільні проблеми обраних міст, які візьмуть участь в міжмуніципальній співпраці і пропонує механізми та стадії розв'язання цих проблем.
- (9) **Дослідження існуючого досвіду для становлення місцевого демократичного сталого розвитку для покращення надання громадських послуг в містах України** було проведено та опубліковано (900 примірників). Дослідження наводить рекомендації для розповсюдження підходу за участі громади.
- (10) **Дослідження «Модель МПВСР та досвід участі громади в процесі прийняття рішень на місцевому рівні, зокрема щодо послуг водопостачання в містах України»**, було проведено та опубліковано. Дослідження аналізує уроки, засвоєні містами-партнерами ПРООН/МПВСР, наводить історії успіху громад в обраних міста та результати вдалої співпраці з місцевою владою.

Дослідження можна знайти на веб-сайті ПРООН/МПВСР в частині «Документи та публікації» за посиланням <http://msdp.undp.org.ua/index.php?publications=1>

Вставка - XVIII: Думка представників міст-партнерів щодо публікацій, підготовлених ПРООН/МПВСР

Дослідження було проведене за участі 25 представників міст-партнерів на зустрічі НФМП. Найкориснішою публікацією щодо розвитку можливостей місцевих громад було визнано Посібник «Як створити дієздатну організацію громади» та «Експлуатація та утримання майна громади». 23 респондента з 25 визнали ці публікації корисними. 17 респондентів визнали «Експлуатація та утримання майна громади» дуже ефективними та зрозумілими. Крім того, диск з законодавством, що регулює створення та роботу організацій громад є дуже популярним серед учасників та учасниць Програми.

2.2.4 Мобілізація та використання ресурсів

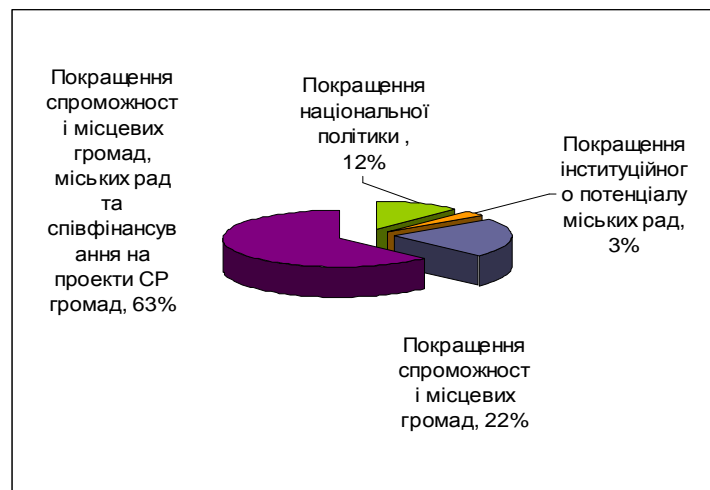
Даний розділ зосереджується на питаннях ресурсів, залучених з різних джерел для впровадження Програми та використанні цих ресурсів на різні напрямки її діяльності.

А) Мобілізація ресурсів

Ресурси на підтримку заходів Програми у 2008 році були залучені з різних джерел, включаючи ПРООН / Україна, міські ради-партнери, Швейцарської агенції розвитку та співробітництва (ШАРС), Посольства Королівства Норвегії в Україні, Канадської агенції міжнародного розвитку. В цілому, від різних донорів було отримано 813,9 млн. дол. США. З цієї суми, 244,0 тис. дол. США становив внесок ПРООН, 562,2 тис. дол. було перераховано містами-партнерами, 68,9 тис. дол. було внесено ШАРС та 43,4 тис. дол. надійшло від Посольства Королівства Норвегії в Україні та 366,7 тис. дол. було внесено КАМР.

Б) Використання наявних ресурсів

Згідно з напрямками підтримки використання ресурсів можна класифікувати наступним чином:

Діаграма - 7: Використання ресурсів у 2008 р. згідно зі сферами підтримки

Протягом року, 1066 тис. дол. США, або 82,8 % з мобілізованих коштів, було використано (Таблиця - XII).

Таблиця XII: Мобілізація і використання ресурсів у 2008 році за напрямками діяльності, тис. дол.

№	Очікуваний результат	Донор	Загальний бюджет на 2008	Використано	Баланс	Виконання, %
1	Покращення національної політики	ПРООН, ШАРС, КАМР	257160	221729	35430	86.2
2	Покращення інституційного потенціалу міських рад	ПРООН, ШАРС, КАМР	44329	33608	10721	75.8
3	Покращення спроможності місцевих громад	ПРООН, ШАРС, КАМР, Посольство Норвегії	418071	273831	144238	65.4
4	Покращення спроможності місцевих громад, міських рад та співфінансування на проекти СР громад	Івано-Франківськ	72880	72880	0	100
		Рівне	48133	43822	4311	91.0
		Гола Пристань	40841	17967	3144	85.1
		Новоград-Волинський	0	0	0	0
		Кіровське	27487	21944	5542	79.8
		Миколаїв	0	0	0	0
		Галич	0	0	0	0
		Кагарлик	0	0	0	0
		Нововолинськ	39560	39557	2	100
		Вознесенськ	50922	50307	615	98.8
		Могилів-Подільський	9934	9726	208	97.9
		Саки	22354	22310	44	99.8
		Долина	16317	11833	4483	72.5
Тульчин	19409	13784	5625	71.0		
РАЗОМ		*	1285203	1066998	220857	82.8

У розрізі джерел, використання цих ресурсів можна класифікувати наступним чином: ПРООН 114,52%, міські ради - 88,6 %, КАМР – 38,29 %, ШАРС – 89,30 %, та Посольство Норвегії 65,91 %. Детальна інформація по окремих донорах наведена в Додатках - VII, VIII та IX.

Таблиця – XIII: Мобілізація та використання ресурсів в 2008 році в розрізі донорів, тис. дол. США*

№	Донор	Бюджет 2008	Використано в 2008	Виконання %
1	Івано-Франківська міська рада	255347	252109	98,73
2	Рівненська міська рада	52641	45181	85,83
3	Голопристанська міська рада	21220	16710	78,75
4	Новоград-Волинська міська рада	42913	44113	102,80
5	Кіровська міська рада	28488	21191	74,39
6	Миколаївська міська рада	13184	15962	121,07
7	Галицька міська рада	1084	0	0,00
8	Кагарлицька міська рада	496	444	89,46
9	Нововолинська міська рада	16467	18513	112,42
10	Вознесенська міська рада	52449	84647	161,39
11	Могилів-Подільська міська рада	19837	17039	85,89
12	Сакська міська рада	22354	21375	95,62
13	Долинська міська рада	16318	11048	67,70

14	Тульчинська міська рада	19409	12857	66,24
15	ПРООН	244001	279419*	114,52
16	ШАРС	68915	61538*	89,30
17	Норвезьке посольство	43369	28585*	65,91
18	КАМР	366709	140431*	38,29
	Всього	1285203	1225397	82,8

*-не включаючи зобов'язань

2.2.5 Оглядові місії Програми

Питання управління та виконання різних аспектів Програми вивчалися та оцінювалися протягом року керівництвом ПРООН та донорів. Ці оцінювання були корисними з точки зору підвищення ефективності Програми. Деталі щодо цього наведені в розділі нижче:

Донорська місія в м. Івано-Франківськ та м. Саки

21 травня представники КАМР, ШАРС та ПРООН відвідали м. Саки для ознайомлення з прогресом місцевої громади та міської ради, які працюють в партнерстві з ПРООН/МПВСР.

30 травня донорський візит було організовано до м. Івано-Франківськ для презентації досягнень 1-ої фази підпроєкту «Покращення умов учасницького управління та розвитку в містах України», який впроваджується за підтримки ШАРС за участю п. Кейті Шнайдер, виконуючої обов'язки директора ШАРС, та Крістіана Дейслер, менеджера програми ШАРС в Україні.

Аудит діяльності, організований ШАРС

14 - 19 травня ШАРС організувала аудит діяльності ПРООН/МПВСР. Аудитор Ганс Анденматен, ознайомився з діяльністю Програми через документацію, спілкування з членами впровадження проєктів та зустріч з партнерами в містах: м. Новоград-Волинський (1 фаза), м. Могилів-Подільський та м. Тульчин (2 фаза).

Протягом 15-24 вересня 2008 р. Йорг Крістен, експерт Швейцарського бюро співробітництва (ШАРС) та незалежний консультант Програми розвитку ООН, провів незалежну експертну місію та надав технічну підтримку МПВСР. Метою цієї місії було підвищення ефективності заходів Програми для просування врядування за участі громади заради сталого розвитку в містах України. Місію було організовано в контексті підпроєкту «Сприяння розвитку умов врядування за участі громад в містах України» та за фінансової підтримки ШБС.

Місія охоплювала оцінку процесу реалізації проєкту та його завдань, механізму співпраці з місцевими громадами та органами місцевого самоврядування, взаємодії з міністерствами – партнерами Програми, зокрема, із Міністерством з питань житлово-комунального господарства України та Міністерством регіонального розвитку та будівництва України, а також спроможності Муніципальних відділів підтримки громадських ініціатив надавати допомогу громадам в реалізації їхніх ініціатив зі сталого розвитку.

Фото – 27: В ході зустрічі в Міністерстві житлово-комунального господарства України з Заступницею Міністра Іриноєю Запатріною

Очікується, що за результатами місії, Йорг Крістен надасть пропозиції для розповсюдження висновків проекту, засвоєних уроків та досвіду на загальнонаціональному рівні.

Головні рекомендації, розроблені в ході місії наступні:

1. МВП мають діяти міжгалузевій у співпраці з відповідними галузевими відділами, звітуючи безпосередньо міському голові; досвід інституційних ініціатив, таких як створення відділів сталого з різноплановими задачами, має поширюватись серед зацікавлених сторін.
2. Необхідно і надалі підтримувати міські ради у запровадженні Системи управління якістю ISO 9001:2000 для покращення та посилення співпраці між міськими радами та громадами.
3. Створити ресурсні центри для сталого розвитку в обласних центрах та інших містах з активними програмами та розширити діяльність Програми в межах областей в бідніші та менші міста.
4. На рівні громад наголос потрібно робити на створення ОСББ та обслуговуючих кооперативів, які можуть володіти будинками та утримувати їх та комунальну інфраструктуру. Необхідно розробити якісні з технічної та організаційної точки зору проекти для демонстрації.
5. Якість та надійність робіт, виконаних підрядчиками, постачальниками та громадами повинна бути підтверджена регулярними перевітками та організованими фінальними перевітками.
6. Існуючі партнерства національного рівня мають бути посилені та застосовані для більш широкої роботи з вироблення заходів, для національного діалогу пов'язаного з децентралізацією та місцевим самоврядуванням.
7. Експертні знання МПВСР повинні і надалі використовуватися як внесок в реформу місцевого самоврядування в координації з запланованим проектом управління знаннями ШАРС і ДезПРО.
8. Необхідно розробити курс для лекторів/лекції разом з Академією муніципального управління, який включатиме питання пов'язані зі сталим розвитком, місцевим самоврядуванням та децентралізацією з метою просування інтегрування підходу в чинне законодавче поле.
9. Обмін досвідом та спільне навчання між східними та західними містами потрібно продовжувати.

МПВСР розробить план реалізації наданих рекомендацій в своїй діяльності.

17 жовтня було організовано візит представників управління ШАРС, а саме: Крістіана Діслера, співробітника програми ШАРС у Берні; Мануеля Еттера, директора програми ШАРС в Україні; Олени Литвиненко, координатора національної програми ШАРС в Україні, - до м. Кіровське. У рамках цього візиту Олена Урсу презентувала діяльність ПРООН/МПВСР. Прогрес у справі реалізації проектів Програми на місцевому рівні представив Віктор Пандус, Кіровський міський голова та команда МВП. Питання, пов'язані з реалізацією проектів громад, розглядалися безпосередньо на місцях здійснення проектів. Головним підсумком цього проекту стало те, що прохання про розширення програм, підтримуваних ШАРС, та здійснюваних МПВСР, було прийнято схвально.

Розділ ТРЕТІЙ

УРОКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

3.1 Нагромадження досвіду, с. 57

3.2 Плани на майбутнє, с. 57

3.1. НАГРОМАДЖЕННЯ ДОСВІДУ

На основі набутого досвіду співпраці з зацікавленими сторонами, МПВСР є успішною у демонстрації цінності підходу за участі громади і соціальної мобілізації на місцевому рівні. Також протягом кварталу були досліджені та використані можливості національного рівня щодо сприяння розповсюдження підходу Програми. Проте існують деякі труднощі в розкритті потенціалу людей.

А) На основі досвіду роботи Програми за рік були визначені такі можливості:

- Висока зацікавленість міст-партнерів і зобов'язання місцевих партнерів прийняти підхід МПВСР та засвоїти його в стандартні процедури роботи міських рад.
- Існує зацікавленість та бажання зацікавлених сторін Програми просувати підхід за участі громади на національний рівень та сприяти розповсюдженню досвіду.
- Бажання та ентузіазм національних партнерів (Міністерство з питань житлово-комунального господарства України, Міністерство регіонального розвитку та будівництва України, Парламентського Комітету з державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, Академії муніципального управління і т.д.) щодо підтримки підходу МПВСР.
- Нагромаджено значний досвід підтримки міст-партнерів у налагодженні стратегічного планування та запровадження системи якості муніципальних послуг.
- ОСББ та обслуговуючі кооперативи визнано відповідними формами організацій громад для володіння, утримання та обслуговування об'єктів створеної/відремонтованої інфраструктури.
- Бажання і готовність університетів внести в навчальну програму курс «Сталий місцевий розвиток»

Б) У процесі реалізації Програми виникають труднощі, особливо пов'язані з таким:

- Потреба розробки ефективного механізму поширення досвіду МПВСР на національному рівні, що допоможе органам місцевого самоврядування впровадити підхід сталого розвитку за участі громад у їх щоденну роботу.
- Ускладнення з виплатою траншів трапляються через розрив часу виконання робіт, фінансових операцій, що пов'язані з правилами і процедурами міських рад і ПРООН.
- Низький рівень готовності членів деяких громад брати відповідальність за свою власність та створювати сталі форми організацій (такі, як об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, обслуговуючі кооперативи); надання переваги простішим формам самоорганізації, як, наприклад, органи самоорганізації населення.

3.2. ПЛАНИ НА МАЙБУТНЄ

У 2009 році Програма зосереджуватиметься на наступних заходах:

- Підвищення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фіскальних та адміністративних повноважень для підтримки місцевого розвитку.
- Зміцнення потенціалу органів місцевої влади щодо прозорого визначення та реалізації стратегій місцевого розвитку, надання громадських послуг та сприяння місцевому економічному розвитку.
- Підвищення потенціалу громад реалізувати покращення умов соціального, економічного та екологічного середовища через підтримку проектів громад.
- Підвищення рівня знань щодо підходу за участі громади через запровадження навчального курсу через поширення курсу і підготовку майбутніх поколінь.
- Зосередження на підпроекті за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва в Вінницькій області та нових містах та заходах в рамках партнерства з КАМР в АР Крим.

ДОДАТКИ

1. Висновки та рекомендації міжнародної науково-практичної «Якість питної води: нові підходи та шляхи вирішення», 60
2. Рекомендації конференції «Збалансований (сталий) місцевий розвиток: теоретичні та практичні аспекти», 61
3. Місцеві ініціативи сталого розвитку: співфінансування, прогрес виконання та статус вигодонабувачів станом на кінець 2008 р., 64
4. Деталі щодо фінансових трансакцій за проектами місцевих партнерів щодо сталого розвитку в 4 кв. 2008, грн. , 73
5. Оцінка проектів місцевих громад в 2008 році реалізованих за підтримки ПРООН/МПВСР та міст-партнерів, 75
6. Деталі щодо проекту, що впроваджується за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва , 87
7. Деталі щодо проектів громад, що підтримуються Посольством Норвегії, 88
8. Деталі щодо проектів громад, що підтримуються Канадською агенцією міжнародного розвитку, 89
9. Результати оцінки рівня місцевого розвитку в 4 містах-партнерах, 90
10. Деталі щодо медіа-згадувань в 2008 р, 92
11. Анкета опитування на зустрічі НФМП, 93
12. Анкета учасника тренінгу, 95
13. Команда реалізації проекту, 96
14. Список контактів, 97

Додаток – I
РЕКОМЕНДАЦІЇ
Міжнародної науково-практичної конференції
«Якість питної води: нові підходи та шляхи вирішення»
(25 вересня 2008 р., м. Київ, Україна)

Учасники Міжнародної науково – практичної конференції «Якість питної води: нові підходи та шляхи вирішення», організованої Національною академією наук України, Міністерством з питань житлово-комунального господарства України, Міністерством охорони здоров'я України, Програмою розвитку ООН та Українською асоціацією підприємств водопровідно-каналізаційного господарства "Укрводоканалекологія" і проведеної 25 вересня 2008 р. в м. Києві, відзначають, що завдання забезпечення населення України якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою є одним із найбільш соціально значимих, оскільки якість питної води безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і значною мірою визначає рівень екологічної та епідеміологічної безпеки держав та їх регіонів.

Разом з тим, високий рівень техногенного навантаження на водні об'єкти, використання застарілих технологій водопідготовки та вторинні забруднення води в розподільчій мережі, а також збереження консервативних підходів до вирішення цього важливого завдання перешкоджають забезпечити високу якість та безпеку питної води.

Заслухавши та обговоривши доповіді і виступи, учасники конференції вважають за доцільне рекомендувати:

1. Підтримати пропозиції Національної академії наук України щодо необхідності застосування нових концептуальних підходів забезпечення населення України якісною питною водою із використанням модульних і колективних станцій очистки води, в т.ч. бюветного типу, з першочерговим їх впровадженням в населених пунктах, де вода подається за тимчасовими дозволами з відхиленням від вимог стандарту.
2. Мінжитлокомунгоспу України звернутися від імені учасників Конференції:
 - до Верховної Ради України, Кабінету міністрів України з відповідними пропозиціями щодо забезпечення фінансування Загальнодержавної програми «Питна вода на 2006-2020 роки» у передбачених програмою обсягах;
 - до Кабінету Міністрів України щодо перегляду діючого порядку надання дозволів (ліцензій) на використання ресурсів прісних підземних вод;
3. Мінжитлокомунгоспу України:
 - до кінця 2008 року розробити проекти законів України "Про централізоване водопостачання та водовідведення" та «Про внесення змін до законів України «Про питну воду та питне водопостачання», «Про загальнодержавну програму «Питна вода на 2006-2020 роки»;
 - разом з Мінприроди України, МОЗ України, Держспоживстандартом, Держводгоспом та іншими заінтересованими центральними і місцевими органами виконавчої влади забезпечити ведення моніторингу якості питної води в Україні.
 - разом з НАН України, МОЗ України, Держспоживстандартом, профільними науково-дослідними та проектно-вишукувальними установами і організаціями надавати місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування дієву наукову та методичну допомогу у впровадженні заходів з забезпечення населення якісною питною водою;
4. Раді Міністрів АР Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям разом з Мінприроди України та МОЗ України провести у 2008 – 2010 роках обстеження водозаборів і родовищ прісних підземних вод стосовно відповідності їхньої якості ДСТУ та інших нормативно – правових документів;
5. Раді Міністрів АР Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям спільно з органами місцевого самоврядування, підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства, громадськими організаціями розробити заходи щодо приведення питної води до вимог стандартів якості.
6. Державному підприємству «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства» створити спеціалізований галузевий центр з інформатизації та автоматизації для впровадження на підприємствах сучасного світового та вітчизняного досвіду.

Додаток-II
РЕКОМЕНДАЦІЇ
Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Збалансований (сталий) місцевий розвиток: теоретичні та практичні аспекти»
28 листопада 2008 р., м. Київ

Учасники науково-практичної конференції “Збалансований (сталий) місцевий розвиток: теоретичні та практичні аспекти”, що відбулася у Києві 28 листопада 2008 року, обговоривши актуальні проблеми формування засад місцевого сталого розвитку в Україні, можливі шляхи та засоби їх розв’язання, відмічають:

В Україні відсутній системний підхід щодо створення передумов для переходу до сталого розвитку через правові, інституційні, науково-дослідні, інформаційно-освітні заходи, спрямовані на зростання суспільного капіталу, розвиток людського потенціалу, створення економічних, екологічних, соціальних механізмів сталості сучасного інноваційного розвитку. Звідси невизначеність стратегічних орієнтирів, неадекватність завдань, відсутність чітких і конкретних планів дій на рівні муніципального управління.

Недостатнім є загальний рівень обізнаності посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад з проблематикою сталого розвитку, його принципами, перевагами, критеріями, передумовами реалізації а також з вітчизняним та зарубіжним досвідом, підходами, що визначені та успішно реалізуються у різних країнах.

Питання забезпечення сталості суспільного розвитку у різних галузях суспільного життя, на жаль, не є предметом повсякденного піклування органів державної влади та місцевого самоврядування. Як результат – недостатня увага і наполегливість органів державного управління та місцевого самоврядування в осмисленні і формулюванні засад місцевого сталого розвитку, розумінні його значення для сьогодення і майбутнього суспільного розвитку України.

Очевидним є відставання наукового опрацювання проблем сталого розвитку, особливо на місцевому рівні, від потреб життя. Науковим дослідженням бракує комплексності, вони

переважно розрізнені, недостатньо координовані на державному, регіональному, галузевому та місцевому рівнях, проводяться обмеженим колом дослідників, часто не спрямовані на досягнення конкретних практичних результатів і тому досить рідко виступають стимулом системного підходу до з’ясування проблем сталості, пошуку оптимальних шляхів їх розв’язання, прийняття науково обґрунтованих стратегій і програм місцевого розвитку.

Відсутність належної оцінки з боку місцевих громад, об’єднань громадян, асоціацій органів місцевого самоврядування недостатньої активності а то й бездіяльності органів державної влади та місцевого самоврядування щодо місцевого сталого розвитку. Громадянське суспільство поки що не здійснює відчутного впливу на владні інституції у тому, що стосується сталості місцевого розвитку, його стратегічних цілей, шляхів і методів реалізації. На початковому етапі знаходиться участь громадських організацій у плануванні місцевого сталого розвитку, прийнятті управлінських рішень, контролі за їх виконанням.

З урахуванням зазначеного учасники конференції вважають, що спрямована на місцевий сталий розвиток політика муніципального управління має виходити з таких головних пріоритетів:

- глибоке реформування системи муніципального управління, переведення його на засади сталого розвитку;
- відповідне удосконалення та доповнення законодавчої та нормативної бази;
- інституційне облаштування муніципального рівня управління відповідно до принципів та завдань впровадження муніципальних програм сталого розвитку;
- залучення широких кіл громадськості до розробки планів місцевого сталого розвитку та контролю за їх виконанням;
- збалансованість на місцевому рівні економічного, соціального та екологічного врядування;
- забезпечення підтримки місцевих ініціатив щодо сталого розвитку;
- наукова обґрунтованість прийняття рішень на місцевому рівні;
- оновлення системи навчання та підвищення кваліфікації кадрів муніципального управління на засадах сталого розвитку.

Заслухавши й обговоривши доповіді, учасники конференції дійшли згоди щодо прийняття низки рекомендацій, спрямованих на удосконалення системи муніципального управління, адаптацію його до умов і вимог збалансованого (сталого) місцевого розвитку.

Органам державного управління та місцевого самоврядування пропонується звернути увагу на такі актуальні проблеми забезпечення сталості місцевого розвитку:

- запровадження на законодавчому рівні підходу до місцевого розвитку саме як до сталого розвитку, визначення його засад з огляду на Європейську хартію місцевого самоврядування (1985 р.) з додатковим протоколом (2008 р.), Європейську хартію міст11 - Маніфест нової урбаністики (2008

- р.), прийняті Радою Європи; розробка відповідних вимог, передбачення можливості планування «знизу - догори» за умов широкого залучення громадськості;
- розробка та впровадження системи та механізмів планування місцевого розвитку, які б забезпечували інтегрований підхід щодо інтересів різних верств населення, участь та взаємодію їхніх представників на засадах соціального партнерства, ефективність та підзвітність а також узгодженість планів сталого розвитку населених пунктів з загальнодержавними та регіональними планами сталого розвитку;
 - поширення досвіду стратегічного планування розвитку міст та регіонів на зразок місцевих «порядків денних на ХХІ століття», рекомендованих до розробки Конференцією ООН з навколишнього середовища і розвитку (1992 р.), залучення все більшої кількості міст до підписання Ольборзької хартії «Міста Європи на шляху до сталого розвитку» та Ольборзьких зобов'язань (2004 р.), заохочення великих і малих міст до підтримки ініціативи міста Донецька щодо створення Мережі міст сталого розвитку України;
 - розробка в населених пунктах, містах і регіонах науково обґрунтованих та узгоджених з європейськими зразками індикаторів місцевого сталого розвитку, активне їх використання для аргументованого визначення критеріїв сталості, оцінки досягнутого прогресу та своєчасного внесення коректив у стратегічні плани сталого місцевого розвитку;
 - активне залучення до процесу впровадження програм місцевого сталого розвитку будинкових, вуличних, квартальних та інших органів самоорганізації населення, громадських асоціацій (неурядових організацій), наукових та дослідницьких установ, професійних та бізнесових спілок а також муніципальних рад зі сталого розвитку, муніципальних відділів підтримки сталого розвитку, ресурсних центрів сталого розвитку; використання соціальної мобілізації як ефективного інструменту організації людей для колективних дій через поєднання ресурсів та досягнення солідарності заради вирішення спільних проблем місцевого значення;
 - більш широке використання місцевими громадами наданого чинним законодавством права безпосереднього впливу на формування муніципальної політики з використанням таких механізмів, як громадські слухання, місцева ініціатива, загальні збори громадян, місцеві референдуми;
 - забезпечення повноцінного функціонування місцевого самоврядування як передумови переходу до місцевого сталого розвитку в Україні - розмежування функцій, повноважень та відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, реалізація права місцевої громади щодо контролю діяльності місцевих органів виконавчої влади, створення виконавчих органів обласних та районних рад, визначення правового статусу комунальної власності та спільної власності територіальних громад, підтримка політично незалежних асоціацій муніципального рівня тощо;
 - упорядкування фінансової основи місцевого самоврядування: законодавче визначення делегованих та самоврядних повноважень, фінансування державою у повному обсязі переданих місцевому самоврядуванню повноважень, наповнення місцевих бюджетів відповідно до завдань сталого розвитку, внесення змін до законодавства з метою зменшення податкового навантаження на органи самоорганізації населення, введення системи надання грантів для підтримки ініціатив та програм з місцевого сталого розвитку;
 - формування і підтримка інституту моніторингу і громадської оцінки муніципального управління з позицій сталого розвитку.

Розв'язання зазначених проблем суттєво підвищує значення наукових знань, системного підходу при формуванні стратегій збалансованого місцевого та регіонального розвитку. Йдеться про підвищення ролі вітчизняної науки та освіти у виробленні та розповсюдженні фундаментальних теоретичних та прикладних наукових знань, необхідних для аналізу явищ та процесів у їхньому динамічному розвитку та взаємному зв'язку.

Учасники конференції вважають, що для наукового забезпечення місцевого сталого розвитку особливе значення мають **наукові дослідження** у таких напрямках:

розроблення принципів граничнодопустимих техногенних навантажень з використанням моделей оцінки екологічного ризику, стійкості поверхневих і підземних водогосподарських систем на об'єктному, місцевому та регіональному рівні;

розроблення нових екологічно безпечних технологій знешкодження та утилізації хімічних засобів захисту рослин, заборонених до використання;

проведення комплексних досліджень щодо експлуатаційних оцінок техногенних (вторинних) родовищ корисних копалин та можливостей їх господарського використання;

впровадження нових технологій збирання побутового сміття і селективного відбору цінних компонентів, промислових технологій його утилізації;

проведення фундаментальних та прикладних досліджень з питань збереження та відтворення лісів, посилення їх екологічних функцій, сталого лісокористування;

розроблення методики розрахунку рентної плати та особливостей її нарахування за видами природних ресурсів.

В галузі **освітньої діяльності** учасники конференції підтримують проведення таких заходів:

створення на базі територіальних органів Міністерства освіти і науки та Міністерства охорони навколишнього природного середовища разом з іншими міністерствами, відомствами, навчальними та науковими установами координаційних рад з екологічної освіти та освіти для сталого розвитку;

імплементация в національний освітній простір основних засад європейської Стратегії освіти для сталого розвитку;

введення спеціальних навчальних курсів з місцевого сталого розвитку у вищих навчальних закладах та закладах післядипломної освіти, забезпечення відповідною навчальною документацією, літературою, науково-методичним супроводом їх практичного втілення; надання підтримки освітнім програмам зі сталого розвитку з боку органів державного управління та місцевого самоврядування;

розробка та запровадження системи тренінгів для підвищення кваліфікації державних та муніципальних службовців, депутатів місцевих рад з питань сталого розвитку;

регулярне проведення науково – практичних конференцій, круглих столів, науково – методичних семінарів з питань місцевого сталого розвитку за участю викладачів та студентів вищих навчальних закладів, представників органів державної влади та місцевого самоврядування на рівні міст, регіонів, усієї країни;

розширення поінформованості населення через навчальні заклади усіх рівнів, спеціально створювані інформаційні та консультаційні пункти, популярні видання, засоби масової інформації, у тому числі електронні, веб-сторінки тощо.

Учасники конференції доручили Академії муніципального управління разом з Програмою муніципального врядування та сталого розвитку / ПРООН надіслати прийняті рекомендації від їх імені:

- Комітетам Верховної Ради України з питань державного будівництва і місцевого самоврядування, бюджету, економічної політики, фінансів і банківської діяльності;
- Секретаріату Президента України;
- Національній раді з питань державного управління та місцевого самоврядування;
- Міністерству будівництва та регіонального розвитку України;
- Міністерству освіти і науки України;
- Головному управлінню державної служби України;
- Фонду сприяння місцевому самоврядуванню України;
- Київській міській раді;
- Київській міській державній адміністрації;
- Районним у місті Києві радам;
- Районним у місті Києві державним адміністраціям;
- Асоціації міст України та громад;

Міським радам міст – партнерів Муніципальної програми врядування і сталого розвитку /Програми розвитку ООН.

Додаток – III:

Місцеві ініціативи сталого розвитку: співфінансування, прогрес виконання та статус вигодонабувачів станом на кінець 2008 р.

Кошторисна вартість і співфінансування в частині

Прямі вигодонабувачі

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШАРС	КАМР	Посольств во Норвегії	Міські ради	ОЖ/ мережі	Інші донори	разом	Рівень виконан- ня, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі виголо- набувачі
Житомир																	
1	Комфорт	Тепло/ гаряча вода	Енергія та довілля	2004	56600				56600	11000		124200	100	88	105	26	
2	Громада	Система опалення	Енергія та довілля	2004	28000				28000	4700	4000	64700	100	54	76	20	
3	Добробут-62	Тепло/ гаряча вода	Енергія та довілля	2004	56800				56800	9900		123500	100	107	137	39	
4	Добробут -104	Система опалення	Енергія та довілля	2004	32700				32700	8900	2600	76900	100	79	85	70	
5	Власний дім	Система опалення	Енергія та довілля	2004	25500				25500	8300	3300	62600	100	93	98	33	
6	Наша оселя	Тепло/ гаряча вода	Енергія та довілля	2004	53400				53400	7900		114700	100	84	93	23	
	<i>Всього:</i>	*	*		253000				253000	50700	9900	566600	*	505	594	211	
Рівне																	
1	Мережа шкіл	Система опалення	Соціальний розвиток	2004	84900				84900	15500	38900	224200	100	80	135	3885	
2	ОСББ Житловик 22	Система опалення	Енергія та довілля	2004	21900				21900	8600		52400	100	130	160	45	
3	ОСББ Бальзамін	Дренажна система	Енергія та довілля	2004	54000				54000	20000		128000	100	250	290	460	
4	Мережа шкіл	Система опалення	Соціальний розвиток	2005	44900				104800	15500	32400	197600	100	135	80	3985	
5	Фонд захисту інвалідів	Компютер. навчання	Економічн. розвиток	2005	19500				45500	13300	2000	80300	100	1507	1123	0	
6	ОСББ Шухевича	Ремонт даху	Енергія та довілля	2007	59400				89100	21500		170000	90	332	170	1211	
7	ОСББ "Житловик-22"	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2007	24320				36480	19000		79800	90	110	96	84	
8	Мережа шкіл	Ізоляція вікон	Енергія та довілля	2007	74250				74250	18296		166796	90	126	84	3990	
9	Лицей	Ізоляція вікон	Енергія та довілля	2008	34775				104325	17872		156972		273	236	228	
10	ОСББ Галицького	Ремонт даху	Енергія та довілля	2008	34650				103950	20320		158920		192	110	55	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	452595				719205	169888	73300	1414988	*	3016	2603	13943	
Новгород-Волинський																	
1	НГО "НВ міська жіноча асоціація"	Громадське здоров'я/ діагностичн. центр	Соціальний розвиток	2006		75000			75000	25552	12579	188131	100	9504	8496	0	38300

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	ГК поч а-	ПРООН	ШАРС	КАМР	Пос оль ств о	Нова	Міські ради	ОЖ/ мережі	Інші донори	разом	в вк она н- нн	Жін.	Чол.	діти	в вк одо- наб	
2	Фонд соц.захисту інвалідів	Громадське здоров'я	Соціальний розвиток	2006		75400				75400	17867		168667	100	526	347	420	453	
3	Школа № 5	Ремонт приміщень	Енергія та довкілля	2006	7550	67950				75500	17438	10000	178438	100	25	5	292		
4	Мережі шкіл	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2006	4490	40410				44900	10543		100343	100	112	38	1688		
5	БК "Ів. Франка, 32"	Питна вода	Соціальний розвиток	2006		15500				15500	5573		36573	100	27	21	11		
6	Дитсадок #16	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2006		16000				16000	9528		41528	100	29	0	216		
7	Мережа шкіл/ Дитсадок #14	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2006	63750	11250				75000	48900	281964	480864	100	62	4	310		
8	ОСББ "Роялті"	Реконструкція ліфтів	Соціальний розвиток	2006	13200					13200	3094		29494	100	84	103	85		
9	ОСББ "Згода"	Реконструкція ліфтів	Соціальний розвиток	2006	36100					36100	8139		80339	100	343	340	81		
10	ВК "Зарічани"	Питна вода	Соціальний розвиток	2007	8,550					10,450	30707		49707	100	18	10	24		
11	Школа "Лесі Українки"	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2007	67455					82,445	29852		179752	100	108	18	771		
12	Школа "Ліра"	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2007	67455					82,445	21437		171337	100	67	12	560		
13	Школа #7	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2007	67455					82,445	25630		175530	100	76	15	735		
14	КК "Громадський прогрес"	Питна вода	Соціальний розвиток	2007	52574					64,257	14081		130912	90	842	521	641		
15	Дитячий садок 13	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2007	67455					82,445	16711	129000	295611	100	25	2	132		
16	ОСББ "Кедр"	Енергозбереження	Енергія та довкілля	2007	13812			67434		9027	20622		110895	100	27	21	11		
17	ОСББ "Житловик"	Спортивний майданчик	Соціальний розвиток	2007	37350					45650	11677		94677	90	224	139	85		
18	ВК "Олійник"	Система каналізації	Енергія та довкілля	2008	53800					86700	91200	235300	467000		43	35	38		
19	Дитсадок №2	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2008	53800					86700	20500	99500	260500		40	3	186		
	<i>Всього:</i>	*	*	*	<i>614796</i>	<i>301510</i>		<i>67434</i>		<i>1059164</i>	<i>429051</i>	<i>768343</i>	<i>3240298</i>	*	<i>12182</i>	<i>10130</i>	<i>6286</i>		
	Долина																		
1	БК «Джерело життя»	Питна вода		2008	70000					70000	40590		180590		24	26	12		
	<i>Всього:</i>	*	*	*	<i>70000</i>					<i>70000</i>	<i>40590</i>		<i>180590</i>		<i>24</i>	<i>26</i>	<i>12</i>		
	Гульчин																		
1	Дитсадок №4	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2008		45000				45000	10400		100400		147	123	120		
2	Дитсадок №3	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2008		45000				45000	10400		100400		167	127	140		

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШАРС	KAMP	Посольство Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	разом	Рівень виконання, %	Жін.	Чол.	діти	Мі виторгів-набув
	Всього:	*	*	*		90000			90000	20800		200800		314	250	260	
	Івано-Франківськ																
1	ОРЖР, ЖЕО# 3	Спортивні майданч	Соціальний розвиток	2004	50000				50000	14300	16400	130700	100	237	279	105	
2	БК «Хоробрий»	Система опалення	Енергія та довкілля	2004	24800				24800	8900		58500	100	109	116	43	
3	«Квітка карпат»	Спортивні майданч	Соціальний розвиток	2005	25000				58300	9200		92500	100	141	94	1085	
4	«Калинонька»	Спортивні майданч	Соціальний розвиток	2005	22200				51800	8300		82300	100	77	42	700	
5	«Струмочок»	Спортивні майданч	Соціальний розвиток	2005	34500				80600	12900		128000	100	149	91	1536	
6	«Наше здоров'я»	Спортивні майданч	Соціальний розвиток	2005	31700				74100	11300		117100	100	85	37	1100	
7	«Угорницька школа»	Питна вода	Енергія та довкілля	2005	14700				34300	7900	5000	61900	100	65	35	303	
8	БК «Прометей»	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2005	27600				64400	10900	6700	109600	100	48	37	13	
9	БК «Світанок»	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2005	16200				37700	7600		61500	100	166	156	62	
10	БК «Витвицького, 28»	Питна вода	Енергія та довкілля	2005	18900				44250	6550	4000	73700	100	94	95	52	
11	БК «Короля Данила, 146»	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2005	19600				45850	7750	5000	78200	90	61	46	43	
12	БК «Миколайчука, 11»	Питна вода	Енергія та довкілля	2005	18500				43100	7900	6000	75500	100	109	96	57	
13	"Кооператив #2"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	1217	10952			12169	2785		27123	100	38	36	25	
14	БК "Пасічна, 18"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	6695	60260			66955	15833		149743	100	73	54	146	
15	БК "Тролейбусна, 4"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	7309	65775			73084	16560		162728	90	84	73	19	
16	БК "Вовчинецька, 198"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	61724	10892			72616	16250		161482	100	216	188	67	
17	БК "Вовчинецька, 198Б»	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006		71946			71946	16025		159917	100	132	92	78	
18	БК "Чорно-вола 134-А"	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2006	7455	67095			74550	18518	15000	182618	100	91	89	58	
19	БК "Кооператив #8"	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2006		59915			59915	18274		138104	100	154	103	47	
20	БК "Симоненка, 5"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	57027	10064			67091	15140		149322	100	146	101	114	
21	БК "Гвасюка, 36"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	2937	26433			29370	7207	3000	68947	100	118	97	63	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШАРС	KAMP	Посольство Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	разом	Рівень виконання, %	Жін.	Чол.	діти	Мі виграшів
22	БК "Кооператив #4"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006		60179			60179	14290		134648	100	79	48	21	
23	БК "С. Бандери, 12"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	7228	65060			72288	16140		160716	90	93	78	24	
24	БК "Конювальця, 34"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	5628	50649			56277	12671		125225	100	62	57	28	
25	Мережа шкіл / школа #16	Ремонт підлоги	Соціальний розвиток	2006	17985	1999			19984	4552		44520	100	39	28	599	
26	Школа #2	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2006	59948	10579			70527	17031		158085	100	43	18	560	1050
27	Школа #7	Ремонт приміщень	Енергія та довкілля	2006	42023	7416			49439	11782		110660	100	58	15	488	859
28	Школа #8	Спортивні майданч	Соціальний розвиток	2006	24564	4334			28898	6698		64494	100	25	9	700	
29	Школа #1	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2006	62938	11107			74045	23672		171762	100	135	9	802	
30	БК "Хотке-вича 44/4"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	73939				73939	17865		165743	100	180	161	56	
31	Реабілітаційний центр	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2006	74877				74877	15516	58421	223691	100	123	22	83	
32	БК "Стуса 25"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	74535				74535	14406		163476	100	144	127	63	
33	БК "Надвірнянська 30"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	70960				70960	15630		157550	100	138	122	72	
34	БК "Петлюри 1"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	74930				74930	16650		166510	100	163	118	63	
35	Школа #22	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007	59940				89911	21447		171298	100	150	25	1455	
36	Школа #8	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007	53704				80555	26705		160964	100	27	13	246	
37	Школа #16	Ремонт туалетів	Соціальний розвиток	2007	53700				80550	23750		158000	100	873	234	563	
38	Школа #15	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007	52788				79183	23949		155920	100	27	13	773	
39	Школа #13	Ремонт туалетів	Соціальний розвиток	2007	56041				84061	26836		166938	100	101	15	865	
40	Гімназія #3	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007	59427				89141	16639		165207	100	67	20	457	
41	БК Вовчинецька 202	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2007	59720				89581	17399		166700	90	93	87	32	
42	ОСББ "Серафіні"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2007	14100				21149	4500		39749	90	1	7	11	
43	БК Вовчинецька 194а	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2007	56616				84923	17078		158617	100	103	86	31	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШАРС	КАМР	Посол Їство Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	разом	Рівень виконання, %	Жін.	Чол.	діти	Мі виграшів
44	БК Целевича 5а	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2007	58532				87797	17225		163554	100	93	87	32	
45	БК Коно-вальця 46	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2007	58896				88345	17739		164980	90	78	75	26	
46	БК Тролейбусна 19	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2007	59228				88843	17079		165150	100	112	83	45	
47	БК Галицька	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	59344				89016	17259		165619	100	73	56	30	
48	ОСББ Галицького 53а	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	32298				48448	9476		90222	100	18	17	13	
49	БК Ленкавського 9	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	45974				68960	14782		129716	100	52	36	6	
50	БК Вовчинецька 194	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	57308				85963	16401		159672	100	138	108	190	
51	ОСББ «Злагода»	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	61723				77072	15697		154492	100	106	71	35	
52	Кооператив #8	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	7891				63842	18579		90312	90	116	103	85	
53	БК по вул. Бандери 10б.	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	8903				72033	11205		92141	15	90	69	22	
54	БК по Вовчинецькій 194в	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007				16489	133412	28914		178815	90	230	190	81	
55	БК по вул. Сахарова 27	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007				15910	128726	16770		161406	90	67	59	54	
56	ОСББ "Цемент"	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007				11890	96203	12179		120272	90	43	41	10	
57	БК бо Надвірнянській 32	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007				16194	131020	17578		164792	90	80	78	46	
58	БК по Галицькій 134	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007				7269	58808	8792		74869	90	159	111	173	
59	БК по Кор. Данила 14	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	15561				125899	15999		157459	15	61	47	25	
60	ОСББ Злагода-2006	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007				6927	56045	7234		70206	90	8	7	2	
61	БК по Сахарова 33	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	15910				128726	16656		161292	90	77	67	48	
62	ОСББ "Сучасне життя"	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007				14604	118161	14979		147744	90	39	31	33	
63	Школа # 12	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007	16211				131163	16547		163921	90	590	486	659	
64	Школа # 18	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007	15593				126157	24850		166600	90	1404	1139	1253	
65	Школа # 2	Ремонт туалетів	Енергія та довкілля	2007	9236				74728	20711		104675	90	31	16	496	
66	Дит садок # 2	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	5522				44677	12513		62712	90	66	66		201

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік поча-тку	ПРООН	ШАРС	КАМР	Посольс- тво Норвегії	Міські ради	ОЖ/ мережі	Інші донори	разом	Рівень виконан- ня, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигодо- набувачі
67	ОСББ “Ватровик”	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007				8115	65661	8747		82523	90	40	32	19	
68	Школа # 23	Ремонт туалетів	Енергія та довкілля	2007	15548				125800	15778		157126	15	722	783		2106
69	Дит садок # 10	Ремонт туалетів	Енергія та довкілля	2007	13824				111848	30782		156454	90	219	172		642
70	БК Набере-жній 32	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	15541				125742	16091		157374	15	87	135		
71	БК по Доро- шенка 28	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	16016				129581	16328		161925	90	123	92	72	
72	БК по Сахарова 31	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007				16328	132112	17278		165718	90	69	51	61	
73	ОСББ б-р. Південний, 33	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2008	30443				96403	14263		141109		82	48	21	
74	Дитсадок №6	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2008	30861				109416	15704		155981		143	89	104	
75	Школа № 25	Заміна вікон	Енергія та довкілля	2008	35000				105000	24805		164805		857	697	907	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	2285322	594655	0	113726	6073254	1189010	119521	9913593	*	11190	8411	18256	4858
Кіровське																	
1	ОСББ “Гірник- 2”	Підвальні розгалуження	Енергія та довкілля	2006	14250				14250	3200		31700	100	224	171	103	
2	ОСББ No 20	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2007	13200				13200	8850		35250	90	192	154	122	
3	ОСББ No 21	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2007	13200				13200	8800		35200	90	209	151	126	
4	ОСББ No 23	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2007	10000				10000	3650		23650	90	39	32	11	
5	ОСББ “Наш дом”	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2007	9709				9709	7750		27168	90	85	79	34	
6	ОСББ Молодіжний, 18	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2008	8411				12617	4337		25365		55	43	35	
7	ОСББ Молодіжний, 19	Підвальні розгалуження	Енергія та довкілля	2008	15251				22877	6237		44365		147	125	115	
8	ОСББ Молодіжний, 8	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2008	12252				18378	3903		34533		103	95	36	
9	ОСББ Молодіжний, 6	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2008	9343				14015	4095		27453		84	58	39	
10	ОСББ «Гарний буденок»	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2008	19800				29700	7500		57000		207	161	129	
11	ОСББ Шахтарська 24	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2008	15260				22891	7239		45390		83	77	19	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	140676	0	0	0	180837	65561	0	387074	*	1428	1146	769	
Миколаїв																	

1	ОСББ "Новатор"	Ремонт даху	Енергія та доквілля	2006	67670			67670	18220		153560	100	92	80	48	
2	ОСББ "Білий дім"	Підвальні розгалуж.	Енергія та доквілля	2006	67863			67863	18220		153946	100	95	85	30	
3	ОСББ "Таврія"	Ремонт даху	Енергія та доквілля	2006	63744			63744	18015		145503	100	24	24	7	
4	ОСББ "Айлант"	Підвальні розгалуж.	Енергія та доквілля	2006	56681			56681	13154		126516	100	146	108	27	
5	ОСББ "Ольвія"	Ремонт даху	Енергія та доквілля	2006	67432			67432	25005		159869	100	236	159		
6	ОСББ "Світанок"	Ремонт даху	Енергія та доквілля	2007	61039			74604	20862		156505	15	141	99	60	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	384429			397994	113476		895899	0	734	555	172	
Гола Пристань																
1	Мережа дитсадків	Ремонт даху	Енергія та доквілля	2006	30262			30262	9584		70108	100	48	5	206	
2	"Галина-Надія"	Водопровідні труби	Енергія та доквілля	2007	10756			10756	2740		24252	100	30	22	33	
3	"Голяни"	Водопровідні труби	Енергія та доквілля	2007	13610			13610	3375		30595	100	20	13	4	
4	Дитсадок 3	Ізоляція вікон	Енергія та доквілля	2007	39668			39668	16793		96129	100	46	5	190	
5	ОСББ Покришева,45	Ремонт труб в підвалі	Енергія та доквілля	2008	10992			16488	3554		31034		20	14	0	
6	ОСББ Озерянка	Ремонт даху	Енергія та доквілля	2008	19333			28999	5679		54011		14	8	0	
7	ОСББ Пенсіонерів	Ремонт даху	Енергія та доквілля	2008	8297			12445	2605		23347		22	11	3	
8	ОСББ Ластівка	Ремонт труб в підвалі	Енергія та доквілля	2008	15072			22609	4687		42368		21	26	7	
9	Дитсадок №2	Територія	Соціальний розвиток	2008	32983			49475	9662		92120		202	173	170	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	180973			224312	58679		221084		412	302	632	
Галич																
1	БК "Вівча-ренко", 19	Підвальні розгалуж.	Енергія та доквілля	2006	52697			52697	11752		117146	90	92	80	35	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	52697			52697	11752		117146	90	92	80	35	
Саки																
1	ОСББ Іванової	Ремонт даху	Енергія та доквілля	2008			28106	28106	6845		63057		15	16	19	
2	ОСББ Кузнєцова	Ремонт даху	Енергія та доквілля	2008			25993	25993	6377		58363		49	36	12	
3	Дитсадок 13	Каналізаційна система	Енергія та доквілля	2008			42631	42631	10073		95335		177	101	180	
	<i>Всього:</i>	*	*	*			96730	96730	23295		216755		241	153	211	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШАРС	KAMP	Посольство Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	разом	Рівень виконання, %	Жін.	Чол.	діти	Мі виторгів-набув
Вознесенськ																	
1	Школа № 5	Система опалення	Енергія та довкілля	2007	15704				15704	4133		35541	100	50	6	534	
2	Дитсадок 6	Ремонт туалетів	Соціальний розвиток	2007	34443				34443	8004		76890	100	19	5	106	
3	ОСББ Залізничник	Каналізац. система	Енергія та довкілля	2007	48604				48604	11561		108769	100	26	15	8	
4	ВК "Затишний"	Водопостачання	Соціальний розвиток	2007	67635				67635	37471		172741	100	112	128	46	
5	Школа #7	Ремонт туалетів	Соціальний розвиток	2007	61735				61735	14120		137590	90	680	292	518	
6	Мережа шкіл	Питна вода	Соціальний розвиток	2007	22155				22155	5773		50083	90			5158	
7	Школа №4	Ремонт приміщення	Соціальний розвиток	2008	33257				61763	11058		106078		375	325	443	
8	Школа №10	Ремонт приміщення	Соціальний розвиток	2008	51730				96070	17641		165441		625	535	623	
9	Школа №8	Ремонт приміщення	Соціальний розвиток	2008	42644				79197	14538		136379		720	626	722	
<i>Всього:</i>				*	*	*			487306	124299		581614	*	2607	1932	8158	
Кагарлик																	
1	ОСН Комунарска	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2007	24840				24840	5720		55400	90	12	9	10	
2	ГО "Ромашка"	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2008	46235				56509	12376		115120					
<i>Sub-total:</i>				*	*	*			24840	5720		55400	*	12	9	10	
Могилів-Подільський																	
1	Дитсадок 2	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007		37678			37678	9425		84781	90	55	4	245	
2	Дитсадок 5	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007		38564			38564	10775		87903	90	43	1	355	
3	Дитсадок 1	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007		36508			36508	8975		81991	90	25	5	296	
4	НГО "Ангел дітей"	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2007		74950			74950	32423		182323	15	120	120	120	
5	Школа №3	Встановлення вікон	Енергія та довкілля	2008				40556	49568	13414				939	744	796	
<i>Всього:</i>				*	*	187700		40556	237268	75012		436998	*	987	926	1016	
Нововолинськ																	
1	Дитсадок 4	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007	7700				7700	2337		17737	90	36	4	200	400
2	ВК "Струмок"	Каналізаційна система	Енергія та довкілля	2007	53900				53900	25060		132860	90	32	29	13	
3	ОСББ "Самшит"	Система водопостачання	Соціальний розвиток	2007	7200				7200	2208		16608	90	22	14	6	
4	ОСББ "Надія 2007"	Система водопостач.	Соціальний розвиток	2007	6100				6100	2267		14467	90	22	14	15	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШАРС	КАМР	Посольство Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	разом	Рівень виконання, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигоди-набувачі
5	ОСББ "Клавдія"	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	4960				44640	6686		56286	15	26	17	14	
6	ОСББ "Віра"	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	4080				36720	36720		46098	15	20	25	14	
7	ОСББ "7-Я"	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	3920				35280	5003		44203	90	19	7	12	
8	ВК "Світанок"	Питна вода	Соціальний розвиток	2007	7000				63000	16533		86533	90	20	16	6	
9	ОСББ "Іскра"	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	5150				46350	6274		57774	90	27	11	19	
	<i>Всього:</i>	*	*		<i>100010</i>				<i>300890</i>	<i>103088</i>		<i>472566</i>	*	<i>224</i>	<i>137</i>	<i>299</i>	<i>400</i>
	Львів																
1	ОСББ "Біля парку"	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	73719				73719	22562		170000	5	45	40	21	
2	Школа # 17	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2007	28425				28425	9150		66000	5	164	155	150	800
	<i>Всього:</i>	*	*	*	<i>102144</i>				<i>102144</i>	<i>31712</i>		<i>236000</i>		<i>209</i>	<i>195</i>	<i>171</i>	<i>800</i>
	Рубіжне																
1	ГО "Розвиток"	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2008	22997				22997	8300		54294		361	203	120	
	<i>Всього:</i>				<i>22997</i>				<i>22997</i>	<i>8300</i>		<i>54294</i>		<i>361</i>	<i>203</i>	<i>120</i>	
	Українка																
	ОСББ «Будівельник Українки»	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2008	68850				68850	39546		177246		89	47		
	<i>Всього:</i>				<i>68850</i>				<i>68850</i>	<i>39546</i>		<i>177246</i>		<i>89</i>	<i>47</i>		
	Разом 2004	*	*	*	488600				488600	118000	65200	1160400	100.0	1311	1574	4749	
	Разом 2005	*	*	*	293300				684700	119100	61100	1158200	99.2	2637	1932	8936	
	Разом 2006	*	*	*	1279608	896165			2175773	577279	380964	5309789	99.1	14003	11711	7735	40662
	Разом 2007	*	*	*	2243623	187700		181160	5223433	1206562	129000	9171478	51.0	10725	7368	24639	4149
	РАЗОМ 04/07	*	*	*	4305131	1083865		181160	8572506	2020941	636264	16799867	87.3	28676	22585	46059	44811
	Разом 2008	*	*	*	609042	173187	96730	166994	1634672	465720	334800	3438514	98.1	6355	4953	5379	
	РАЗОМ 04/08				4914173	1257052	96730	348154	10207178	2486661	971064	20238381	89.12	35031	27538	51438	44811
	Частка	*	*	*	24.3	6.2	0.5	1.7	50.4	12.3	4.8	100.0		114007			

Додаток -IV:
Деталі щодо фінансових трансакцій в 4 кв. 2008 р. за проектами місцевих партнерів щодо сталого розвитку, грн.

N	ОЖ/мережа	Кількість трансакцій	Загалом перераховано на кін. грудня 08					Сума до сплати у майбутньому					Рівень виконання%
			Фонд ПРООН	КАМ Р	Посольство Норвегії	Фонд ШАРС	Міські ради	Фонд ПРООН	КАМ Р	Посольство Норвегії	Фонд ШАРС	Міські ради	
1	Івано-Франківськ												
1.1	Дитсадок №6 «Колобок»	1	3,086.09				10,941.61						100
1.2	ОСББ «Південне»	1	12,684.60				0.00						100
1.3	Піклувальна рада Школи №25	1	14,000.00				0.00						100
1.4	БК Надвірнянська 32	1	14,721.40				0.00						100
1.5	БК Сахарова 27	1	1,591.00				2,872.60						100
1.6	БК Сахарова 33	1	1,591.00				12,872.60						100
	<i>Всього</i>	6	47,674.09	0.00	0.00	0.00	36,686.81						*
2	Гола Пристань												
2.1	ОСББ «Голо пристанський пенсіонер»	1			7,467.12		8,089.38			829.68		1,244.51	90
2.2	ОСББ «Озерянка»	2			19,332.80		21,749.40						100
2.3	НГО «Натхнення»	3			32,983.20		49,474.80						100
	<i>Всього:</i>	6	0.00	0.00	59,783.12	0.00	79,313.58			829.68		1,244.51	*
3	Новоград-Волинський												
3.1	Житловик	1	8,300.00				0.00						100
3.2	ОК «Олійник»	1	5,339.00				8,711.00						100
3.3	Батьківська рада Дитсадок №2	1	5,339.00				8,711.00						100
	<i>Всього:</i>	3	18,978.00	0.00	0.00	0.00	17,422.00						*
4	Кіровське												
4.1	ОСББ «Гарний будинок»	1	0.00		14,850.00		22,275.00	1,980.00				2,970.00	90
4.2	ОСББ «Молодіжний 6»	2	0.00		7,941.72		11,912.58						100
4.3	ОСББ «Молодіжний 8»	2	0.00		10,414.20		15,621.30						100
4.4	ОСББ «Молодіжний 18»	2	0.00		7,149.52		10,724.28						100
4.5	АСМВ "Molodizhnyi 19"	2	0.00		12,963.52		19,445.28						100
4.6	ОСББ «Молодіжний 21»	1	1,320.00		0.00		1,320.00						100
4.7	ОСББ «Шахтарська 24»	1	0.00		11,445.30		17,167.95	1,526.14				2,289.2	90
	<i>Всього:</i>	11	1,320.00	0.00	64,764.26	0.00	98,466.39	3,506.14				5,259.21	*
5	Саки												
5.1	НГО «Сакський світлячок»	2	0.00	34,104.80			38,367.90						100
5.2	ОСББ «Кузнцова 18-Б»	2	0.00	25,993.00	7		18,195.10						100

5.3	ОСББ «Іванові 8»	2	0.00	28,106.00			19,674.20										100
	<i>Всього:</i>	6	0.00	88,203.80	0.00	0.00	76,237.20										*
6	Рівне																
6.1	ОСББ «Данила Галицького 4»	1	13,860.00				0.00										100
6.2	НГО «Освіта майбутнього»	1	13,910.00				0.00										100
	<i>Всього:</i>	2	27,770.00	0.00	0.00	0.00	0.00										*
7	Вознесенськ																
7.1	НГО «Інтелект»	1	4,264.44				7,919.66										100
7.2	НГО «Промінь»	1	14,780.00				0.00										100
	<i>Всього:</i>	2	19,044.44	0.00	0.00	0.00	7,919.66										*
8	Долина																
8.1	ОК «Джерело життя вулиці Замкової»	2	63,000.00				63,000.00	7,000.00					7,000.00				90
	<i>Всього:</i>	2	63,000.00	0.00	0.00	0.00	63,000.00	7,000.00					7,000.00				*
9	Нововолинськ																
9.1	ОСББ «Віра»	1	408.00				3,672.00										100
9.2	ОСББ «Клавдія»	1	496.00				4,464.00										100
9.3	ОСББ «7-Я»	1	3,920.00				0.00										100
9.4	ОК «Струмок»	1	5,390.00				5,390.00										100
	<i>Всього:</i>	4	10,214.00	0.00	0.00	0.00	13,526.00										*
10	Миколаїв																
10.1	ОСББ «Світанок»	1	6,103.94				7,460.36										100
	<i>Всього:</i>	1	6,103.94	0.00	0.00	0.00	7,460.36										*
11	Тульчин																
11.1	НГО «Оленка»	2	27,000.00				13,500.00	40,500.00					4,500.00	4,500.00			90
11.2	НГО «Все для дітей»	2	27,000.00				13,500.00	40,500.00					4,500.00	4,500.00			90
	<i>Всього:</i>	4	54,000.00	0.00	0.00	7,000.00	81,000.00										
12	Могилів-Подільський																
12.1	НГО «Батьківська турбота» школи №3	2	0.00	23,657.55			13,519.00	43,935.45					3,604.80	5,407.20			90
12.2	Дитсадок №2	1	0.00				3,768.00	3,768.00									100
12.3	НГО «Ангел Надії»	1	0.00				7,495.00	7,495.00									100
	<i>Всього:</i>	4	0.00	23,657.55	0.00	24,782.00	55,198.45										
Всього			248,104.47	111,861.35	124,547.38	51,782.00	536,230.40	10,506.10	0.00	829.68	12,604.80	27,910.90					98.11
		52	1,072,525.65					51,851.55									

Додаток - V

Оцінка проектів місцевих громад в 2008 році реалізованих за підтримки ПРООН/МПВСР та міст-партнерів

SN	Назва ОГ / мережі – ініціатора проекту	Мета проекту	Загальна вартість проекту, грн	Планові результати впровадження проекту	Фактичні результати впровадження проекту
1	Рівне				
1.1	ОСББ «Шухевича-2»	Ремонт даху	1 70 000	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зняття старого покриття; - Улаштування цементної вирівнювальної стяжки; - Улаштування покриття з руберойду; - Улаштування покриття парпетів; - Фарбування 100 м труби. <p>Запланована вартість проекту 165 000 грн.; нефінансовий внесок громади 5 000 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі: мешканці 7 під'їздів – 852 особи: чоловіків – 244; жінок – 328; дітей – 280.</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поліпшиться екологічна ситуація в будинку (зменшиться вологість, зникне грибок та ін.); - Покращаться умови проживання мешканців (під час дощів вода не буде потрапляти у помешкання, під'їзди та в ліфтові шахти); - Зменшиться захворюваність дітей, пенсіонерів (через постійну вологість та недостатність опалення діти та люди похилого віку часто хворіють простудними захворюваннями). 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проведено капітальний ремонт покрівлі площею 2 223 м²; - Пофарбовано 100 м труби; - Облаштована прибудинкова територія. <p>Фактична вартість проекту: 165 000 грн.</p> <p>Вигодонабувачі - 1 713 осіб, з них: чоловіків - 487, жінок - 655, а також дітей - 571.</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Усунено проникнення дощових вод у квартири, під'їзди та ліфтові шахти (на 90%); - Понижено вологість повітря в приміщенні до 60%; - Ліквідовано розповсюдження грибка на 99%; - Забезпечено безперебійну подачу електроенергії та безперебійну роботу ліфтів; - Зменшилася захворюваність дітей та людей похилого віку.
1.2	ОСББ «Галицького-4»	Ремонт даху	154 000	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зняття старого покриття; - Улаштування цементної вирівнювальної стяжки; - Улаштування покриття з руберойду; - Улаштування покриття парпетів та конірок; - Встановлення дверей на дах. <p>Запланована вартість проекту: 154 000 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі: 178 осіб, з них: чоловіків - 50; жінок - 98; дітей – 30.</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поліпшиться екологічна ситуація в будинку (зменшиться вологість, зникне грибок та ін.); - Покращаться умови проживання мешканців (під час дощів вода не буде потрапляти у помешкання, під'їзди та в ліфтові шахти, мешканці верхніх поверхів зроблять ремонти своїх квартир); - Зменшиться захворюваність дітей, пенсіонерів (через постійну вологість діти та люди похилого віку часто хворіють простудними захворюваннями). 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проведено капітальний ремонт покрівлі площею 1250м²; - Встановлено двері на дах; - Облаштування дитячого майданчика та прибудинкової території. <p>Фактична вартість проекту: 154 000 грн.</p> <p>Вигодонабувачі: 357 осіб, з них: 110 чоловіків, 192 жінок, 55 дітей.</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Усунено проникнення дощових вод у квартири, під'їзди та ліфтові шахти (на 90%); - Понижено вологість повітря в приміщенні до 70%; - Ліквідовано розповсюдження грибка на 95%; - Забезпечено безперебійну подачу електроенергії та безперебійну роботу ліфтів; - Зменшилася захворюваність дітей та людей похилого віку.
1.3	ГО «Освіта майбутнього»	Ізоляція вікон	155 100	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Демонтаж старих дерев'яних вікон та дверей; - Встановлення нових металопластикових. <p>Запланована вартість проекту: 155 100 грн.</p>	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Замінено 81 вікна, 7 дверей; - Зроблена реконструкція колпу та капітальний ремонт спортзалу. <p>Фактична вартість проекту: 155 100 грн.</p>

				<p>Прямі вигодонабувачі: учнів – 232, з них дівч.-130; кл.-104, працівників ліцею – 47 (жін. – 31; чол. – 16); членів ОГ: 5 - чоловіків, 10 - жінок.</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зменшення витрат на підготовку до зимового періоду та щорічний ремонт вікон; - Зменшення витрат тепла; - Створення комфортних умов навчання; - Зменшення захворюваності учнів та вчителів. 	<p>Вигодонабувачі: учнів – 232, з них дівч.-130; кл.-104, працівників ліцею – 47 (жін. – 31; чол. – 16); членів ОГ: 5 - чоловіків, 10 – жінок; опосередковано: батьків – 458 (чол.-229; жін.-229)</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зменшилися витрати на підготовку до зимового періоду та щорічний ремонт вікон (фарба, утеплення, ремонт – орієнтовно 4500 грн.); - Зменшилися витрати тепла; - Створено комфортні умови для навчання (температура повітря в класах зросла з 14 до 16-19 градусів); - Зменшилась захворюваність і зросла відвідуваність на 7%.
2.	Новоград-Волпнський				
2.1	ОК «Олійник»	Каналізаційна система	467000,0	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <p>Будівництво каналізаційної станції</p> <p>Запланована вартість проекту: 467 000,0 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі:</p> <p>Мешканці мікрорайону Олійник.</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Збудовано централізовану систему відведення стоків; Виключено потрапляння стоків домогосподарств у ґрунтові води; - Покращено якість питної води у колодязях та свердловинах; - Покращено екологічну ситуацію жителів мікрорайону. 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <p>Будівництво каналізаційної станції</p> <p>Фактична вартість проекту: 467 000,0 грн.</p> <p>Вигодонабувачі:</p> <p>Мешканці мікрорайону Олійник.</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Збудовано централізовану систему відведення стоків; - Виключено потрапляння стоків домогосподарств у ґрунтові води; - Покращено екологічну ситуацію жителів мікрорайону; - Зросла активність мешканців щодо вирішення власних проблем за їх безпосередньої участі; Наприклад: - Зменшення щомісячних витрат на обслуговування септиків на 40,0 грн. у кожному домогосподарстві.
2.2	Дитсадок №2	Ремонт даху	260500,0	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <p>Будівництво шатрового даху.</p> <p>Запланована вартість проекту: 260 500,0 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі: Вихованці дитячого садочку, колектив ДНЗ</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Спорудження нового даху шатрового типу; - Поліпшення умов перебування вихованців, педагогічного та технічного персоналу закладу. 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <p>Будівництво шатрового даху.</p> <p>Фактична вартість проекту: 260 500,0 грн.</p> <p>Вигодонабувачі: Члени ГО «Батьківська рада», всі вихованці та обслуговуючий персонал дошкільного навчального закладу.</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Спорудження нового даху шатрового типу; - Покращення санітарно-епідеміологічного стану приміщень в садочку; - Зменшення надмірної вологості повітря; - Покращення зовнішнього та внутрішнього вигляду будівлі; - Збереження здоров'я дітей.
2.3	КК «Громадський прогрес»	Питна вода	130912,0	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <p>Будівництво б'ювету питної води.</p> <p>Запланована вартість проекту: 130 912,0 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі:</p> <p>Мешканці мікрорайону Зелені.</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Покращення якості питної води. 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <p>Збудовано б'ювет питної води в мікрорайоні Зелені.</p> <p>Фактична вартість проекту: 130 912,0 грн.</p> <p>Вигодонабувачі:</p> <p>Мешканці мікрорайону Зелені та прилеглих мікрорайонів.</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Покращення якості питної води; - Вирішення проблеми власними зусиллями мешканців мікрорайону; - Поліпшення умов проживання територіальної громади мікрорайону; - Покращення благоустрою території.
2.4	ГО Житловик	Спортивний	92377,0	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Будівництво спортивного майданчика. 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Будівництво спортивного майданчика;

		майданчик		<ul style="list-style-type: none"> - Облаштування благоустрою прибудинкової території. 	<ul style="list-style-type: none"> - Облаштування благоустрою прибудинкової території; - Облаштування дитячого майданчика.
				Запланована вартість проекту: 92 377,0 грн.	Фактична вартість проекту: 92 377,00 грн.
				Прямі вигодонабувачі: Члени ОСББ «Житловик».	Вигодонабувачі: Мешканці мікрорайону Світанок, вихованці ДНЗ № 4, ЗОШ №3 та сусідніх мікрорайонів.
				Очікувані проектні результати: - Покращення умов проживання членів ОСББ «Житловик».	Досягнуті проектні результати: - Удосконалення якості управління; - Залучення громади до здорового способу життя; - Споруджено дитячий майданчик; - Облаштовані місця для відпочинку; - Забезпечення проведення уроків фізичного виховання на свіжому повітрі для дітей ДНЗ №4 та учнів ЗОШ №3.
3	Івано-Франківськ				
3.1	ОСББ «Півден не» Південний бульвар, 33	Реконструкція шатрового даху	141109,6	<ul style="list-style-type: none"> Заплановані проектні роботи: - Заміна шиферного покриття. 	<ul style="list-style-type: none"> Фактично виконані проектні роботи: - Демонтовано старий шифер; - Встановлено нове покриття з металопрофілю; - Замінено трубу холодного водопостачання від колектора до будинку – 160 м.п.; - Встановлено біля будинку тротуарну плитку; - Заасфальтовано прибудинкову доріжку.
				Запланована вартість проекту: 141 109,60 грн.	Фактична вартість проекту: 161 109,60 грн.
				Прямі вигодонабувачі: мешканців - 151, з них чоловіків - 48, жінок – 82, дітей – 21.	Вигодонабувачі: мешканців - 151, з них чоловіків - 48, жінок – 82, дітей – 21.
				Очікувані проектні результати: - Покращення естетичного вигляду даху.	Досягнуті проектні результати: - Покращився естетичний вигляд даху; - Покращилась подача холодної води; - Покращився благоустрій прибудинкової території.
3.2	БО «Піклуваль на рада ДНЗ №6»	Реконструкція шатрового даху	155981,45	<ul style="list-style-type: none"> Заплановані проектні роботи: - Реконструкція даху. 	<ul style="list-style-type: none"> Фактично виконані проектні роботи: - Демонтовано старе покриття; - Встановлено нове покриття з металопрофілю; - Зроблено внутрішній ремонт приміщення.
				Запланована вартість проекту: 155 981,45 грн.	Фактична вартість проекту: 169 981,45 грн.
				Прямі вигодонабувачі: 110 - дітей (56 - дівчаток, 54 - хлопчиків), 30 - працівників.	Вигодонабувачі: 110 - дітей (56 - дівчаток, 54 - хлопчиків), 30 - працівників.
				Очікувані проектні результати: - Покращення санітарно-гігієнічних умов; - Зменшення кількості постійних ремонтних робіт; - Покращення стану будівлі зовні.	Досягнуті проектні результати: - Зменшилась кількість постійних ремонтних робіт; - Покращились санітарно-гігієнічні умови; - Покращився стан будівлі зовні і всередині; - Зменшилась захворюваність дітей; - IV квартал 2007 р. 1 дитиною пропущено 26 днів; - IV квартал 2008 р. 1 дитиною пропущено 19 днів. - Збільшилась відвідуваність на 18 %.

3.3	БО «Піклувальна рада ЗШ №25»	Заміна вікон	164805,00	Заплановані проектні роботи: - Демонтаж старих вікон - 93 шт.; - Встановлення нових вікон - 93 шт.; - Зароблення відкосів; - Вивезення будівельного сміття.	Фактично виконані проектні роботи: - Демонтовано старих вікон - 120 шт.; - Встановлено нових вікон - 120 шт.; - Зароблено відкосів - 831 м/п.; - Вивезено будівельного сміття – 44 м.куб.
				Запланована вартість проекту: 164 805,00 грн.	Фактична вартість проекту: 201 805,00 грн. (за рахунок встановлення вікон в класах батьками); внесок громади 61115,00 грн.
				Прямі вигодонабувачі: 958 - осіб (846 - учнів, 84 - вчителів, 28 - обслуговуючого персоналу).	Вигодонабувачі: 958 - осіб (846 - учнів, 84 - вчителів, 28 - обслуговуючого персоналу).
				Очікувані проектні результати: - Покращення архітектури будівлі; - Економія тепла в коридорах і класах; - Покращення температурного режиму; - Зменшення захворюваності учнів на ГРЗ.	Досягнуті проектні результати: - Покращилась архітектура будівлі школи; - Тепліше стало в класах та коридорах школи; - Температура з 13 - 15 градусів підвищилася на 20 - 21 градусів тепла; - Захворованість учнів на ГРЗ зменшилась на 40 %; - Зросла відвідуваність уроків на 21 %.
3.4	ОСН «БК на вул. Сахарова, 27»	Ремонт підвальних розгалужень	161406.89	Заплановані проектні роботи: - Заміна труб холодного, гарячого водопостачання, опалення та каналізації.	Фактично виконані проектні роботи: - Замінено труби холодного, гарячого водопостачання, опалення, каналізації та елеватору; - Замінено будинкову електроштовпу; - Пофарбовано вхідні двері та поштові скриньки; - Відремонтовано люки та вентиляційні отвори підвалу.
				Запланована вартість проекту: 161 406,89 грн.	Фактична вартість проекту: 182 206,89 грн. - Реконструкція підвальних розгалужень – 161 406,89 грн.; - Заміна електроштовпи – 18 000,00 грн.; - Фарбування дверей та поштових скриньок - 800,00 грн.; - Ремонт люків та вентиляційних отворів - 2000,00 грн.
				Прямі вигодонабувачі: 180- мешканців, 60– чоловіків, 66 – жінок, 54– дітей.	Вигодонабувачі: 180- мешканців, 60– чоловіків, 66 – жінок, 54– дітей.
				Очікувані проектні результати: - Покращення умов проживання, безпеки та відпочинку.	Досягнуті проектні результати: - Покращилась подача холодної, гарячої води та опалення; - Покращився санітарний стан підвального приміщення, оскільки труби не течуть; - Вирішилось питання стосовно якості послуг щодо водовідведення; - Покращилось електропостачання будинку;
3.5	ОСН «БК 194/В на вул. Вовченка	Ремонт підвальних розгалужень	178815.00	Заплановані проектні роботи: - Заміна труб холодного, гарячого водопостачання, опалення.	Фактично виконані проектні роботи: - Замінено труби холодного, гарячого водопостачання, опалення та каналізації.
				Запланована вартість проекту: 178 815,00 грн.	Фактична вартість проекту: 193815,00 грн. - Заміна труб холодного, гарячого водопостачання та опалення - 178818,00 грн.; - Каналізація - 15000,00 грн.
				Прямі вигодонабувачі: 501- мешканець, в тому числі: жінок – 230, чоловіків – 188, дітей – 83.	Вигодонабувачі: 501- мешканець, в тому числі: жінок – 230, чоловіків – 188, дітей – 83.
				Очікувані проектні результати: - Покращення подачі холодної, гарячої води та опалення; - Зменшення витрат води; - Оптимізація оплати послуг холодного, гарячого водопостачання та опалення.	Досягнуті проектні результати: - Покращилась подача холодної, гарячої води та опалення; - Покращився санітарний стан підвального приміщення, оскільки труби не течуть; - Вирішилось питання стосовно якості послуг щодо водовідведення.

3.6	БО «Піклуваль на рада ЗШ №2»	Каналізаційна систем	104676.00	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • реконструкція старих туалетних приміщень. <p>Запланована вартість проекту: 104676.00 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі: 553 - осіб (496 - учнів, 43 - вчителів, 14 - обслуговуючого персоналу).</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. покращення санітарно - гігієнічних та технічних умов життя та самообслуговування учасників навчально - виховного процесу; 2. економія води та її якості; 3. зменшення затрат на постійний ремонт туалетних приміщень; 4. зменшення захворюваності на інфекційні хвороби. 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • демонтовано старих туалетних приміщень - 6 шт.; • встановлено дверних полотен - 17 шт.; • встановлено унітазів - 12шт., біде - 1 шт.; • встановлено умивальників - 4 шт.; • встановлено керамічних плиток - 118 м кв. <p>Фактична вартість проекту: 104676.00 грн. Внесок громади - 19991,00грн.</p> <p>Вигодонабувачі: 639 - осіб (582 - учнів, 43 - вчителів, 14 - обслуговуючого персоналу).</p> <p>Достигнуті проектні результати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. набагато покращились санітарно - гігієнічні умови вчителів та учнів школи; 2. протягом 2008 року не було зареєстровано ні одного випадку захворювання на інфекційні хвороби, в 2007 році - 3 випадки; 3. на 26 % зросла економія колодної води, покращився тиск в трубах, зросла її якість.
3.7	ОСН «БК на вул. Сахарова 33»	Заміна труб у підвалі	161291,89	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Заміна труб холодного, гарячого водопостачання, опалення та каналізації. <p>Запланована вартість проекту: 161 291, 89 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі: 192 - мешканці; 68- чоловіків, 76 – жінок, 48– дітей</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Покращення умов проживання, безпеки та відпочинку. 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Замінено труби холодного, гарячого водопостачання, опалення, каналізації та елеваторну; - Замінено будинкову електрошпиготу; - Пофарбовано входні двері та поштові скриньки; - Відремонтовано люки та вентиляційні отвори підвалу. <p>Фактична вартість проекту: 182 091,89 грн.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Реконструкція підвального розгалуження – 161 291,89 грн.; - Заміна електрошпиготи – 18 000,00 грн.; - Фарбування дверей та поштових скриньок - 800,00 грн.; - Ремонт люків та вентиляційних отворів - 2000,00 грн. <p>Вигодонабувачі: 192 - мешканців; 68- чоловіків, 76 – жінок, 48– дітей.</p> <p>Достигнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Покращилась подача колодної, гарячої води та опалення; - Покращився санітарний стан підвального приміщення, оскільки труби не течуть; - Вирішилось питання стосовно якості послуг щодо водовідведення; - Покращилось електропостачання будинку.
4	Кіровське				
4.1.	ОСББ «Молодіжний б»	Підвальні розгалуження	25 953	<p>Заплановані проектні роботи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Реконструкція холодного водопостачання; - Реконструкція каналізаційних відводів; - Реконструкція системи опалення; - Очищення та дезінфекція підвального приміщення. <p>Запланована вартість проекту 25953 грн</p> <p>Прямі вигодонабувачі</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мешканці будинку <p>Всього мешканців – 181; Всього чоловіків – 58; Всього жінок – 84; Всього дітей - 39</p>	<p>Фактично виконані проектні роботи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Реконструйовано холодне водопостачання; - Реконструйовано каналізаційні відводи; - Реконструйовано систему опалення; - Очищено та дезінфіковано підвальне приміщення. <p>Фактична вартість проекту 32783 грн</p> <p>Вигодонабувачі</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мешканці будинку; - Міська рада

				<p>Очікувані проектні результати</p> <ul style="list-style-type: none"> - покращення питної води через реконструкцію холодного водопостачання; - покращення довкілля через реконструкцію каналізаційних розгалужень; - зменшення витрат на поточний ремонт підвальних розгалужень; - покращення опаловальної системи через реконструкцію системи опалення; 	<p>Досягнуті проектні результати</p> <ul style="list-style-type: none"> - покращення питної води через реконструкцію холодного водопостачання; - покращення довкілля через реконструкцію каналізаційних розгалужень; - зменшення витрат на поточний ремонт підвальних розгалужень; - покращення опаловальної системи через реконструкцію системи опалення;
4.2	ОСББ «Молодіанка 8»	Підвальні розгалуження	34 033,5	<p>Заплановані проектні роботи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Реконструкція холодного водопостачання; - Реконструкція системи опалення; <p>Запланована вартість проекту</p> <ul style="list-style-type: none"> - 34033,5 грн <p>Прямі вигодонабувачі</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мешканці будинку: Всього мешканців – 234; Всього чоловіків – 95; Всього жінок – 103; Всього дітей – 36. <p>Очікувані проектні результати</p> <ul style="list-style-type: none"> - покращення питної води через реконструкцію холодного водопостачання; - зменшення витрат на поточний ремонт підвальних розгалужень; - покращення опаловальної системи через реконструкцію системи опалення; 	<p>Фактично виконані проектні роботи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Реконструйовано холодне водопостачання; - Реконструйовано систему опалення; <p>Фактична вартість проекту</p> <ul style="list-style-type: none"> - 34033,5 грн <p>Вигодонабувачі</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мешканці будинку; - Міська рада. <p>Досягнуті проектні результати</p> <ul style="list-style-type: none"> - покращення питної води через реконструкцію холодного водопостачання; - зменшення витрат на поточний ремонт підвальних розгалужень; - покращення опаловальної системи через реконструкцію системи опалення;
4.3	ОСББ «Молодіанка 18»	Підвальні розгалуження	23365	<p>Заплановані проектні роботи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Реконструкція холодного водопостачання; - Реконструкція каналізаційних відводів; - Реконструкція системи опалення; - Очищення та дезінфекція підвального приміщення <p>Запланована вартість проекту : 23365 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі – : - Мешканці будинку Всього мешканців – 133; Всього чоловіків – 43; Всього жінок – 55; Всього дітей – 35.</p> <p>Очікувані проектні результати</p> <ul style="list-style-type: none"> - покращення питної води через реконструкцію холодного водопостачання; - покращення довкілля через реконструкцію каналізаційних розгалужень; - зменшення витрат на поточний ремонт підвальних розгалужень; - покращення опаловальної системи через реконструкцію системи опалення 	<p>Фактично виконані проектні роботи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Реконструйовано холодне водопостачання; - Реконструйовано каналізаційні відводи; - Реконструйовано систему опалення; - Очищено та дезінфіковано підвальне приміщення. <p>Фактична вартість проекту: 29028 грн.</p> <p>Вигодонабувачі</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мешканці будинку; - Міська рада. <p>Досягнуті проектні результати</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) покращення питної води через реконструкцію холодного водопостачання; 2) покращення довкілля через реконструкцію каналізаційних розгалужень; 3) зменшення витрат на поточний ремонт підвальних розгалужень; 4) покращення опаловальної системи через реконструкцію системи опалення;
4.4	ОСББ «Молодіанка 19»	Підвальні розгалуження	42365	<p>Заплановані проектні роботи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Реконструкція системи опалення; - Очищення та дезінфекція підвального приміщення. <p>Запланована вартість проекту</p> <ul style="list-style-type: none"> 42365 грн. <p>Прямі вигодонабувачі</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мешканці будинку Всього мешканців – 387; Всього чоловіків – 125; 	<p>Фактично виконані проектні роботи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Реконструйовано систему опалення; - Очищено та дезінфіковано підвальне приміщення <p>Фактична вартість проекту</p> <ul style="list-style-type: none"> 48128 грн. <p>Вигодонабувачі</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мешканці будинку;

				Всього жінок – 141; Всього дітей – 115; Очікувані проектні результати - зменшення витрат на поточний ремонт підвальних розгалужень; - покращення опалювальної системи через реконструкцію системи опалення;	- Міська рада. Досягнуті проектні результати 1) зменшення витрат на поточний ремонт підвальних розгалужень; 2) покращення опалювальної системи через реконструкцію системи опалення;
4.5	ОСББ «Молодіжний 21»	Підвальні розгалуження	34900	Заплановані проектні роботи Реконструкція холодногo водопостачання; Реконструкція каналізаційних відводів; Реконструкція системи опалення; -Очищення та дезінфекція підвального приміщення Запланована вартість проекту 34900 грн. Прямі вигодонабувачі Мешканці будинку Всього мешканців – 486; Всього чоловіків – 150; Всього жінок – 207; Всього дітей – 129. Очікувані проектні результати - покращення питної води через реконструкцію холодногo водопостачання; - покращення довкілля через реконструкцію каналізаційних розгалужень; - зменшення витрат на поточний ремонт підвальних розгалужень; - покращення опалювальної системи через реконструкцію системи опалення;	Фактично виконані проектні роботи - Реконструйовано холодне водопостачання; - Реконструйовано каналізаційні відводи; - Реконструйовано систему опалення; - Очищено та дезінфіковано підвальне приміщення Фактична вартість проекту 34900 грн. Вигодонабувачі - Мешканці будинку; - Міська рада Досягнуті проектні результати 1) покращення питної води через реконструкцію холодногo водопостачання; 2) покращення довкілля через реконструкцію каналізаційних розгалужень; 3) зменшення витрат на поточний ремонт підвальних розгалужень; 4) покращення опалювальної системи через реконструкцію системи опалення;
5	Гола Пристань				
5.1	ОСББ «Озерянка»	Реконструкція шатрового даху	53 702	Заплановані проектні роботи: - Демонтаж та монтаж шатрової покрівлі. Запланована вартість проекту: 53 702 грн. Прямі вигодонабувачі: 14 – члени ОСББ Очікувані проектні результати: - Покращення технічного стану будинку; - Покращення якості життя мешканців будинку.	Фактично виконані проектні роботи: - Демонтаж та монтаж шатрової покрівлі. Фактична вартість проекту: 54 052 грн. Вигодонабувачі: 24 – мешканці будинку Досягнуті проектні результати: - Зменшення щорічних витрат на поточні ремонти даху, під'їздів, квартир на 3 000 – 3 500 грн.
5.2	Шкільна мережа «Наткненія»	Ремонт приміщення	91 620	Заплановані проектні роботи: - Розбирання підпирних стін і бетонної плитки з демонтажем металевих кріплень; - Демонтаж і монтаж сходових маршів; - Улаштування бетонних підпирних стін і стін підвалів з установкою закладних деталей; - Затирання швів цементним розчином з виконанням робіт по бічній гідроізоляції стін; - Улаштування цементної стяжки. Запланована вартість проекту: 91 620г грн. Прямі вигодонабувачі: 170 – діти, що відвідують цей навчальний заклад, 35 – працівники закладу.	Фактично виконані проектні роботи: - Розбирання підпирних стін і бетонної плитки з демонтажем металевих кріплень; - Демонтаж і монтаж сходових маршів; - Улаштування бетонних підпирних стін і стін підвалів з установкою з закладних деталей; - Затирання швів цементним розчином з виконанням робіт по бічній гідроізоляції стін; - Улаштування цементної стяжки. Фактична вартість проекту: 92 120 грн. Вигодонабувачі: 548 – діти, що відвідують навчальний заклад, батьки або особи, що їх замінюють, працівники закладу, члени ГО «Мережа дошкільних

				<p>Отримані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вирішено проблему щодо загрози деформації фундаменту будівлі дитячого садка; - Досягнуто максимально безпечне перебування дітей на території дитячого садка. 	<p>навчальних закладів «Натяження»».</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зменшилися витрати на щорічні ремонтні роботи близько 3 000 грн.
6	Нововолпнськ				
6.1	ОСББ «7-Я»	Ремонт даху	44 203	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ремонт даху та ремонт димарів. <p>Запланована вартість проекту: 44 203 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі: 38- мешканців; 7- чоловіків, 19 – жінок, 12 – дітей.</p> <p>Отримані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Відремонтований дах та обмотка. 	<p>Фактично виконані проектні роботи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Відремонтований дах; - Відремонтовані димарі; - Відремонтовано фасад будинку; - Планують реконструкцію системи внутрішнього будинкового опалення та холодного водопостачання. <p>Фактична вартість проекту: 53 028 грн..</p> <ul style="list-style-type: none"> - Замінено дах будинку: 44 203 грн - Відремонтовано димарі: 6 325 грн. - Відремонтована обмотка: 2 500 грн. <p>Вигодонабувачі: 38- мешканців; 7- чоловіків, 19 – жінок, 12 – дітей.</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Відремонтований дах; - Відремонтовані димарі; - Відремонтована обмотка; - Покращилася благоустрій території; - Заощадження коштів мешканців.
6.2	ОСББ «Клавдія»	Ремонт даху	56 286	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ремонт даху та димарів. <p>Запланована вартість проекту: 56 286 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі: мешканців 57, чоловіків 17; жінок - 26; з них дітей 14.</p> <p>Отримані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Відремонтований дах та димарі; - Зменшення витрат на ремонт. 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Відремонтований дах та димарі; - Відремонтований дах; - Відремонтовані димарі; - Зроблений ремонт під'їздів; - Замінені входні двері; - Відремонтований фасад будинку; - Замінені вікна в під'їздах. <p>Фактична вартість проекту: 64 980 грн.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Замінено дах в будинку 56 286 грн. - Відремонтована обмотка – 2700 грн - Заміна входних дверей 6 000 грн. - Ремонт під'їздів – 1000 грн. <p>Вигодонабувачі: мешканців 57, чоловіків 17; жінок - 26; з них дітей 14.</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Відремонтований дах та димарі; - Заміна дерев'яних конструкцій даху; - Зменшилась кількість постійних ремонтних робіт; - Капітальний ремонт у під'їздах; - Замінили трубу холодного водопостачання на центральному вводі на будинок та вентиль.
6.3	ОСББ «Віра»	Заміна труб у підвалі	46 098	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Заміна труб холодного водопостачання та центрального опалення. 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Замінені труби холодного водопостачання та центральне опалення.

					<ul style="list-style-type: none"> - Заміна вікна 1 шт. - Заміна вікнах дверей 2 000 грн. - Покращення благоустрою 1000 грн.
				Прямі вигодонабувачі: Мешканців 59-; 25- чоловіків, 20 – жінок, 14 – дітей.	Вигодонабувачі: Мешканців 59-; 25- чоловіків, 20 – жінок, 14 – дітей.
				Очікувані проектні результати: - Заміна систем водо- та тепlopостачання; - Зменшення витрат на ремонт.	Досягнуті проектні результати: - Замінена система водо- та тепlopостачання; - Покращився санітарно-гігієнічний стан та вплив на здоров'я мешканців; - Покращилася якість води; - Збільшилася температура обігріву; - Було проведено ремонт даху та під'їздів будинку.
6.4	ОСН «Струмок»	Каналізаційна система		Заплановані проектні роботи: - Побудова каналізаційної мережі на вул. Гастелло, Білоруська.	Фактично виконані проектні роботи: - Побудована каналізаційна мережа на вул. Гастелло, Білоруська.
				Запланована вартість проекту: 132 860 грн.	Фактична вартість проекту: 132 860 грн. - Побудова каналізаційної мережі вздовж вулиці 132 860 грн; - Провели газифікацію вулиць; - Провели освітлення вулиць; - Впорядковане прокладене тверде дорожнє покриття.
				Прямі вигодонабувачі: 74 - мешканців; 30 – чоловіків, 32 – жінок, 12 – дітей.	Вигодонабувачі: 74 - мешканців; 30 – чоловіків, 32 – жінок, 12 – дітей.
				Очікувані проектні результати: - Побудова каналізаційної мережі по вулицях; - Відновлення санітарних умов проживання.	Досягнуті проектні результати: - Побудована каналізаційна мережа вздовж вулиць; - Покращення санітарно-гігієнічного стану в мешканців вулиць; - Зменшення витрат на замовлення машини «аспіратор» (= 120грн. раз в два тижня, було).
7.	Вознесенск				
7.1	Добродійний фонд школи №4	Ремонт приміщень	105578	Заплановані проектні роботи: - Проведення капітального ремонту шкільного актового залу. Запланована вартість проекту: 105 578 грн.	Фактично виконані проектні роботи: - Роботи по капітальному ремонту актового залу повністю виконані. Фактична вартість проекту: 105 578 грн.
				Прямі вигодонабувачі: Учні ЗОШ № 4 – 443 чол., вчителі ЗОШ № 4 – 34 чол., обслуговуючий персонал – 18 чол., батьківська громада – 648 чол.	Вигодонабувачі: 443 учні ЗОШ № 4, вчителі ЗОШ № 4 – 34 чол., обслуговуючий персонал – 18 чол., батьківська громада – 648 чол.
				Очікувані проектні результати: - Покращиться стан виконаної роботи; - Покращиться культурно-духовне життя учасників навчально-виховного процесу.	Досягнуті проектні результати: - Вплив виконаної роботи покращився на 5%; - Відвідуваність школи покращилася на 15 %; - Залучення учнів до гуртка збільшилось на 25 %; - Зменшився на 5 % рівень правопорушень в мікрорайоні школи.
7.2	Добродійний фонд «Інтелект» школи №8	Ремонт приміщень	135379.2	Заплановані проектні роботи: - Проведення капітального ремонту шкільного актового залу. Запланована вартість проекту: 135 379,2 грн.	Фактично виконані проектні роботи: - Роботи по капітальному ремонту актового залу повністю виконані. Фактична вартість проекту: 135 379,2 грн.
				Прямі вигодонабувачі: учні ЗОШ № 8 – 722 чол., вчителі ЗОШ № 8 – 43 чол., обслуговуючий персонал – 17 чол., батьківська громада – 1286 чол.	Вигодонабувачі: 722 учні ЗОШ № 8, вчителі ЗОШ № 8 – 43 чол., обслуговуючий персонал – 17 чол., батьківська громада – 1286 чол.

				<p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Покращитися громадсько-культурне життя мікрорайону; - Позитивний вплив на довкілля молоді. 	<p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Навчально-виховний процес покращився на 6 %; - Відвідуваність школи покращилась на 10 %; - На 15 % покращилось громадсько – культурне життя північного життємасиву міста.
7.3	Добродійний фонд «Промінь» школа загальної освіти №10	Капітальний ремонт фасада школи	164991	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проведення капітального ремонту фасаду школи. <p>Запланована вартість проекту: 164 991 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі:</p> <p>учні ЗОШ № 10 – 623 чол., вчителі ЗОШ № 10 – 42 чол., обслуговуючий персонал – 18 чол., батьківська громада – 1100 чол.</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Покращитися естетичний вигляд школи; - Зменшення травматизму школярів та перехожих. 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Капітальний ремонт шкільного фасаду повністю закінчено. <p>Фактична вартість проекту: 230 477,00 грн.</p> <p>Вигодонабувачі:</p> <p>623 учнів ЗОШ № 10 вчителі ЗОШ № 10 – 42 чол., обслуговуючий персонал – 18 чол., батьківська громада – 1100 чол.</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Покращення здоров'я учнів та вчителів ЗОШ № 10 на 7 %; - Зникла загроза травматизму учнів та перехожих від руйнування фасаду; - Зникла загроза руйнування будівлі; - Покращився зовнішній вигляд школи, як історичної пам'ятки міста на 100 %.
8	Кагарлик				
8.1	Домовий комітет «Надія» Вул. Коммунарська, 8	Ремонт приміщення	56 695	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Штукатурення та фарбування будинку; - Заміна вхідних дверей; - Влаштування відмостки навколо будинку; - Облицювання балконів пластиковою вагонкою; - Улаштування ганку. <p>Запланована вартість проекту: 55 000, 00 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі:</p> <p>Жителі будинку.</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поліпшення умов життя територіальної громади будинку; - Удосконалення якості управління; - Навколишнього середовища. 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Штукатурення та фарбування будинку; - Заміна вхідних дверей; - Заміна спільного міжповерхового вікна; - Влаштування відмостки навколо будинку; - Обкладання плиткою поцолю навколо будинку; - Облицювання балконів пластиковою вагонкою; - Улаштування ганку. <p>Фактична вартість проекту: 56 695, 00 грн.</p> <p>Вигодонабувачі:</p> <p>Жителі будинку.</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Люди з позитивними емоціями повертаються в будинок; - Жителі більше коштів вносять на облаштування та утримання будинку, щомісяця близько 500 грн., порівняно з 185 грн. раніше сплачуваними в КЖСП. - Добрий приклад для інших жителів міста, майже в тричі зросла подача заявок на спів фінансування до відділу міської ради, до реалізації проекту 3 заявки, після реалізації 15 заявок.
9	Могилів-Подільський				
9.1	"Дошкільний навчальний заклад № 1 м. Могилева – Подільського"	Капітальний ремонт реабілітаційного відділення в реабілітаційному	179523.85	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Капітальний ремонт реабілітаційного відділення в реабілітаційному центрі "Ангел надії" 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Бітонування підлоги облаштування підлоги; - Укладка плитки; - Набивання дер. каркасу на стіни; - Укладка пенопласту; - Облаштування стелі; - Монтаж стін з гіпсокартону; - Прокладка електромережі; - Шпаклівка, грунтувка, покраска стін та стелі.

		центри "Ангел ваді"		Запланована вартість проекту: 179 523,85 грн.	Фактична вартість проекту: 179523,85 грн. - Громадська організація 29 523,85 грн; - Муніципалітет 75 000,00 грн; - ПРООН/МПСР 75 000,00 грн.
				Прямі виконавці: 120 дітей, з них хлопчиків 78 дівчаток 42.	Виконавці: 120 дітей, з них хлопчиків 78 дівчаток 42.
				Очікувані проектні результати: - Здійснення ранньої соціальної реабілітації дітей з особливими потребами максимально наближеними до місця їх проживання; - Реалізація для кожної дитини індивідуальних реабілітаційних програм з урахуванням рівня їх розвитку; - Проведення ранньої соціальної реабілітації, поступова інтеграція дітей з особливими потребами у дитячі дошкільні заклади, загальноосвітні школи, інтеграція загалом в суспільство.	Досягнуті проектні результати: - Покращились умови перебування дітей з особливими потребами - Покращились санітарно-гігієнічні умови; - Покращився стан будівлі зовні і всередині.
9.2	«Дитяча школа №1 в Могилів-Подільському»	Установ ка вікон	81 991	Заплановані проектні роботи: Заміна дерев'яних вікон на металопластикові.	Фактично виконані проектні роботи: - Демонтаж старих віконних блоків 33 шт; - Монтаж металопластикових віконних блоків: -10,65 кв.м 8 шт; -1,96 кв.м 16 шт; -3,51 кв.м 1 шт; - Монтаж підвіконня 90 м; - Будівельно-облаштувальні роботи.
				Запланована вартість проекту: 81 991,00 грн	Фактична вартість проекту: 81 991,00 грн; - Громадська організація 8200 грн; - Муніципалітет 36516,41 грн; - ПРООН/МПСР 36500 грн.
				Прямі виконавці: 296 дітей, з них хлопчиків 160 дівчаток 136	Виконавці: 296 дітей, з них хлопчиків 160 дівчаток 136
				Очікувані проектні результати: - Покращення умов перебування дітей у ДНЗ; - Економія коштів на поточні ремонти (фарбування, утеплення); - Економія енергоресурсів (природного газу).	Досягнуті проектні результати: - Зменшення випадків захворювання дітей на ОРВІ на 25-30%; - Економія коштів на поточні ремонти 850 грн./рік; - Економія природного газу 15% від потреби в опалювальний сезон.
9.3	«Мережа навчальних закладів міста Могилева-Подільського»	Установ ка вікон	84781.00	Заплановані проектні роботи: Заміна дерев'яних вікон на металопластикові.	Фактично виконані проектні роботи: - Демонтаж старих віконних блоків 37 шт; - Монтаж металопластикових віконних блоків: -1,65 кв.м 2 шт; -1,97 кв.м 12 шт; -3,47 кв.м 12 шт; -10,6 кв.м 11 шт; - Монтаж підвіконня 110 м; - Будівельно-облаштувальні роботи.
				Запланована вартість проекту: 83 856,00 гр	Фактична вартість проекту: 83 856,00 грн. - Громадська організація 8500,00 грн; - Муніципалітет 37 678,00 грн.; - ПРООН/МПСР 37678,00 грн
				Прямі виконавці: 245 дітей, (з них хлопчиків – 136, дівчаток – 109).	Виконавці: 245 дітей, (з них хлопчиків – 136, дівчаток – 109).

				<p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Покращення умов перебування дітей у ДНЗ; - Економія коштів на поточні ремонти (фарбування, утеплення); - Економія енергоресурсів (природного газу). 	<p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зменшення випадків захворювання дітей на ОРВІ на 25-30%; - Економія коштів на поточні ремонти 1000 грн./рік; - Економія природного газу 15% від потреби в опалювальний сезон.
9.4	«Мережа навчальних закладів міста Могилева-Подільського»	«Заміна дерев'яних вікон на металопластикові в дитячій школі №5»	86128.48	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Заміна дерев'яних вікон на металопластикові. <p>Запланована вартість проекту: 83 856,00 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі: 245 дітей, (з них хлопчиків – 136, дівчаток – 109).</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Покращення умов перебування дітей у ДНЗ; - Економія коштів на поточні ремонти (фарбування, утеплення); - Економія енергоресурсів (природного газу). 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Демонтаж старих віконних блоків 37 шт; - Монтаж металопластикових віконних блоків: -1,65 кв.м 2 шт, -1,97 кв.м 12 шт, 3,47 кв.м 12 шт, 10,6 кв.м 11 шт, Монтаж підвіконня 110 м; Будівельно-облаштувальні роботи. <p>Фактична вартість проекту: 83 856,00 грн;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Громадська організація 8500,00 грн; - Муніципалітет 37678,00 грн; - ПРООН/МПСР 37678,00 грн. <p>Вигодонабувачі: 245 дітей, (з них хлопчиків – 136, дівчаток – 109).</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зменшення випадків захворювання дітей на ОРВІ на 25-30%; - Економія коштів на поточні ремонти 1000 грн./рік; - Економія природного газу 15% від потреби в опалювальний сезон.
10	Тульчин				
10.1	ГО «Все для дітей»	Установчі роботи	99 998.40	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Заміна вікон на сучасні пластикові. <p>Запланована вартість проекту: 99 998, 40 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі -120 дітей (68-дівчат, 52-хлопчиків), 30 працівників (4-чоловіків, 26-жінок).</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зменшитися захворюваність дітей; - Значна економія енергоресурсів. 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Замінено всі вікна у ДНЗ №4 на сучасні пластикові. <p>Фактична вартість проекту: 99 998, 40 грн.</p> <p>Вигодонабувачі-120 дітей(68-дівчат, 52-хлопчиків), 30 працівників (4-чоловіків, 26-жінок)+120 батьків.</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Економія газу - за 2,5 місяця 2007р-витрачено 6069 м.куб. 2008р -2657м.куб економія склала-3 412м.куб. - Зменшилась невідвідування садочка дітьми, так за 2,5 місяця 2007р.- 960 днів, 2008р.-440 днів.
10.2	ГО «Оленка»	Установчі роботи	100000	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Заміна вікон на сучасні пластикові. <p>Запланована вартість проекту: 100 000 грн.</p> <p>Прямі вигодонабувачі -140дітей (60-хлопчиків,80 дівчат), 34 працівників з них 7 чоловіків.</p> <p>Очікувані проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Покращення умов перебування дітей у ДНЗ; - Економія коштів на поточні ремонти (фарбування, утеплення); - Економія енергоресурсів (природного газу). 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Замінено 100% вікон у ДНЗ№3 на сучасні пластикові. <p>Фактична вартість проекту: 100 000 грн.</p> <p>Вигодонабувачі 140дітей (60-хлопчиків,80 дівчат), 34 працівників з них 7 чоловіків, 125 батьків.</p> <p>Досягнуті проектні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Економія газу - за 2,5 місяця 2007р-витрачено 6 426 м.куб. 2008р -3266 м.куб економія склала 3160 м.куб. - Зменшилась невідвідування садочка дітьми, так за 2,5 місяця 2007р.- 840 днів, 2008р.-367 днів.
11	Миколаїв				
11.1	ОСББ «Світанок»	Капітальний ремонт даху	150715	<p>Заплановані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Капітальний ремонт даху. 	<p>Фактично виконані проектні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Капітальний ремонт даху; - Заміна насосів гарячої і холодної води; - Заміна насосів каналізації; - Встановлення домофону в третьому під'їзді будинку.

				Запланована вартість проекту: 150 715 грн.	Фактична вартість проекту: - Капітальний ремонт даху – 131 273,60 грн. - Заміна насосів гарячої і холодної води – 4000 грн. - Заміна насосів каналізації – 740 грн - Встановлення домофону в третьому під'їзді будинку - 1050 грн - Внесок громади – 18 917 грн.
				Прямі вигодонабувачі : 300 жителів, включаючи 99 чоловіків, 142 жінок та 59 дітей.	Вигодонабувачі : 300 жителів, включаючи 99 чоловіків, 142 жінок та 59 дітей.
				Очікувані проектні результати: - Покращити постачання холодної і гарячої води; - Покращити санітарні умови проживання жителів.	Досягнуті проектні результати: - Покращено постачання холодної і гарячої води; - Покращено санітарні умови проживання жителів.

12	Саки				
12.1	ОСББ по вул. Кузнецова 18Б, м. Саки	Капітальний ремонт даху	58363 грн.	Заплановані проектні роботи: - Капітальний ремонт м'якої покрівлі - Ремонт трьох під'їзних козирків Запланована вартість проекту: 58363 грн. Прямі вигодонабувачі: - 49 жінок, 36 чоловіків та 12 дітей Очікувані проектні результати: - Добитися об'єднання мешканців будинку для реалізації проекту та подальшого збереження досягнутих результатів	Фактично виконані проектні роботи: - Капітальний ремонт м'якої покрівлі - Ремонт трьох під'їзних козирків Фактична вартість проекту: 58363 грн. Вигодонабувачі: - 49 жінок, 36 чоловіків та 12 дітей Досягнуті проектні результати: 1) Виконано проектне завдання 2) Знято соціальну напругу мешканців 3) Покращені соціально-житлові умови 4) Збільшилась загальна вартість будинку

12.2	ОСББ №8 по вул. Івановій м. Саки	Капітальний ремонт покрівлі багатоквартирного будинку	63057	Заплановані проектні роботи: - Капітальний ремонт двускатної покрівлі Запланована вартість проекту: 63057 грн. Прямі вигодонабувачі: - 15 жінок, 16 чоловіків та 19 дітей Очікувані проектні результати: - Добитися об'єднання мешканців будинку для реалізації проекту та подальшого збереження досягнутих результатів	Фактично виконані проектні роботи: - Капітальний ремонт покрівлі Фактична вартість проекту: 63057 грн. Вигодонабувачі: - 15 жінок, 16 чоловіків та 19 дітей Досягнуті проектні результати: 1) Виконано проектне завдання 2) Знята соціальна напруга мешканців 3) Покращені соціально-житлові умови
12.3	ГО дитсадка №13	Каналізаційна система	95355	Заплановані проектні роботи: ремонт каналізаційної системи Запланована вартість проекту: 95355 грн. Прямі вигодонабувачі: 177 жінок, 101 чоловіків та 180 дітей Очікувані проектні результати: 1. покращення санітарно - гігієнічних та технічних умов життя та самообслуговування учасників навчально - виховного процесу; 2. економія води та її якості; 3. зменшення затрат на постійний ремонт туалетних приміщень; 4. зменшення захворюваності на інфекційні хвороби.	Фактично виконані проектні роботи: відремонтовано каналізаційну систему Фактична вартість проекту: 95355 грн. Досягнуті проектні результати: 177 жінок, 101 чоловіків та 180 дітей Досягнуті проектні результати: 1. набагато покращились санітарно - гігієнічні умови вчителів та учнів школи; 3. зросла економія холодної води, покращився тиск в трубах, зросла її якість.

Додаток – VI:

Деталі щодо підпроєкту, що впроваджується за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва

ПРООН/МПВСР запроваджує компоненту ШАРС «Забезпечення умов учасницького управління та розвитку в міських зонах». Загальною метою Проєкту є «Процес муніципального управління та розвитку централізовано та посилено шляхом інтегрування учасницького підходу; встановлено чіткі взаємозв'язки з регіональною владою та стимульовано співпрацю між задіяними містами».

A) Територія, охоплена заходами Програми

В цьому напрямі ПРООН/МПВСР функціонує в наступних містах:

- 1) міст Саки, Джанкой, Щолкіне та Бахчисарай - в АР Крим;
- 2) міст Тульчин, Калинівка та Могилів-Подільський - у Вінницькій області.

B) Заходи програми

Було проведено аналітичне дослідження на тему «Існуючий досвід МПВСР щодо стимулювання самостійно місцевого розвитку та місцевого демократичного управління з метою покращання надання місцевих громадських послуг в містах України». Дослідження було опубліковане і розповсюджене між національними учасниками програми. Була підтримана місія Йорга Крістена, експерта ШАРС та консультанта ПРООН для надання незалежної оцінки та підтримки ПРООН/МПВСР 15-24 вересня 2008 року. Проведено дослідження можливостей міжміської співпраці для вдосконалення надання послуг через спільну діяльність. Дослідження було завершено та опубліковане.

Стислий опис схвалених проєктів громад

№	ОЖ/Мережа	Мета	Загальна вартість	Розподіл вартості (в грн.) між					Вигодонабувачі
				ПРООН ШАРС	рада	ОЖ/Мер	ежа	Інші	
Могилів-Подільський									
1	Школа № 3	Ізоляція вікон	103.538	-	40.556	49.568	13.414	-	2479
Тульчин									
2	Дитсадок №4	Ізоляція вікон	100.400	-	45.000	45.000	10.400	-	390
3	Дитсадок №3	Ізоляція вікон	100.400	-	45.000	45.000	10.400	-	434
	<i>Всього</i>		304.338		130.556	139.568	34.214		3303

У квітні 2008 року Програма організувала конференцію МВП для міст-партнерів, частиною якої були тренінги та важливі рекомендації щодо проведення заходів Програми, включаючи презентацію «Стратегія розвитку країни від ШАРС».

Навчальні матеріали по стратегічному плануванню на базі досвіду підтримки Новоград-Волинської міської ради були розроблені та опубліковані для подальшого використання у сфері розбудови інституційного потенціалу.

Посібник «Експлуатація та обслуговування майна громади» було опубліковано та розповсюджено серед міст-партнерів та інших міст під час проведення заходів по розбудові потенціалу.

Оглядові візити:

26-27-го червня проведено оглядовий візит до м. Вознесенська (Миколаївська область), де 28 міських голів та представників органів місцевого самоврядування, які беруть участь у прийнятті рішень поділилися досвідом впровадження успішних моделей, механізмів людського розвитку та досвідом широкого залучення громад до процесу прийняття рішень на місцевому рівні та покращення надання муніципальних послуг згідно з Системою якісного управління муніципальними послугами за стандартом ISO 9001:2000.

24-25 липня за підтримки ШАРС було організовано ознайомчий візит в міста Івано-Франківськ та Долина (Івано-Франківська область), де 27 міських голів та керівників східних/південних міст України та сусідніх районів обмінювались розробленими моделями та механізмами стимулювання людського розвитку, досвідом широкого залучення громад до процесу прийняття рішень на місцевому рівні. Для підвищення ефективності цього заходу відповідні роздаткові матеріали та канцтовари були підготовлені та розповсюджені серед учасників.

Додаток – VII:

Деталі проектів громад, підтриманих посольством Королівства Норвегія в Україні

ПРООН в Україні та Королівське посольство Норвегії в Україні підписали Договір про співфінансування третіх сторін та погодилися співпрацювати в напрямку реалізації «Проекту ефективного використання енергії в громадах міст Гола Пристань та Кіровське». Метою проекту є підтримка місцевих громад, які володіють та управляють багатоповерховими будинками та соціальною інфраструктурою в містах Гола Пристань та Кіровське, стосовно економії енергії шляхом ремонту/заміни труб постачання гарячої води, ремонту/реконструкції дахів та пов'язаних технічних елементів, таких як труби систем водопостачання та водовідведення. Відповідно до договору Посольство передасть ПРООН суму, яка не перевищуватиме 178684 грн., для використання її у фінансуванні Проекту та покриття погоджених витрат на період з вересня по грудень 2008 року. Метою співпраці є вдосконалення системи ефективного використання енергії та системи управління, які стосуються багатоквартирних житлових будинків (згідно Угодою про співфінансування).

А) Звітність

Протягом кварталу фінансовий Звіт про стан використання фондів, наданих ПРООН/МПВСР в 2007 році, було надано донору. Станом на кінець липня 2008 року, стан використання фондів складає 100,5%.

В) Діяльність програми

Посольство Королівства Норвегія підтримує п'ять проектів громад в м. Гола Пристань та шість проектів в м. Кіровське, щоб допомагати місцевим жителям у формуванні об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та вирішувати пріоритетні проблеми їх життєвого середовища.

Таблиця: Стислий опис місцевих проектів СР, підтриманих у 2008 році Норвезьким посольством

№	ОЖ/Мережа	Мета	Загальна вартість (USD '000)	Розподіл вартості (в тис. дол. США) між				Вигодонабувачі
				Міжнародний донор	Міська рада	ОЖ/Мережа	Інші донори	
Гола Пристань (Херсонська область)								
1	ОСББ на Покрущева 45		6.7	2.4	3.6	0.8	-	34
2	ОСББ Озеріанка	Ремонт даху	11.7	4.2	6.3	1.2	-	22
3	ОСББ Голоприст. Пенсіонер	Ремонт даху	5.0	1.8	2.7	0.6	-	36
4	ОСББ Ластівка	Ремонт труб у підвалі	9.2	3.3	4.9	1.0	-	54
5	НГО дитячого садочка #2	Облаштування території	19.9	7.1	10.7	2.1	-	545
	<i>Всього</i>	*	<i>52.5</i>	<i>18.7</i>	<i>28.1</i>	<i>5.7</i>	-	<i>691</i>
Кіровське (Донецька область)								
6	ОСББ Молодіжний 18	Труби у підвалі	5.5	1.8	2.7	0.9	-	133
7	ОСББ Молодіжний 19	Система опалення	9.6	3.3	4.9	1.3	-	387
8	ОСББ Молодіжний 8	Труби у підвалі	7.5	2.6	4.0	0.8	-	234
9	ОСББ Молодіжний 6	Труби у підвалі	5.9	2.0	3.0	0.9	-	181
10	ОСББ «Гарний будинок»	Труби у підвалі	12.3	4.3	6.4	1.6	-	497
11	ОСББ Шахтарська 24	Труби у підвалі	9.8	3.3	4.9	1.6	-	179
	<i>Всього</i>	*	<i>50.6</i>	<i>17.3</i>	<i>26.0</i>	<i>7.2</i>	-	<i>1611</i>
	<i>ВСЬОГО</i>	*	<i>103.1</i>	<i>36.1</i>	<i>54.1</i>	<i>12.8</i>	-	<i>2302</i>

Загальна вартість цих проектів складає 103100 грн., з яких внесок Посольства Норвегії становить 36100 грн. (35.0 % від загальної вартості проекту). Проекти принесуть пряму користь 2302 місцевим жителям.

Додаток – VIII:

Деталі проектів громад, підтриманих Канадською агенцією міжнародного розвитку

ПРООН в Україні та Уряд Канади, представлений Міністром міжнародної співпраці, діючи через Канадську агенцію міжнародного розвитку, підписали Угоду про грант. В рамках Угоди МПВСП отримує 1000000 канадських доларів на наступну діяльність:

1. Покращення потенціалу місцевої влади надавати високоякісні громадські послуги, головним в сфері водопостачання;
2. Посилення можливостей громадських організацій самостійно визначати свої пріоритетні соціальні та економічні потреби, спільно з місцевою владою розробляти стратегії для розв'язання своїх проблем, та мобілізувати ресурси, щоб фінансувати їх в визначених містах Криму;
3. Збільшення можливостей громад та місцевих виконавчих органів та впроваджувати гендерну політику, програми та проекти, які відображають пріоритети та інтереси як жінок, так і чоловіків Криму.

Операційне використання цього фонду розпочалось у третьому кварталі 2008 року відповідно до погодженого робочого плану Програми. Планується, що її реалізація посилить можливість місцевої влади надавати високоякісні громадські послуги, головним чином послуги з водопостачання в містах. На додачу, посилюється можливість громади самостійно вибирати свої пріоритетні соціальні та економічні потреби, спільно з місцевою владою розробляти стратегії для розв'язання власних проблем, та мобілізувати ресурси, щоб фінансувати їх в обраних містах Криму. Проекти також збільшать можливості розробляти та впроваджувати гендерно-чутливу політику.

Таблиця: Стислий опис місцевих проектів СП, підтриманих у 2008 році КАМР

S N	ОЖ/Мережа	Мета	Загальна вартість, грн.	Розподіл вартості (грн.) між				Вигодо-набувачі
				Між народ-ний донор	Міська рада	ОЖ/Мережа	Інші донори	
1	ОСББ Іванової #8	Ремонт даху	63057	28106	28106	6845	-	50
2	ОСББ Кузнцова #18-Б	Ремонт даху	58363	25993	25993	6377	-	97
3	Дитсадок #13	Каналізаційна система	95335	42631	42631	10073	-	458
	Разом:	*	216755	96730	96730	23295	0	605

А) Сфера програми

В цьому напрямі ПРООН/МПВСП функціонує в чотирьох містах АР Крим – Саки, Джанкой, Щолкіно та Бахчисарай.

В Бахчисарайі було створено МВП. Протягом четвертого кварталу буде надано логістичну підтримку, щоб забезпечити його ефективне функціонування.

Для 46 представників місцевої влади в м. Бахчисарай та Джанкой було проведено тренінги для розбудови потенціалу проводити заходи для сталого розвитку за участю громади.

Для зацікавлених сторін були проведені орієнтаційні сесії в м. Саки та Джанкой, в яких взяли участь 48 учасників.

Було надано підтримку комунікаційним заходам та створенню Інформаційної системи управління у приміщенні МВП в демонстраційному режимі в Сакській міській раді. Було розроблено демонстраційні матеріали, підготовлено зразки документів та звітів, надано посібники, публікації МПВСП для підтримки ефективної комунікації та наочності в офісі Муніципального відділу підтримки. Було придбано мапи та настінні дошки, для забезпечення наочності та обізнаності про діяльність Програми на місцевому рівні. Для того, щоб забезпечити інформацію про донора, було виготовлено та розповсюджено прапори головних донорських агенцій.

Було ініційовано розробку тренінгового курсу щодо «Моделі МПВСП та досвіду участі громад в процесі прийняття рішень на місцевому рівні, зокрема в сфері послуг водопостачання в містах України». На основі цього дослідження буде ініційовано тренінговий курс для місцевих громад і державних службовців.

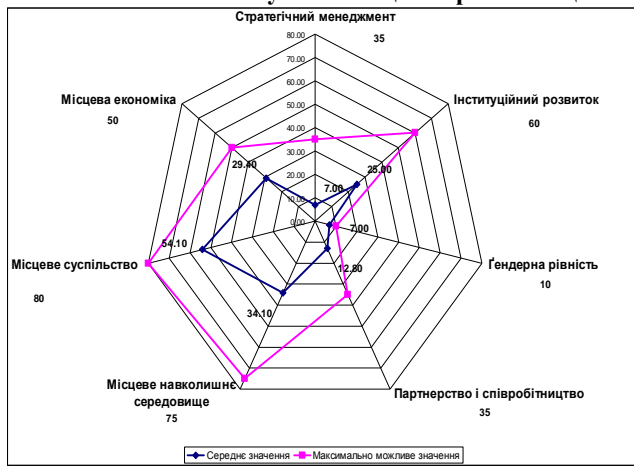
Додаток – IX:
Деталі щодо медіа згадок у 2008

№	Назва	Автор	Медіа	Дата
1.	«Чи знаєте Ви, як зробити наше місто кращим? Приходьте до нас»	К. Рубаненко – депутат Бахчисарайської міської ради	«Слава праці» - газета Бахчисарайського району	20 грудня 2008 р.
2.	«Активна громада – цілковитий успіх»	Надія Луцик	«Наше місто»	27 листопада 2008 р.
3.	«Партнерство без меж. ПРООН та наш ВУЗ домовились»	Володимир Петрушенко	РУНО, №5	17 жовтня 2008 р.
4.	«Ну, за стійкість. В Рубіжному з'являться спеціалісти, які знають, що таке сталий розвиток суспільства»	Кореспондент	«Республіка. РУ»	17 жовтня 2008 р.
5.	«Програма сталого розвитку в дії»	Галина Кучеренко	«Дністровський Проспект», №48 (283)	28 листопада 2008 р.
6.	«Громада – великий чоловік. У цьому переконує українців Програма розвитку ООН»	Дарина Назарчук	«Галичина»	18 грудня 2008 р.
7.	«Нововолинськ – єдиний центр підтримки ОСББ»	Світлана Шевчук		9 жовтня 2008 р.
8.	«Люди готові йти назустріч владі, якщо влада йде назустріч людям»	Борис Карпус	Журнал «Житлово-комунальне господарство України» №7 (10)	Липень 2008 р.
9.	«Здійснення надій»	Людмила Піталова	Газета Голопристанської міської ради «Рідна Пристань»,	
10.	«На тему дня: чи будуть у нас ОСББ»	Надія Мацвейко	«У променях Казантипу»	22 листопада 2008 р.
11.	«Чуття єдиної родини»	Надія Предчена	Кагарлицька газета «Рідне місто»	Серпень 2008
12.	«Обмін досвідом»	Кореспондент	Кагарлицька газета «Рідне місто»	Серпень 2008
13.	«Організатори життя громади»	Звіт міського голови про діяльність виконавчих органів міської ради за 2007 рік	Газета Голопристанської міської ради «Рідна Пристань», №23 (224)	6 червня 2008 р.
14.	«Споживач захищайся»	Кореспондент	«Республіка. РУ»	28 березня 2008 р.
15.	«Ремонт у під'їзді допоможе зробити ООН»	Антоніна Катеринич	Газета обласної ради «Вінниччина»	15 квітня 2008 р.
16.	«У співдружності з ООН»	Надія Мацвейко	«У променях Казантипу»	7 травня 2008 р.
17.	«Спільнота співвласників багатоквартирних будинків»	В.І. Решетняк – заступник міського голови	«У променях Казантипу»	9 квітня 2008 р.
18.	«Волонтерський проект»	Кореспондент	«Республіка. РУ»	15 лютого 2008 р.
19.	«Що Ви знаєте про гендер»	Кореспондент	«Республіка. РУ»	11 січня 2008 р.
20.	«В Івано-Франківську відбудеться зустріч міських голів для обміну досвідом щодо покращення надання	Кореспондент	Телерадіокомпанія «Вежа» www.vezha.org	23 липня 2008 р.

	громадських послуг на місцевому рівні в рамках Програми розвитку ООН»			
21.	«ООН пропишеться в Рубіжному»	Кореспондент	«Влада та громада»	??
22.	«На «Синьозорі» узагальнять муніципальний досвід на гроші ООН»	Кореспондент	Газета «Галичина»	9 грудня 2008 р.
23.	«Владу – громадам»	Кореспондент газети	Газета «Західний кур'єр»	18 грудня 2008 р.
24.	«У Гуті відбулося засідання міст-партнерів»	Кореспондент	Газета «Івано-Франківський оглядач»	18 грудня 2008 р.
25.	«Муніципальна програма в дії»	Кореспондент газети	Сакська газета «Слово города»	Вересень 2008
27.	«Ще одне визнання Долини!»	Власкор	Долина «Вісник міської ради»	??
28.	«Діалог з читачами: на благо громади»	Іван Яблонський	«Наше місто»	19 вересня 2008 р.

Додаток – X:

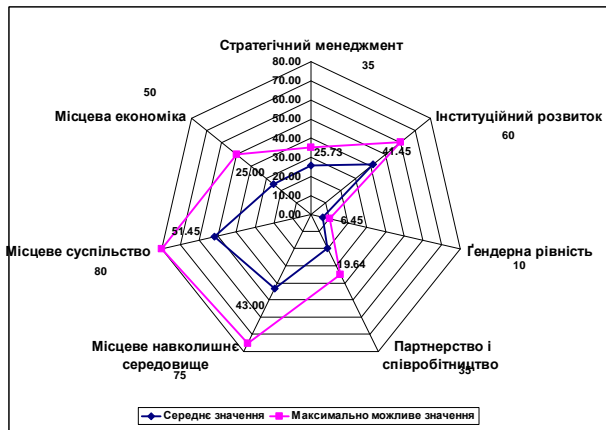
Результати оцінки рівня місцевого розвитку в містах-партнерах

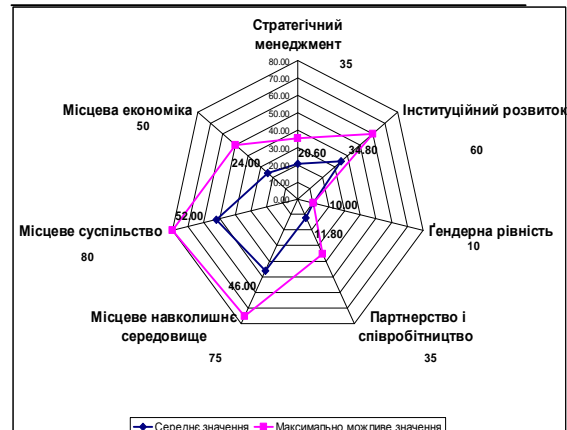
Результати оцінки рівня місцевого розвитку в місті-партнері Бахчисарай

Результати оцінки рівня місцевого розвитку в місті-партнері Джанкой

Результати оцінки рівня місцевого розвитку в місті-партнері Саки

Результати оцінки рівня місцевого розвитку в місті-партнері Щолкіно

Додаток – XI.

**Анкета для учасників Річного засідання Національного форуму міст-партнерів
„Муніципальної програми врядування та сталого розвитку”, що впроваджується Програмою
розвитку ООН в Україні**

Мета анкетування: оцінити діяльність ПРООН/МПВСР та виробити рекомендації щодо вдосконалення її стратегії

Прізвище, ім'я, посада респондента (можна відповідати анонімно):

.....
.....

1) Наскільки внаслідок участі в ПРООН/МПВСР покращилася спроможність місцевої влади в Вашому місті прозора визначати та втілювати стратегії місцевого розвитку, надавати громадські послуги, сприяти місцевому економічному зростанню?

Значно покращилася

Дещо покращилася

Не змінилася

Важко відповісти

2) Наскільки загалом внаслідок участі в ПРООН/МПВСР покращилася спроможність місцевих громад у Вашому місті ініціювати, розробляти та впроваджувати проекти для поліпшення місцевих соціальних, економічних та екологічних умов?

Значно покращилася

Дещо покращилася

Не змінилася

Важко відповісти

3) Наскільки корисними є публікації та посібники ПРООН/МПВСР?

(поставте оцінку напроти назви за 5-бальною шкалою, де 1- найменш корисні, 5 – найбільш корисні).

Посібники	1	2	3	4	5
Практичний посібник «Як створити дієздатну організацію громади»					
«Проекти громад. Методичні рекомендації щодо підготовки та впровадження»					
Збірка рекомендацій «Експлуатація та утримання майна громади»					
Навчальний матеріал з питань впровадження системи управління якістю муніципальних послуг згідно з ISO 9001:2000.					
Інші, назвіть _____					

4) Наскільки корисним для розвитку потенціалу муніципальних службовців та лідерів громад є наступні заходи Програми? (поставте відмітку напроти назви)

Назви заходів	Дуже ефективні	Досить ефективні	Неефективні	Важко відповісти
Оглядові візити				
Навчальні заходи (тренінги)				
Конференції/круглі столи				
Орієнтаційні сесії				

5) Наскільки, за Вашими оцінками, заходи Програми збільшили поінформованість громадськості у Вашому місті щодо гендеру, ВЛ/СНІДу тощо?

Значно збільшили

Дещо збільшили

Не вплинули

Важко відповісти

6) Розв'язання яких проблем Ви вважаєте найбільш пріоритетним для Вашого міста в даний час? (вказіть, будь-ласка, 3 проблеми).

- 1) _____
 2) _____
 3) _____

7) Яку з вказаних проблем Ви б хотіли розв'язати з допомогою Програми? (вкажіть номер)

8) Чи готова Ваша міська рада у найближчому майбутньому перейняти підхід ПРООН/МПВСР, затвердити відповідну політику місцевим нормативно-правовим актом та впроваджувати його коштом місцевого бюджету?

Так

Ні

Важко відповісти

Інше

Поясніть: _____

9) Чи бажаєте Ви у майбутньому брати участь у циклі навчань для посадовців органів місцевого самоврядування, які буде проводити ПРООН/МПВСР з наступних питань? (поставте відмітку)

Питання	Так	Ні
Децентралізації		
Стратегічного планування		
Запровадження системи управління якістю муніципальних послуг відповідно до ISO 9001:2000		
Інституційний розвиток громад (ОСББ, обслуговуючі кооперативи, громадські організації закладів освіти та їх асоціації)		
Людський розвиток (ВІЛ/СНІД, гендер, захист прав споживачів тощо)		
Інформаційно-комунікаційні технології (створення веб-сайтів)		
Інше, вкажіть _____		

10) Зазначте Ваші рекомендації та побажання щодо подальшої роботи Програми _____

Дякуємо за співпрацю!

Анкета учасника тренінгу

Шановний учасник/учасниця тренінгу! Дякуємо Вам за Вашу увагу і участь у запропонованому нами тренінгу. Звертаємося з проханням дати відповіді на запитання, які допоможуть покращити якість тренінгів, що надає наша Програма.

1. Чи доводилося Вам раніше приймати участь у тренінгах?

а) Так, часто б) Рідко в) Ніколи

2. Наскільки Ви задоволені сьогоднішнім тренінгом?

Зовсім не задоволений(на) Дещо задоволений(на) Більшою мірою задоволений(на) Повністю задоволений(на)

3. Наскільки цікава й актуальна для Вас тема сьогоднішнього тренінгу?

Зовсім не цікава Дещо цікава Більшою мірою цікава Дуже цікава

4. Наскільки вдало обрано тривалість тренінгу?

Занадто довгий Оптимальна тривалість Недостатньо довгий Важко сказати

5. Як Ви оцінюєте рівень викладення матеріалу тренером?

(за 5 - бальною шкалою, де 1 – дуже погано, 5 – дуже добре)

1 2 3 4 5

6. Як Ви оцінюєте якість роздаткових матеріалів?

(за 5 - бальною шкалою, де 1 – дуже погано, 5 – дуже добре)

1 2 3 4 5

7. Як Ви оцінюєте вибір методів проведення тренінгу (лекція, презентація, відео матеріал, робота в групах, дискусії)?

(за 5 - бальною шкалою, де 1 – дуже погано, 5 – дуже добре)

1 2 3 4 5

8. Якою мірою сьогоднішній тренінг допоміг Вам розширити Ваші знання/розуміння теми? (за 5 - бальною шкалою, де 1 – дуже погано, 5 – дуже добре)

1 2 3 4 5

9. Як Ви плануєте використовувати отримані знання, навички, матеріали в майбутньому?

Додаток – XIII:
Команда впровадження проекту

А) Київський офіс МПВСР

№	Персонал проекту		Посада
1	Ірина Скалій		Менеджер проекту (квітень 2008 – дотепер)
2	Олена Урсу		Експерт із врядування та сталого розвитку (червень 2008 – дотепер)
3	Галина Гуленко		Експерт із моніторингу та зовнішніх зв'язків (липень 2008 – дотепер)
4	Леонід Туловський		Спеціаліст з управління якістю (квітень 2006 – дотепер)
5	Ольга Осауленко		Асистент Програми / адміністративний (листопад 2008 – дотепер)
6	Ірина Олейнікова		Асистент Програми / фінансовий (вересень 2008 – дотепер)
7	Адрій Руденко		Водій (травень 2004 – дотепер)
№	Муніципальні команди реалізації		Посада
1	Івано-Франківськ	Богдан Білик	Муніципальний координатор програми (Квітень 2004 – дотепер)
3		Олег Федоришин	Громадський активіст (Червень 2004 – дотепер)
1	Рівне	Петро Вахнюк	Муніципальний координатор програми (Лютий 2006 – дотепер)
2		Олена Казьмірчук	Громадський активіст (Червень 2004 – дотепер)
3		Людмила Постоянець	Громадський активіст (Березень 2007 – дотепер)
1	Житомир	Олександр Круківський	Муніципальний координатор програми (липень 2006 – дотепер)
1	Галич	Оксана Стефунько	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер)
2		Зоряна Мартинюк	Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)
1	Миколаїв	Іван Богославець	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер)
2		Олена Матюхіна	Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)
3		Алла Манакова	Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)
1	Новоград-Вол.	Ірина Гудзь	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер)
1	Кіровське	Сергій Полисюк	Муніципальний координатор програми (Березень 2006 – дотепер)
2		Павло Мороз	Громадський активіст (Серпень 2006 – дотепер)
3		Лариса Пашкевич	Громадський активіст (Серпень 2006 – дотепер)
4		Владислав Пахомов	Громадський активіст (Серпень 2006 – дотепер)
1	Кагарлик	Вадим Візьонко	Муніципальний координатор програми (Червень 2006 – дотепер)
2		Олена Петленко	Громадський активіст (Червень 2006 – дотепер)
3		Оксана Федорченко	Громадський активіст (березень 2007 – дотепер)
1	Гола Пристань	Ніна Шаманська	Муніципальний координатор програми (Червень 2006 – дотепер)
2		Анна Сергеева	Громадський активіст (Червень 2006 – дотепер)
1	Вознесенськ	Олександр Зайка	Муніципальний координатор програми (Серпень 2006 – дотепер)
2		Юлія Гуртова	Громадський активіст (Грудень 2008 – дотепер)
1	Українка	Валентина Полтавець	Муніципальний координатор програми (Вересень 2006 – дотепер)
2		Олена Шаповал	Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)
1	Нововолинськ	Борис Карпус	Муніципальний координатор програми (Вересень 2006 – дотепер)
2		Людмила Харевич	Громадський активіст (Жовтень 2006 – дотепер)
3		Оксана Головка-Мороз	Громадський активіст (Грудень 2006 – дотепер)
1	Могилів-Подільський	Володимир Поляк	Муніципальний координатор програми (Листопад 2006 – дотепер)
2		Сергій Тимуш	Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)
3		Віктор Пічуров	Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)
1	Львів	Володимир Магула	Муніципальний координатор програми (березень 2007– дотепер)
2		Галина Когут	Громадський активіст (Березень 2007– дотепер)
1	Рубіжне	Ірина Божич	Муніципальний координатор програми (березень 2007– дотепер)
2		Аліна Адамчук	Громадський активіст (березень 2007– дотепер)
3		Артем Кривонос	Громадський активіст (березень 2007– дотепер)
1	Долина	Олександр Кізіма	Муніципальний координатор програми (червень 2007– дотепер)
2		Сергій Гаргат	Громадський активіст (червень 2007– дотепер)
1	Тульчин	Олександр Мельник	Муніципальний координатор програми (серпень 2007– дотепер)
2	Саки	Валерій Іванович Кузін	Муніципальний координатор програми (серпень 2007– дотепер)
3		Зера Емірсалієва	Громадський активіст (листопад 2007 – дотепер)
1	Джанкой	Олена Шалашова	Муніципальний координатор програми (листопад 2007 – дотепер)
2		Віктор Булігін	Громадський активіст (листопад 2007 – дотепер)
1	Бахчисарай	Олександр Токарев	Муніципальний координатор програми (серпень 2008 – дотепер)
1	Щолкіно	Ольга Палагіцька	Муніципальний координатор програми (листопад 2007 – дотепер)

Наші контакти:

ПРООН/ Муніципальна програма врядування та сталого розвитку

вул. Грушевського, 34а, оф. 4б. 01021, Київ, Україна
тел./факс +38 (044) 501-42-03, 537-22-93, 253 82 90

<http://msdp.undp.org.ua> e-mail: mgsdp.info@undp.org.ua

Оксана Реміга, Старший програмний менеджер ПРООН – Oksana.Remiga@undp.org

Ірина Скалій, Менеджер Проекту ПРООН/МГВСП- iryna.skaliy@undp.org

Контакти муніципальних відділів підтримки у містах- партнерах

Івано-Франківськ – Муніципальний координатор проекту: Білик Богдан Іванович

Контакти МВП: Дністровська вул, 26, 2 поверх. Тел./факс: +38 (0342) 50 30 27

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.mvk.if.ua> e-mail: oleg.fedorishin@mail.ru

Рівне – Муніципальний координатор проекту: Вахнюк Петро Сидорович

Контакти МВП: Поштова вул., 2, Тел./факс: +38 (0362) 63 36 66 e-mail: uinvest@ukr.net

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.city-adm.rv.ua>

Житомир – Муніципальний координатор проекту: Круківський Олександр

Контакти МВП: Майдан Рад, 4/2, оф. 86. Тел./факс: +38 (0412) 37 79 89 e-mail: municipal.zt@gmail.com

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.zt-rada.gov.ua>

Галич – Муніципальний координатор проекту: Стефунько Оксана

Контакти МВП: вул. Ів. Франка, 3 а/с 38. Тел.: +38 (03431) 2 21 88, тел./факс: 2 15 13

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.galych-rada.gov.ua>

Миколаїв – Муніципальний координатор проекту: Богославець Іван Іванович

Контакти МВП: вул. Адмірала Макарова, 7. Тел.: +38 (0512) 47 71 88, 36 02 63.

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.gorsoviet.mk.ua> e-mail: osmd_nikolaev@mail.ru

Новоград-Волинський – Муніципальний координатор проекту: Гудзь Ірина Леонідівна

Контакти МВП: вул. Шевченка, 16. Тел.: +38 (04141) 5 22 15, тел./факс: 5 30 70.

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.novograd.org.ua> e-mail: mvp_nv@zt.ukrtel.net

Кіровоцьке - Муніципальний координатор проекту: Полисюк Сергій Володимирович

Контакти МВП: вул. Шахтарська, 39 Тел.: +38 (06250) 6 25 88,

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.kirovskoe.com.ua> e-mail: sovets@kir.dc.ukrtel.net

Гола Пристань - Муніципальний координатор проекту: Шаманська Ніна Миколаївна

Контакти МВП: Гола Пристань, вул. 1 Травня, 14

Тел.: +38 (05539) 2 12 77, 2 61 93 ф. 2-65-02 e-mail: gola_pry@gopri.hs.ukrtel.net

Кагарлик - Муніципальний координатор проекту: Візьонюк Вадим Валерійович

Контакти МВП: вул. Незалежності, 12 (другий поверх міського будинку культури)

Тел. (04473) 5-13-96, e-mail: kagarlyk_mrada@mail.ru

Вознесенськ – Муніципальний координатор проекту: Олександр Заїка

Контакти МВП: вул. Леніна, 41 Тел. (05134) 4-25-01, e-mail: vprii@mail.ru

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://voznensensk.osp-ua.info/>

Українка - Муніципальний координатор проекту: Полтавець Валентина

Контакти МВП: вул. Юності, 11 офіс 16. Тел. (04472) 2 04 52, e-mail: v.poltavets@gmail.com

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.ukrainka.org/>

Нововолинськ - Муніципальний координатор проекту: Борис Карпук

Контакти МВП: просп. Дружби, 27 тел 8 +380334432335 e-mail: invest@mprostir.net

Могилів-Подільський - Муніципальний координатор проекту: Поляк Володимир Миколайович

Контакти МВП: 24000 Могилів-Подільський, пл. Шевченка, 6/16, Вінницька область

тел. 8 (04337) 2-3403, e-mail: vpolyak@mogpol.com Офіційний веб-сайт: <http://www.misto.mogpod.com.ua>

Львів – Муніципальний координатор проекту: Володимир Магула

Контакти МВП: 79008 Львів, пл. Ринок, 1 тел. 8 (0322) 97-5800

Офіційний веб-сайт міської ради: www.city-adm.lviv.ua

Рубіжне – Муніципальний координатор проекту: Ірина Володимирівна Божич

Рубіжне, площа Леніна 2. тел. 8 (06453) 7 00 06

Офіційний веб-сайт міської ради: www.rubizhne.lg.ua

Долина – Муніципальний координатор проекту: Олександр Романович Кізіма

Долина, м. Незалежності, 5. тел. (03477) 22544, 22648 e-mail: SergEs@meta.ua

Тулчин – Муніципальний координатор проекту: Олександр Булеєв

Тулчин, вул. Леніна, 1 оф. 114 +38 (04335) 2-28-99 e-mail: Dasti11@yandex.ua

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://tulchinmiskrada.gov.ua/>

Саки – Муніципальний координатор проекту: Кузін Валерій Іванович

334310, Саки, вул. Радянська, 2 <http://www.saki-rada.gov.ua/>

Джанкой - Муніципальний координатор проекту: Олена Шалашова

96100, вул. Карла Маркса, 15

Щолкіно - Муніципальний координатор проекту: Ольга Палагіцька

98213, Ленінський район, адміністративна будівля 48

Бахчисарай- Муніципальний координатор проекту: Олександр Токарев

Вул. Симферопольська, 8